ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
ΔΑΝΙΗΛ

Τίτλοι καὶ Ἰδιότητες τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ

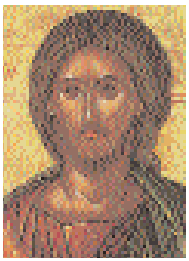
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗ 2009

Τίτλοι καὶ ᾽Ιδιότητες τοῦ Κυρίου ᾽Ιησοῦ Χριστοῦ

Σειρά: «᾽Ενοριακὲς Πανηγύρεις» ἀριθμ. 9

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ
ΔΑΝΙΗΛ

Τίτλοι καὶ Ἰδιότητες τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ

ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗ 2009

Τίτλοι καὶ Ἰδιότητες τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ

Κείμενα:
Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ
Δανιήλ

Στοιχειοθεσία, Διακόσμησις, Ἐπιμέλεια Ἐκδόσεως:
Ἀδελφότης Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Ἰωάννου Προδρόμου Καρέα

Copyright: Ἱερὰ Μητρόπολις Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ.
Λεωφόρος Ὑμηττοῦ 47-51 - 161 21 Καισαριανή
Τηλ. 210 72.24.123
www.imkby.gr (e-mail) info@imkby.gr

ISBN: 978- 960-6841-20-0

Ἐκδοτική Παραγωγή
ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ Α.Β.Ε.Ε.
Ἀριστοτ. 12-16, 116 36 Ἀθήνα
Τηλ.: 210.921.7513, 210.921.4820 • Fax: 210.923.7033
www.eptalofos.gr • e-mail: info@eptalofos.gr

Περιεχόμενα

Πρόλογος 11
1. Ὁ Μεσίτης μας 13
2. Ὁ Ἀρχιερέας μας 33
3. Ὁ Σωτήρας μας 51
4. Ἡ δικαιοσύνη μας 67
5. Ὁ Ἁγιασμός μας 81
6. Ἡ Σοφία μας 99
7. Ὁ Κύριός μας 109
8. Ἡ Εἰκόνα τοῦ Θεοῦ Πατέρα 131
Ἐπίλογος 143

Ὁ Χριστὸς Σωτήρ.
13ος αἰ. Μονὴ Χιλανδαρίου, Ἅγιον Ὄρος

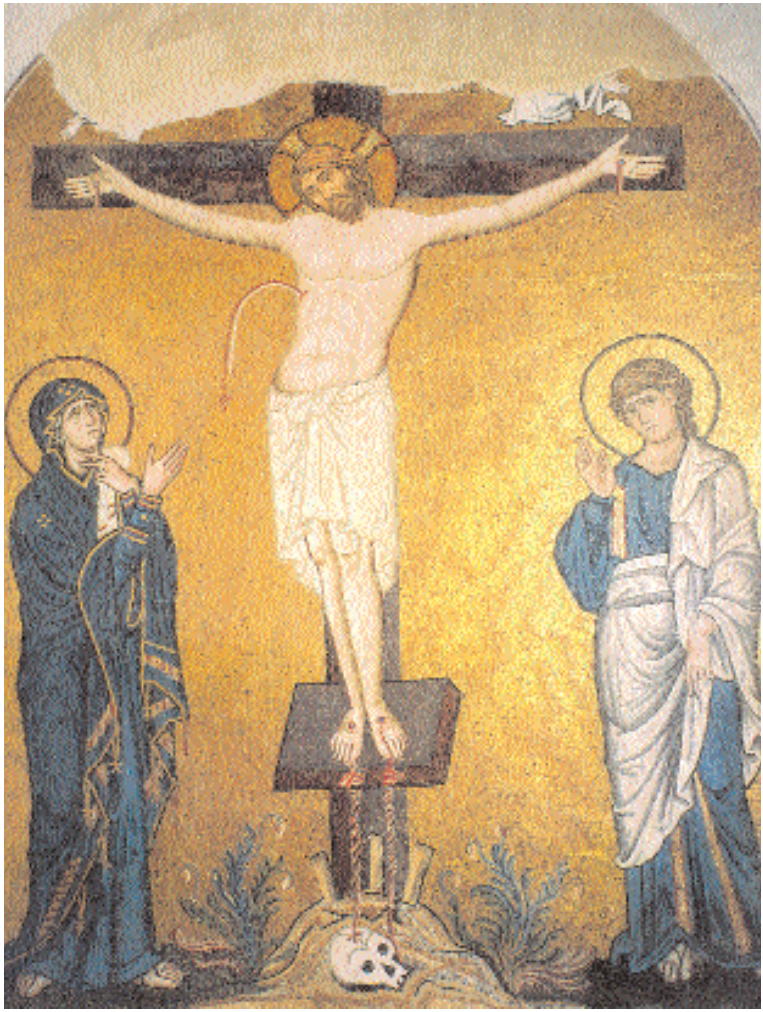
Πρόλογος

Κὰν πολύεδρο λαμπερὸ διαμάντι μοιάζει ἡ προσωπικότητα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ποὺ ὅπως τὸ διαμάντι ἀστράφτει ἀπὸ ὅλες τὶς πλευρὲς ἔτσι καὶ ἡ προσωπικότητα τοῦ Κυρίου μας. Ἀπὸ ὅπου καὶ νὰ Τὴν κοιτάξουμε μᾶς θαμπώνει ἡ ἔξοχη καὶ μοναδικὴ φυσιογνωμία Του.

Οἱ αὐτόπτες καὶ αὐτήκοοι μάρτυρές Του, οἱ ἱεροὶ Εὐαγγελιστὲς μᾶς παρουσιάζουν τὶς ἔνδοξες ἰδιότητες τοῦ θεανδρικοῦ προσώπου. Ἔτσι Τὸν γνωρίζουμε ὡς Μεσίτη, Ἀρχιερέα, Σωτήρα, Δικαιοσύνη, Ἁγιασμό, Σοφία, Κύριο καὶ ὡς τὴν ὑπέροχη καὶ μοναδικὴ ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ.

Ὁ καθένας ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς τίτλους φανερώνει μιὰ ἀπὸ τὶς ἰδιότητες καὶ ἐνέργειες τοῦ σαρκωθέντος Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, μὲ τὴν ὁποία ἐργάσθηκε τὴν σωτηρία μας.

Ἀρχίζουμε τὴν μελέτη μας μὲ τοὺς τίτλους τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ:

Ἡ σταύρωση
Ἱερὰ Μονὴ Δαφνίου.

1. ΙΗCΟΥC ΧΡΙCΤΟC

ὁ Μεσίτης μας

α΄. Ἡ περίοδος τῆς ἀθωότητας

τὴν περίοδο πρὶν ἀπὸ τὴν πτώση του ὁ ἄνθρωπος ἐπικοινωνοῦσε χωρὶς μεσίτη μὲ τὸν Δημιουργὸ Θεό, ὅπως μαρτυρεῖ τό «ὅταν δὲ κατὰ τὸ δειλινὸ ἄκουσαν τὴν φωνὴ τοῦ Θεοῦ, ποὺ περπατοῦσε στὸν παράδεισο, κρύφτηκαν ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ γυναίκα του ἀπὸ φόβο καὶ ντροπὴ ἀνάμεσα στὰ δέντρα τοῦ παραδείσου, γιὰ νὰ μὴν ἀντικρίσουν τὸ πρόσωπο τοῦ Θεοῦ»[1].

Σ' αὐτὸ τὸ χωρίο τῆς Γενέσεως φαίνεται ἡ ἄμεση, προσωπικὴ καὶ ἀνεμπόδιστη ἐπικοινωνία τοῦ Θεοῦ μὲ τὸν ἄνθρωπο.

Ἡ ἄμεση κοινωνία τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸν Θεὸ Δημιουργό του εἶναι χαρακτηριστικὸ τῆς ἀρχέγονης καταστάσεως τοῦ ἀνθρώπου, τῆς ἀρχέγονης δικαιοσύνης, ὅπως ἀποκαλεῖται αὐτὴ θεολογικά.

1. *«Καὶ ἤκουσαν τῆς φωνῆς Κυρίου τοῦ Θεοῦ περιπατοῦντος ἐν τῷ παραδείσῳ τὸ δειλινόν, καὶ ἐκρύβησαν ὅ τε Ἀδὰμ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἐν μέσῳ τοῦ ξύλου τοῦ παραδείσου»* (Γενέσεως γ΄ 8).

Μὲ τὴν ἀπώλεια ὅμως τῆς ἀθωότητός του, ὁ ἄνθρωπος δὲν ἀντιμετωπίζει τὸν Θεὸ ὡς οἰκεῖο του, κρύβεται ἀπ᾽ Αὐτὸν καὶ ἡ κοινωνία μαζί Του ἀποφεύγεται καὶ διακόπτεται. Ἔκτοτε ἡ ἄμεση κοινωνία μαζί Του παραχωρεῖται ἀπὸ τὸν Θεὸ σὲ ἐξαιρετικὲς περιπτώσεις, ὅπως τοῦ Μωυσῆ κατὰ τὴν δήλωση τοῦ Κυρίου:

«Καὶ ὁ Κύριος τοὺς εἶπε: Ἀκούσατε τώρα τὸν λόγο μου. Ἂν ὑπάρχει προφήτης ἀνάμεσά σας, ἐγὼ ὁ Κύριος τοῦ φανερώνομαι σὲ ὅραμα καὶ τοῦ μιλάω μὲ ὄνειρο. Δὲν συμβαίνει ὅμως τὸ ἴδιο μὲ τὸν δοῦλο μου τὸν Μωυσῆ. Σ᾽ αὐτὸν ἔχω ἐμπιστευθεῖ ὅλο τὸν λαό μου. Θὰ τοῦ μιλάω στόμα μὲ στόμα καὶ θὰ φανερώνομαι σ᾽ αὐτὸν μὲ τὴν δόξα μου, ὁλοκάθαρα, φανερά, μὲ τρόπο κατανοητὸ καὶ ὄχι μὲ σκοτεινὰ αἰνίγματα καὶ εἰκόνες. Αὐτὸς εἶδε τὴν δόξα μου»[2].

Γι᾽ αὐτὸ μᾶς βεβαιώνει ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ὅτι:

«Καὶ μίλησε ὁ Κύριος στὸν Μωυσῆ μὲ τρόπο προσωπικὸ καὶ οἰκεῖο, ὅπως μιλάει κανεὶς σὲ φίλο του»[3].

Σ᾽ αὐτὴ τὴν περίοδο δὲν ὑπάρχει μεσίτης.

2. «*Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· ἀκούσατε τῶν λόγων μου· ἐὰν γένηται προφήτης ὑμῶν Κυρίῳ, ἐν ὁράματι αὐτῷ γνωσθήσομαι καὶ ἐν ὕπνῳ λαλήσω αὐτῷ. οὐχ οὕτως ὁ θεράπων μου Μωυσῆς· ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ μου πιστός ἐστι·* ***στόμα κατὰ στόμα*** *λαλήσω αὐτῷ, ἐν εἴδει καὶ οὐ δι᾽ αἰνιγμάτων, καὶ τὴν δόξαν κυρίου εἶδε*» (Ἀριθμῶν ιβ΄ 6-8).

3. «*Καὶ ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωυσῆν* ***ἐνώπιος ἐνωπίῳ****, ὡς εἴ τις λαλήσει πρὸς τὸν ἑαυτοῦ φίλον*» (Ἐξόδου λγ΄ 11).

β΄. *Τὸ «μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ»*

Στὴν πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολὴ β΄ 14 διαβάζουμε, ὅτι ὑψώθηκε ἕνας τοῖχος, ἕνεκα τῆς ἁμαρτίας μεταξὺ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ ἐμπόδιζε τὴν ἐπικοινωνία μεταξύ τους καὶ τὴν καθιστοῦσε ἀδύνατη.

Ποιὸ εἶναι τὸ μεσότοιχο; Ἡ συνέπεια τῆς παραβάσεως τῆς ἐντολῆς ποὺ ἔδωσε ὁ Θεὸς στοὺς Πρωτοπλάστους:

«Ἀπὸ τὸ δέντρο ὅμως τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ νὰ μὴ φάγετε· γιατὶ τὴν ἴδια ἡμέρα ποὺ θὰ φάγετε ἀπ᾽ αὐτό, ἐξάπαντος θὰ πεθάνετε»[4].

Μὲ τό *«θανάτῳ ἀποθανεῖσθε»* προειδοποιεῖ ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπο, ὅτι ἐὰν δὲν τηρήσει τὴν ἐντολή, ἐὰν ἁμαρτήσει, θὰ ἀποκοπεῖ ὑπαρξιακὰ ἀπὸ Αὐτόν, ποὺ εἶναι ἡ πηγὴ καὶ ὁ χορηγὸς τῆς ζωῆς.

Ἔκτοτε ἡ ἁμαρτία ἐμποδίζει καὶ καθιστᾶ ἀδύνατη τὴν ἐπικοινωνία τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸν Θεό. Αὐτὴ εἶναι ὁ φραγμός.

Ὁ ἀψευδέστατος λόγος τοῦ Θεοῦ μέσω τοῦ προφήτη Ἡσαΐα διασαφηνίζει στοὺς Ἰουδαίους, ἀλλὰ καὶ σὲ κάθε ἁμαρτωλό, ὅτι «οἱ ἁμαρτίες σας, ὅμως ὑψώνουν τεῖχος ἀνάμεσα σ᾽ ἐσᾶς καὶ στὸν Θεό καὶ γιὰ τὶς ἀνομίες σας ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπό του ἀπὸ σᾶς γιὰ νὰ μὴ σᾶς ἐλεήσει»[5].

4. *«Ἀπὸ δὲ τοῦ ξύλου τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρόν, οὐ φάγεσθε ἀπ᾽ αὐτοῦ· ᾗ δ᾽ ἂν ἡμέρᾳ φάγητε ἀπ᾽ αὐτοῦ, θανάτῳ ἀποθανεῖσθε»* (Γενέσεως β΄ 17).

5. *«Τὰ ἁμαρτήματα ὑμῶν διϊστῶσιν ἀναμέσον ὑμῶν καὶ ἀναμέσον τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀφ᾽ ὑμῶν τοῦ μὴ ἐλεῆσαι»* (Ἡσαΐου νθ΄ 2).

Γι᾽ αὐτὸ ὁ Κύριος ἀπαιτοῦσε:

«Λουσθεῖτε καὶ ἐξαγνισθεῖτε, νὰ μὴ βλέπουν τὰ μάτια μου τὶς πονηρές σας πράξεις· πάψτε νὰ κάνετε τὸ κακό. Μάθετε νὰ πράττετε τὸ καλό, τὴν δικαιοσύνη ἐπιδιῶξτε, τὸν ἀδικούμενο ἀθωώσατε· τὸ δίκαιο ἀποδῶστε στὸ ὀρφανό, δικαιώσατε τὴν ἀδικουμένη χήρα. Καὶ τότε ἐλᾶτε νὰ συζητήσουμε καὶ νὰ λογαριαστοῦμε»[6].

Ἡ ἁμαρτία κατέστησε τὴν ἐπικοινωνία ἀδύνατη, ὅπως ἐξηγεῖ καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος: «Ποιὰ δὲ ἐπικοινωνία ὑπάρχει ἀνάμεσα στὸ φῶς καὶ τὸ σκοτάδι; Ποιὰ συμφωνία μπορεῖ νὰ γίνει ἀνάμεσα στὸν Χριστὸ καὶ στὸν διάβολο; Ἢ τί ἔχει νὰ μοιράσει ὁ πιστὸς μὲ τὸν ἄπιστο;»[7].

Εἶναι ἀδύνατον νὰ συγκατοικήσει τὸ φῶς μὲ τὸ σκοτάδι, ἡ ἁγιότητα μὲ τὴν ἀνθρώπινη ἀκαθαρσία, τὸ κελάδημα μὲ τὸν θρῆνο, ἡ ζωὴ μὲ τὸν θάνατο.

Μεσίτης δὲν ὑπάρχει γιὰ νὰ ἀποκαταστήσει αὐτὴ τὴν ἐπικοινωνία.

γ΄. Οἱ πρῶτοι τύποι Μεσίτη

Ὅμως ὁ Θεὸς δὲν ἀδιαφόρησε γιὰ τὴν ἀποκοπὴ

6. «*Λούσασθε καθαροὶ γένεσθε, ἀφέλετε τὰς πονηρίας ἀπὸ τῶν ψυχῶν ὑμῶν ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν μου, παύσασθε ἀπὸ τῶν πονηριῶν ὑμῶν. Μάθετε καλὸν ποιεῖν, ἐκζητήσατε κρίσιν, ῥύσασθε ἀδικούμενον, κρίνατε ὀρφανῷ, καὶ δικαιώσατε χήραν. Καὶ δεῦτε διελεγχθῶμεν*» (Ἡσαΐου α΄ 16-18).

7. «*Τίς δὲ κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος; τίς δὲ συμφώνησις Χριστῷ πρὸς Βελίαρ; ἢ τίς μερὶς πιστῷ μετὰ ἀπίστου;*» (Β΄ Κορινθίους στ΄ 14-15).

τοῦ πλάσματός Του, ποὺ δὲν τὴν ἐπιθυμοῦσε καὶ δὲν ἤθελε νὰ συνεχισθεῖ.

Γι' αὐτὸ ἀναφαίνονται οἱ πρῶτοι μεσίτες ὅπως:

✺ Ὁ Ἀβραὰμ ποὺ μεσιτεύει στὸν Θεὸ γιὰ τὴν σωτηρία τῶν Σοδόμων:

«Πλησίασε τότε ὁ Ἀβραὰμ καὶ τοῦ εἶπε: Θὰ καταστρέψεις τὸν δίκαιο μαζὶ μὲ τὸν ἀσεβῆ καὶ θὰ εἶναι ὁ δίκαιος στὴν ἴδια θέση, ὅπως ὁ ἀσεβής;»[8].

✺ Ὁ Μωυσῆς, ποὺ μεσιτεύει ἐπανειλημμένα γιὰ τὸν ἀποστάτη λαό:

«Ὕστερα ἀπὸ αὐτὰ ὁ Μωυσῆς καὶ ὁ Ἀαρὼν ἦρθαν στὸν Φαραὼ καὶ τοῦ εἶπαν· Αὐτὰ λέει ὁ Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραήλ·ἄφησε τὸν λαό μου νὰ φύγει, γιὰ νὰ μοῦ κάνουν ἑορτὴ στὴν ἔρημο. Ἀλλὰ ὁ Φαραὼ εἶπε· Ποιὸς εἶναι αὐτὸς ὁ Κύριος, γιὰ νὰ ὑπακούσω στὰ λόγια του καὶ νὰ ἀφήσω τὸν Ἰσραὴλ νὰ φύγει; Δὲν γνωρίζω τὸν Κύριο καὶ δὲν θὰ ἀφήσω τὸν Ἰσραὴλ νὰ φύγει. Ἐκεῖνοι δὲ εἶπαν· Ὁ Θεὸς τῶν Ἑβραίων μᾶς ἐπισκέφθηκε· ἄφησέ μας, λοιπόν, νὰ βαδίσουμε πορεία τριῶν ἡμερῶν στὴν ἔρημο, γιὰ νὰ προσφέρουμε θυσία στὸν Κύριο τὸν Θεό μας, μὴν τυχὸν μᾶς τιμωρήσει μὲ θανατικὸ ἢ ξίφος. Εἶπε δὲ ὁ βασιλιάς τῆς Αἰγύπτου σ' αὐτούς· Γιατί, Μωυσῆ καὶ Ἀαρών, διακόπτετε τὸν λαὸ ἀπὸ τὶς ἐργασίες του; Σεῖς νὰ κοιτάξετε τὴν ἐργασία σας. Καὶ εἶπε ὁ Φαραὼ (στὸν λαό του)· Νά, αὐτοί (οἱ Ἑβραῖοι) ἔγιναν πολυάριθμοι (καὶ

8. *«Καὶ ἐγγίσας Ἀβραὰμ εἶπε· μὴ συναπολέσῃς δίκαιον μετὰ ἀσεβοῦς καὶ ἔσται ὁ δίκαιος ὡς ὁ ἀσεβής;»* (Γενέσεως ιη΄ 23 καὶ ἑξῆς).

ἑπομένως ἐπικίνδυνοι)· μὴν τοὺς σταματήσουμε, λοιπόν, ἀπὸ τὶς ἀγγαρεῖες. Ὁ Φαραὼ διέταξε τοὺς ἐργοδότες τοῦ λαοῦ καὶ τοὺς ἐπιτρόπους του καὶ τοὺς εἶπε· δὲν θὰ δίνετε πιὰ ἄχυρο στὸν λαὸ αὐτὸ γιὰ νὰ κατασκευάζει πλίνθους, ὅπως πρῶτα· νὰ πηγαίνουν μόνοι τους νὰ μαζεύουν ἄχυρο· καὶ θὰ ἀπαιτεῖτε ἀπ᾽ αὐτοὺς τόσες πλίνθους ὅσες ἔκαναν καὶ πρῶτα· δὲν θὰ τὶς ἐλαττώσετε καθόλου· γιατὶ εἶναι ὀκνηροί. Γι᾽ αὐτὸ φωνάζουν λέγοντας· ἄφησέ μας νὰ πᾶμε νὰ προσφέρουμε θυσία στὸν Θεό μας. Νὰ γίνουν βαρύτερες οἱ ἐργασίες τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν γιὰ νὰ στρέψουν τὴν προσοχή τους σ᾽ αὐτὲς καὶ ὄχι σὲ μάταια λόγια»[9].

9. «*Καὶ μετὰ ταῦτα εἰσῆλθε Μωϋσῆς καὶ Ἀαρὼν πρὸς Φαραὼ καὶ εἶπαν αὐτῷ· τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραήλ· ἐξαπόστειλον τὸν λαόν μου, ἵνα μοι ἑορτάσωσι ἐν τῇ ἐρήμῳ. Καὶ εἶπε Φαραώ· τίς ἐστιν οὗ εἰσακούσομαι τῆς φωνῆς αὐτοῦ, ὥστε ἐξαποστεῖλαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ; Οὐκ οἶδα τὸν Κύριον καὶ τὸν Ἰσραὴλ οὐκ ἐξαποστέλλω. Καὶ λέγουσιν αὐτῷ· ὁ Θεὸς τῶν Ἑβραίων προσκέκληται ἡμᾶς· πορευσόμεθα οὖν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν εἰς τὴν ἔρημον, ὅπως θύσωμεν Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν, μή ποτε συναντήσῃ ἡμῖν θάνατος ἢ φόνος· Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου· ἱνατί Μωϋσῆ καὶ Ἀαρὼν διαστρέφετε τὸν λαὸν ἀπὸ τῶν ἔργων; Ἀπέλθετε ἕκαστος ὑμῶν πρὸς τὰ ἔργα αὐτοῦ. Καὶ εἶπε Φαραώ· ἰδοὺ νῦν πολυπληθεῖ ὁ λαός· μὴ οὖν καταπαύσωμεν αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἔργων. Συνέταξε δὲ Φαραὼ τοῖς ἐργοδιώκταις τοῦ λαοῦ καὶ τοῖς γραμματεῦσι λέγων· οὐκέτι προστεθήσεσθε διδόναι ἄχυρον τῷ λαῷ εἰς τὴν πλινθουργίαν καθάπερ χθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν· ἀλλ᾽ αὐτοὶ πορευέσθωσαν καὶ συναγαγέτωσαν ἑαυτοῖς ἄχυρα. Καὶ τὴν σύνταξιν τῆς πλινθείας, ἧς αὐτοὶ ποιοῦσι, καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν ἐπιβαλεῖς αὐτοῖς, οὐκ ἀφελεῖς οὐδέν· σχολάζουσι γάρ· διὰ τοῦτο κεκράγασι λέγοντες· ἐγερθῶμεν καὶ θύσωμεν τῷ Θεῷ ἡμῶν. Βαρυνέσθω τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων τούτων, καὶ μεριμνάτωσαν ταῦτα καὶ μὴ μεριμνάτωσαν ἐν λόγοις κενοῖς*» (Ἐξόδου ε΄ 1-9).

«Τότε ὁ Μωυσῆς καὶ ὁ Ἀαρὼν ἀναχώρησαν ἀπὸ τὸν Φαραώ· καὶ βόησε Μωυσῆς πρὸς τὸν Κύριο γιὰ νὰ ἀπομακρυνθοῦν οἱ βάτραχοι, ὅπως συμφώνησε μὲ τὸν Φαραώ»[10].

«Ἀλλὰ ὁ Μωυσῆς δεήθηκε στὸν Κύριο καὶ εἶπε· Κύριε, γιατί ἐξάπτεται ἡ ὀργή σου ἐναντίον τοῦ λαοῦ σου, τὸν ὁποῖο ἔβγαλες ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο μὲ μεγάλη δύναμη καὶ κραταιὰ χεῖρα; »[11].

Ἄλλοι τύποι μεσίτη εἶναι:

✺ Ἡ λατρεία στὴν Σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου καὶ στὸν Ναὸ τῶν Ἱεροσολύμων μὲ ἐγκατεστημένο τὸ ἱερατεῖο του, ποὺ τὸ ἔργο του εἶναι καθαρὰ μεσιτικό.

✺ Ὁ Σολομώντας ποὺ στέκεται ἀνάμεσα στὸν Θεὸ καὶ τὸν ἄνθρωπο, τὶς χιλιάδες θυσίες, τὰ ἐγκαίνια τοῦ Ναοῦ, τοὺς ἱερεῖς.

«Καὶ στάθηκε ὁ Σολομὼν μπροστὰ στὸ θυσιαστήριο τοῦ Κυρίου, ἀπέναντι σὲ ὅλη τὴν ἰσραηλιτικὴ κοινότητα. Ἅπλωσε τὰ χέρια του στὸν οὐρανὸ καὶ εἶπε: Κύριε, Θεὲ τοῦ Ἰσραήλ, δὲν ὑπάρχει Θεὸς ὅμοιος μὲ σένα στὸν οὐρανὸ καὶ στὴν γῆ. Τηρεῖς τὴν διαθήκη μὲ τοὺς δούλους σου καὶ δὲν παύεις νὰ τοὺς ἀγαπᾶς, ὅταν ζοῦν ἐνώπιόν σου μὲ ἀπόλυτη τιμιότητα. Ὅλα ὅσα σὺ ὁ ἴδιος ἔχεις

10. «*Ἐξῆλθε δὲ Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν ἀπὸ Φαραώ· καὶ ἐβόησε Μωυσῆς πρὸς Κύριον περὶ τοῦ ὁρισμοῦ τῶν βατράχων, ὡς ἐτάξατο Φαραώ*» (Ἐξόδου η΄ 8).

11. «*Καὶ ἐδεήθη Μωυσῆς ἔναντι Κυρίου τοῦ Θεοῦ καὶ εἶπεν· ἱνατί, Κύριε, θυμοῖ ὀργῇ εἰς τὸν λαόν σου, οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν ἰσχύϊ μεγάλῃ καὶ ἐν τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ;*» (Ἐξόδου λβ΄ 11).

ὑποσχεθεῖ στὸν δοῦλο σου τὸν Δαβίδ, τὸν πατέρα μου, τὰ πραγματοποίησες σήμερα μὲ τὴν δύναμή σου. Τώρα, λοιπόν, Κύριε Θεὲ τοῦ Ἰσραήλ, ἐκπλήρωσε καὶ τὴν ὑπόσχεση ποὺ ἔδωσες στὸν πατέρα μου, ὅτι ἂν οἱ ἀπόγονοί σου φροντίσουν νὰ ζοῦν ἐνώπιόν σου μὲ ὑπακοή, ὅπως ἐκεῖνος, θὰ ὑπάρχει πάντοτε κάποιος ἀπ᾽ αὐτοὺς ποὺ θὰ βασιλεύει στὸν Ἰσραήλ μετὰ ἀπό ἐκεῖνον. Ἂς πραγματοποιηθεῖ λοιπὸν τώρα, Θεὲ τοῦ Ἰσραήλ, ἡ ὑπόσχεση ποὺ ἔδωσες στὸν δοῦλο σου Δαβίδ, τὸν πατέρα μου. Πῶς θὰ μποροῦσε ὅμως, ἀλήθεια, ἐσὺ Θεέ, νὰ κατοικήσεις στὴν γῆ; Οἱ οὐρανοὶ τῶν οὐρανῶν νὰ σὲ χωρέσουν δὲν μποροῦν. Πῶς λοιπόν, θὰ σὲ χωρέσει αὐτὸς ἐδῶ ὁ ναὸς ποὺ ἔκτισα; Ὡστόσο, Κύριε καὶ Θεέ μου, στρέψε μὲ εὐμένεια τὸ πρόσωπό σου σὲ μένα, τὸν δοῦλο σου, ἄκουσε τὴν προσευχή μου καὶ τὴν παράκλησή μου, καὶ δῶσε αὐτὰ ποὺ μὲ δεήσεις καὶ κραυγὲς σοῦ ζητάω σήμερα, ἐγὼ ὁ δοῦλος σου. Ἂς εἶναι ἀνοιχτὰ τὰ μάτια σου πάνω σὲ τοῦτο τὸν ναὸ ἡμέρα καὶ νύκτα, πάνω στὸν τόπο, στὸν ὁποῖο ὅρισες νὰ λατρεύεται τὸ ὄνομά σου. Ἄκουσε τὴν προσευχὴ ποὺ σοῦ ἀπευθύνω ἐγώ, ὁ δοῦλος σου, ἀπὸ αὐτὸν ἐδῶ τὸν τόπο. Ἄκουσε τὶς παρακλήσεις τοῦ δούλου σου καὶ τοῦ λαοῦ σου, τοῦ Ἰσραήλ, ὅταν στραμμένοι πρὸς αὐτὸν ἐδῶ τὸ τόπο θὰ προσευχόμαστε. Ἄκουσέ μας ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ὅπου κατοικεῖς· ἄκουσέ μας καὶ συγχώρεσέ μας. Ἂν κάποιος κατηγορηθεῖ ὅτι ἁμάρτησε στὸν συνάνθρωπό του, καὶ τοῦ ζητηθεῖ νὰ πάρει ὅρκο γιὰ τὴν ἀθωότητά του, κι ἔρθει καὶ ὁρκιστεῖ μπροστὰ στὸ θυσιαστήριό σου, σ᾽ αὐτὸν ἐδῶ τὸν ναό, τότε, ἐσὺ Κύριε, ἄκουσε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ καὶ ἐνήργησε καὶ ἀπόδωσε τὸ

δίκαιο στοὺς δούλους σου. Φανέρωσε τὴν ἐνοχὴ τοῦ ἀσεβῆ καὶ τιμώρησέ τον γιὰ τὴν πράξη του· δικαίωσε τὸν δίκαιο καὶ ἀπόδωσέ του σύμφωνα μὲ τὴν ἀθωότητά του. Ἂν συμβεῖ ὁ λαός σου, ὁ Ἰσραήλ, νὰ νικηθεῖ ἀπὸ τὸν ἐχθρό, γιατὶ θὰ ἔχει ἁμαρτήσει σὲ σένα, ἀλλὰ ἐπιστρέψουν σὲ σένα καὶ σὲ δοξολογήσουν, ἂν προσευχηθοῦν καὶ σὲ ἱκετέψουν στὸν ναὸ αὐτό, τότε, ἐσὺ Κύριε, ἄκουσε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ καὶ συγχώρησε τὴν ἁμαρτία τοῦ λαοῦ σου, τοῦ Ἰσραήλ, καὶ φέρε τους πίσω ξανὰ στὴν χώρα ποὺ ἔδωσες στοὺς προγόνους τους. Ἂν κλείσει ὁ οὐρανὸς καὶ δὲν στείλει βροχή, γιατὶ θὰ ἔχουν ἁμαρτήσει σὲ σένα, ἀλλὰ προσευχηθοῦν στὸν τόπο αὐτὸ καὶ σὲ δοξολογήσουν, ἂν ταπεινωμένοι ἀπὸ τὴν τιμωρία ποὺ τοὺς ἔστειλες, μετανοήσουν γιὰ τὴν ἁμαρτία τους, τότε, ἐσὺ Κύριε, ἄκουσε ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς καὶ συγχώρησε τὴν ἁμαρτία τῶν δούλων σου, τοῦ λαοῦ σου Ἰσραήλ, καὶ δίδαξέ τους τὸ σωστὸ δρόμο ποὺ πρέπει νὰ βαδίζουν· στεῖλε βροχὴ στὴν χώρα αὐτὴ ποὺ ἀνήκει σὲ σένα καὶ τοὺς τὴν ἔχεις δώσει γιὰ ἰδιοκτησία τους. Ἂν πέσει πείνα στὴν χώρα καὶ θανατικό, ἂν ἔρθει λίβας ἢ μούχλα τῶν σιτηρῶν ἢ ἀκρίδα κάθε εἴδους, ἂν οἱ ἐχθροί τους φτάσουν ἕως τὶς πόλεις τους καὶ τὶς πολιορκήσουν ἢ ἔρθει ὁποιαδήποτε μάστιγα ἢ ἀρρώστια, ἀλλὰ προσευχηθοῦν οἱ Ἰσραηλίτες, εἴτε ἀτομικὰ εἴτε ὁμαδικά, ὑψώνοντας τὰ χέρια τους πρὸς τὸν ναὸ αὐτὸ μὲ τύψεις στὴν καρδιά τους, τότε, ἐσὺ Κύριε, ἄκουσε ἀπὸ τὸν οὐρανό, ὅπου κατοικεῖς, συγχώρεσέ τους καὶ ἐνήργησε ἀποδίδοντας στὸν καθένα σύμφωνα μὲ τὰ ἔργα του. Ἐσὺ γνωρίζεις τὴν καρδιὰ τοῦ καθενός· μόνον ἐσὺ γνωρίζεις ὅλων τῶν ἀνθρώπων τὶς

καρδιές. Ἔτσι θὰ σὲ σέβονται ὅσο θὰ ζοῦν στὴν χώρα αὐτὴ ποὺ ἔδωσες στοὺς προγόνους μας. Ἀκόμα καὶ ἕναν ξένο, ποὺ δὲν ἀνήκει στὸν λαό σου, τὸν Ἰσραήλ, ἀλλὰ ἦρθε ἀπὸ κάποια χώρα μακρινὴ ἐπειδὴ ἄκουσε γιὰ σένα, πόσο μεγάλος εἶσαι καὶ πόσο μεγάλη, πόσο ἀκαταμάχητη εἶναι ἡ δύναμή σου, ἂν ἔρθει καὶ προσευχηθεῖ στὸν ναὸ αὐτό, ἄκουσέ τον καὶ αὐτὸν ἐσύ, Κύριε, ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ὅπου κατοικεῖς, καὶ δῶσε του ὅ,τι σοῦ ζητήσει. Ἔτσι θὰ σὲ γνωρίσουν ὅλα τὰ ἔθνη τῆς γῆς καὶ θὰ σὲ σέβονται, ὅπως ὁ λαός σου ὁ Ἰσραήλ· ἔτσι θὰ μάθουν ὅτι ὁ ναός αὐτὸς ποὺ ἔχτισα εἶναι τόπος ὅπου ἐσὺ λατρεύεσαι. Ὅταν ὁ λαός σου θὰ πηγαίνει νὰ πολεμήσει τοὺς ἐχθρούς του, ὅπου ἐσὺ τὸν στέλνεις, ἂν προσευχηθεῖ σὲ σένα, τὸν Κύριο, στρέφοντας τὰ μάτια πρὸς αὐτὴ τὴν πόλη ποὺ διάλεξες καὶ πρὸς τὸν ναό ποὺ ἔκτισα, τότε ἐσύ, Κύριε, ἄκουσε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ τὴν προσευχή τους καὶ τὴν παράκλησή τους καὶ ἀπόδωσε τὸ δίκαιό τους. Ἂν ἁμαρτήσουν σὲ σένα -ἀφοῦ κανεὶς δὲν εἶναι ἀναμάρτητος- καὶ ὀργιστεῖς καὶ τοὺς παραδώσεις στοὺς ἐχθρούς τους καὶ αὐτοὶ τοὺς ὁδηγήσουν αἰχμαλώτους σὲ ἐχθρικὴ χώρα, κοντινὴ ἢ μακρινή, ἀλλὰ ἐκεῖ στὴν χώρα ὅπου θὰ βρίσκονται αἰχμάλωτοι συνέλθουν καὶ μετανοήσουν καὶ σὲ παρακαλέσουν ἀπὸ ἐκεῖ καὶ σοῦ ποῦν: ἁμαρτήσαμε, ἀνομήσαμε καὶ ἀδικήσαμε, ἂν ἐπιστρέψουν σὲ σένα μὲ ὅλη τὴν καρδιὰ καὶ τὴν ψυχή, ἐκεῖ στὴν χώρα τῶν ἐχθρῶν ποὺ τοὺς αἰχμαλώτισαν, καὶ προσευχηθοῦν σὲ σένα στραμμένοι πρὸς τὴν χώρα τους, αὐτὴν ποὺ ἔδωσες στοὺς προγόνους τους, πρὸς τὴν πόλη ποὺ διάλεξες καὶ πρὸς τὸν ναὸ ποὺ ἔχτισα γιὰ σένα, τότε

ἐσύ, Κύριε, ἄκουσε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ὅπου κατοικεῖς, τὴν προσευχή τους καὶ τὴν παράκλησή τους καὶ ἀπόδωσέ τους τὸ δίκαιό τους. Συγχώρεσέ τους ποὺ ἁμάρτησαν σὲ σένα καὶ σὲ παρήκουσαν καὶ κάνε νὰ τοὺς σπλαχνιστοῦν ἐκεῖνοι ποὺ τοὺς αἰχμαλώτισαν καὶ νὰ τοὺς δείξουν συμπόνια. Πράγματι, αὐτοὶ εἶναι ὁ λαός σου ποὺ σοῦ ἀνήκει, ἀπὸ τότε ποὺ τοὺς ἔβγαλες ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο, μέσα ἀπὸ τὸ καμίνι ποὺ λιώνει τὸ σίδερο. Ἂς εἶναι πάντοτε ἀνοιχτὰ τὰ μάτια σου στὴν παράκληση τοῦ δούλου σου καὶ στὴν παράκληση τοῦ λαοῦ σου, τοῦ Ἰσραήλ, γιὰ νὰ τοὺς ἀκοῦς καὶ νὰ τοὺς δίνεις ὅ,τι θὰ σοῦ ζητοῦν. Γιατὶ ἐσὺ τοὺς ξεχώρισες μέσα ἀπὸ ὅλους τοὺς λαοὺς τῆς γῆς, γιὰ νὰ εἶναι ὁ λαός σου ποὺ σοῦ ἀνήκει, ὅπως τὸ διακήρυξες μὲ τὸν Μωυσῆ, τὸν δοῦλο σου, ὅταν ἔβγαζες τοὺς προγόνους μας ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο, Κύριε, Κύριε»[12].

12. *«Καὶ ἀνέστη Σαλωμὼν κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου Κυρίου ἐνώπιον πάσης ἐκκλησίας Ἰσραὴλ καὶ διεπέτασε τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ εἶπε· Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραήλ, οὐκ ἔστιν ὡς σὺ Θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ ἐπὶ τῆς γῆς κάτω, φυλάσσων διαθήκην καὶ ἔλεος τῷ δούλῳ σου τῷ πορευομένῳ ἐνώπιόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ἃ ἐφύλαξας τῷ δούλῳ σου Δαυὶδ τῷ πατρί μου· καὶ γὰρ ἐλάλησας ἐν τῷ στόματί σου καὶ ἐν χερσί σου ἐπλήρωσας ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. καὶ νῦν, Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραήλ, φύλαξον τῷ δούλῳ σου Δαυὶδ τῷ πατρί μου ἃ ἐλάλησας αὐτῷ λέγων· οὐκ ἐξαρθήσεταί σου ἀνὴρ ἐκ προσώπου μου καθήμενος ἐπὶ θρόνου Ἰσραήλ, πλὴν ἐὰν φυλάξωνται τὰ τέκνα σου τὰς ὁδοὺς αὐτῶν τοῦ πορεύεσθαι ἐνώπιόν μου, καθὼς ἐπορεύθης ἐνώπιον ἐμοῦ. καὶ νῦν, Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραήλ, πιστωθήτω δὴ τὸ ῥῆμά σου τῷ Δαυὶδ τῷ πατρί μου. ὅτι εἰ ἀληθῶς κατοικήσει ὁ Θεὸς μετὰ ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς; εἰ ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ*

Ὅλα αὐτὰ μαρτυροῦν, ὅτι μιὰ ἐπικοινωνία ἀρχίζει νὰ καθιερώνεται μέσω μεσίτη.

οὐκ ἀρκέσουσί σοι, πλὴν καὶ ὁ οἶκος οὗτος, ὃν ᾠκοδόμησα τῷ ὀνόματί σου; καὶ ἐπιβλέψῃ ἐπὶ τὴν δέησίν μου, Κύριε ὁ Θεὸς Ἰσραήλ, ἀκούειν τῆς προσευχῆς, ἧς ὁ δοῦλός σου προσεύχεται ἐνώπιόν σου πρός σε σήμερον, τοῦ εἶναι τοὺς ὀφθαλμούς σου ἠνεῳγμένους εἰς τὸν οἶκον τοῦτον ἡμέρας καὶ νυκτός, εἰς τὸν τόπον, ὃν εἶπας· ἔσται τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ, τοῦ εἰσακούειν τῆς προσευχῆς, ἧς προσεύχεται ὁ δοῦλός σου εἰς τὸν τόπον τοῦτον ἡμέρας καὶ νυκτός. καὶ εἰσακούσῃ τῆς δεήσεως τοῦ δούλου σου καὶ τοῦ λαοῦ σου Ἰσραήλ, ἃ ἂν προσεύξωνται εἰς τὸν τόπον τοῦτον, καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐν τῷ τόπῳ τῆς κατοικήσεώς σου ἐν οὐρανῷ καὶ ποιήσεις καὶ ἵλεως ἔσῃ. ὅσα ἂν ἁμάρτῃ ἕκαστος τῷ πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἐὰν λάβῃ ἐπ᾽ αὐτὸν ἀρὰν τοῦ ἀράσασθαι αὐτόν, καὶ ἔλθῃ καὶ ἐξαγορεύσῃ κατὰ πρόσωπον τοῦ θυσιαστηρίου σου ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ, καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ποιήσεις καὶ κρινεῖς τὸν λαόν σου Ἰσραὴλ ἀνομηθῆναι ἄνομον, δοῦναι τὴν ὁδὸν αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ τοῦ δικαιῶσαι δίκαιον, δοῦναι αὐτῷ κατὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ. ἐν τῷ πταῖσαι τὸν λαόν σου Ἰσραὴλ ἐνώπιον ἐχθρῶν, ὅτι ἁμαρτήσονταί σοι, καὶ ἐπιστρέψουσι καὶ ἐξομολογήσονται τῷ ὀνόματί σου καὶ προσεύξονται καὶ δεηθήσονται ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ, καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἵλεως ἔσῃ ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ καὶ ἐπιστρέψεις αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν, ἣν ἔδωκας τοῖς πατράσιν αὐτῶν. ἐν τῷ συσχεθῆναι τὸν οὐρανὸν καὶ μὴ γενέσθαι ὑετόν, ὅτι ἁμαρτήσονταί σοι, καὶ προσεύξονται εἰς τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐξομολογήσονται τῷ ὀνόματί σου καὶ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν ἀποστρέψουσιν, ὅταν ταπεινώσῃς αὐτούς, καὶ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἵλεως ἔσῃ ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ δούλου σου καὶ τοῦ λαοῦ σου Ἰσραήλ· ὅτι δηλώσεις αὐτοῖς τὴν ὁδὸν τὴν ἀγαθὴν πορεύεσθαι ἐν αὐτῇ καὶ δώσεις ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν, ἣν ἔδωκας τῷ λαῷ σου ἐν κληρονομίᾳ. λιμὸς ἐὰν γένηται, θάνατος ἐὰν γένηται, ὅτι ἔσται ἐμπυρισμός, βροῦχος, ἐρυσίβη ἐὰν γένηται, καὶ ἐὰν θλίψῃ αὐτὸν ὁ ἐχθρὸς αὐτοῦ ἐν μιᾷ τῶν πόλεων αὐτοῦ, πᾶν συνάντημα, πάντα πόνον, πᾶσαν προσευχήν, πᾶσαν δέησιν, ἐὰν γένηται παντὶ ἀν-

δ΄. Ὁ Μεσίτης τῆς Καινῆς Διαθήκης

Ὅλη ἡ διαδικασία στὴν Παλαιὰ Διαθήκη ἦταν τυπικὴ καὶ συμβολική.

θρώπῳ, ὡς ἂν γνῶσιν ἕκαστος ἁφὴν καρδίας αὐτοῦ καὶ διαπετάσῃ τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οἶκον τοῦτον, καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου καὶ ἵλεως ἔσῃ καὶ ποιήσεις καὶ δώσεις ἀνδρὶ κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, καθὼς ἂν γνῷς τὴν καρδίαν αὐτοῦ, ὅτι σὺ μονώτατος οἶδας τὴν καρδίαν πάντων υἱῶν ἀνθρώπων, ὅπως φοβῶνταί σε πάσας τὰς ἡμέρας, ὅσας αὐτοὶ ζῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς ἔδωκας τοῖς πατράσιν ἡμῶν. καὶ τῷ ἀλλοτρίῳ, ὃς οὐκ ἔστιν ἀπὸ λαοῦ σου οὗτος, καὶ ἥξουσι καὶ προσεύξονται εἰς τὸν τόπον τοῦτον, καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου καὶ ποιήσεις κατὰ πάντα, ὅσα ἂν ἐπικαλέσηταί σε ὁ ἀλλότριος, ὅπως γνῶσι πάντες οἱ λαοὶ τὸ ὄνομά σου, καὶ φοβῶνταί σε, καθὼς ὁ λαός σου Ἰσραήλ, καὶ γνῶσιν ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦτον, ὃν ᾠκοδόμησα. ὅτι ἐξελεύσεται ὁ λαός σου εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ ἐν ὁδῷ, ᾗ ἐπιστρέψεις αὐτούς, καὶ προσεύξονται ἐν ὀνόματι Κυρίου ὁδὸν τῆς πόλεως, ἧς ἐξελέξω ἐν αὐτῇ, καὶ τοῦ οἴκου, οὗ ᾠκοδόμησα τῷ ὀνόματί σου, καὶ σὺ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τῆς δεήσεως αὐτῶν καὶ τῆς προσευχῆς αὐτῶν καὶ ποιήσεις τὸ δικαίωμα αὐτοῖς. ὅτι ἁμαρτήσονταί σοι ὅτι οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος, ὃς οὐχ ἁμαρτήσεται καὶ ἐπάξεις αὐτοὺς καὶ παραδώσεις αὐτοὺς ἐνώπιον ἐχθρῶν καὶ αἰχμαλωτιοῦσιν οἱ αἰχμαλωτίζοντες εἰς γῆν μακρὰν καὶ ἐγγύς, 25
καὶ ἐπιστρέψουσι καρδίας αὐτῶν ἐν τῇ γῇ, οὗ μετήχθησαν ἐκεῖ, καὶ ἐπιστρέψουσιν ἐν γῇ μετοικίας αὐτῶν καὶ δεηθῶσί σου λέγοντες· ἡμάρτομεν, ἠδικήσαμεν, ἠνομήσαμεν, καὶ ἐπιστρέψωσι πρός σε ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτῶν καὶ ἐν ὅλῃ ψυχῇ αὐτῶν ἐν τῇ γῇ ἐχθρῶν αὐτῶν, οὗ μετήγαγες αὐτούς, καὶ προσεύξονται πρός σε, ὁδὸν γῆς αὐτῶν, ἧς ἔδωκας τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ τῆς πόλεως, ἧς ἐξελέξω, καὶ τοῦ οἴκου, οὗ ᾠκοδόμηκα τῷ ὀνόματί σου, καὶ εἰσακούσῃ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου σου καὶ ἵλεως ἔσῃ ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν, αἷς ἥμαρτόν σοι, καὶ κατὰ πάντα τὰ ἀθετήματα αὐτῶν, ἃ ἠθέτησάν σοι, καὶ δώσεις αὐτοὺς εἰς οἰκτιρμοὺς ἐνώπιον αἰχμαλωτευόντων αὐτούς, καὶ οἰκτειρήσουσιν αὐτούς· ὅτι λαός σου καὶ

Ἐντολές, ἱερεῖς, προσφορές, καθαρμοί, γίνονται «παιδαγωγοί μας, ποὺ μᾶς προετοιμάζουν γιὰ τὸν Χριστό»[13].

Προετοιμάζουν πνεύματα καὶ καρδιὲς νὰ δεχθοῦν τὸν Ἰησοῦ Χριστό, ποὺ ἔγινε μὲ τὴν σταυρικὴ θυσία Του:

«Μεσίτης κρείττονος διαθήκης»[14], γιατὶ δὲν ὑπάρχουν οἱ ἑκατόμβες τῶν θυμάτων,

«Μεσίτης νέας διαθήκης»[15], γιατὶ στηρίζεται σὲ προσφορὰ ἀγάπης,

«Μεσίτης καινῆς διαθήκης»[16], γιατὶ ὁ Χριστὸς εἶναι Ἕνας καὶ Μοναδικός, πού «μπῆκε μιὰ γιὰ πάντα στὰ ἅγια τῶν ἁγίων καὶ μᾶς ἐξασφάλισε τὴν αἰώνια σωτηρία»[17], «γιὰ νὰ παρουσιαστεῖ τώρα μπροστὰ στὸν Θεό, μεσιτεύοντας γιὰ μᾶς»[18].

κληρονομία σου, οὓς ἐξήγαγες ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐκ μέσου χωνευτηρίου σιδήρου. καὶ ἔστρωσαν οἱ ὀφθαλμοί σου καὶ τὰ ὦτά σου ἠνεῳγμένα εἰς τὴν δέησιν τοῦ δούλου σου καὶ εἰς τὴν δέησιν τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ εἰσακούειν αὐτῶν ἐν πᾶσιν, οἷς ἂν ἐπικαλέσωνταί σε, ὅτι σὺ διέστειλας αὐτοὺς σεαυτῷ εἰς κληρονομίαν ἐκ πάντων τῶν λαῶν τῆς γῆς, καθὼς ἐλάλησας ἐν χειρὶ δούλου σου Μωυσῆ ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν σε τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου, Κύριε Κύριε» (Γ΄ Βασιλειῶν η΄ 22-53).

13. *«Παιδαγωγία ἡμῶν εἰς Χριστόν»* (πρβλ. πρὸς Γαλάτας γ΄ 24).

14. Πρβλ. πρὸς Ἑβραίους η΄ 6.

15. Πρὸς Ἑβραίους ιβ΄ 24.

16. Πρὸς Ἑβραίους θ΄ 15.

17. *«Εἰσῆλθεν ἐφ' ἅπαξ εἰς τὰ Ἅγια, αἰωνίαν λύτρωσιν εὑράμενος»* (πρὸς Ἑβραίους θ΄ 12).

18. *«Νῦν ἐμφανισθῆναι τῷ προσώπῳ τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν»* (πρὸς Ἑβραίους θ΄ 24).

ε΄. *Τὸ μεσιτικὸ ἔργο Του ἀποδεκτό*

Ὁ Θεὸς Πατέρας ἔδωσε μαρτυρία - ἀπόδειξη τῆς ἀποδοχῆς τοῦ μεσιτικοῦ ἔργου τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. Στὸν Γολγοθᾶ ἔχουμε δύο στιγμιότυπα ἐξόχως σημαντικὰ καὶ μοναδικά:

Τό «*τετέλεσται*»[19] τοῦ Χριστοῦ, ὅπου ἀγγέλλεται ἡ ὁλοκλήρωση τοῦ ἔργου Του στὴν γῆ καὶ τὸ σχίσιμο τοῦ καταπετάσματος (τοῦ μεσότοιχου) «*ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω*»[20] ποὺ διεχώριζε «*τό τε Ἅγιον κοσμικόν*»[21], ἀπὸ τὴν αὐλὴ τοῦ Ναοῦ τῶν Ἱεροσολύμων.

Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ὁ Θεὸς Πατέρας ἀπέδειξε συμβολικά, ὅτι δέχτηκε τὴν προσφορὰ τῆς ζωῆς τοῦ Υἱοῦ Του τοῦ Ἀγαπητοῦ[22] καὶ ἡ κοινωνία τοῦ ἀνθρώπου μαζί Του ἀποκαταστάθηκε, ἀφοῦ ἀφαιρέθηκε τὸ ἐμπόδιο, δηλαδὴ ἡ ἁμαρτία, ποὺ τὴν καθιστοῦσε ἀδύνατη. Ὅπως τὸ καταπέτασμα τοῦ Ναοῦ σχίσθηκε καὶ ἄφησε ἐλεύθερη τὴν ἐπικοινωνία στοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὴν αὐλὴ τοῦ Ναοῦ στὰ ἅγια, ἔτσι ὁ ἄνθρωπος πλέον διὰ νέας ζώσης ὁδοῦ, διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ μπορεῖ καὶ εἰσέρχεται στὰ *ἅγια τῶν ἁγίων* τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ[23]. Αὐτὴ ἡ κοινωνία μὲ τὸν ἐπουράνιο Πατέρα, γίνεται ἀληθινή, ὅταν προσευχόμαστε μέσω τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ στὴν Ἐκκλησία.

19. Ἰωάννου ιθ΄ 30.
20. Ματθαίου κζ΄ 51.
21. πρὸς Ἑβραίους θ΄ 1.
22. Ματθαίου γ΄ 17, ιζ΄ 5, ιβ΄18.
23. Πρβλ. πρὸς Ἑβραίους ι΄ 19-20.

στ΄. Ὁ Μοναδικὸς Μεσίτης

Στεντόρειο τὸ μήνυμα τῆς Καινῆς Διαθήκης μᾶς διευκρινίζει, ὅτι «ἕνας εἶναι ὁ Θεὸς κι ἕνας ὁ μεσίτης μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ὁ ἄνθρωπος Ἰησοῦς Χριστός»[24].

Στὴν ἴδια θεολογικὴ γραμμὴ εὑρίσκεται καὶ ἡ ἀποστολικὴ διαπίστωση ὅτι «ἀπὸ κανέναν ἄλλον δὲν μπορεῖ νὰ προέλθει ἡ σωτηρία οὔτε ὑπάρχει ἄλλο πρόσωπο κάτω ἀπὸ τὸν οὐρανὸ δοσμένο στοὺς ἀνθρώπους μὲ τὸ ὁποῖο νὰ μποροῦμε νὰ σωθοῦμε»[25].

Ὁ Κύριός μας εἶναι ὁ γεμάτος ἀγάπη μεσίτης γιὰ τοὺς ἁμαρτωλούς.

Μεσίτης ποὺ δὲν ἀπαιτεῖ ἀπὸ μᾶς τίποτα, ἀφοῦ πρόσφερε τὸν Ἑαυτό Του γιὰ μᾶς κατὰ τό «κανεὶς δὲν ἔχει μεγαλύτερη ἀγάπη, ἀπὸ ἐκεῖνον ποὺ θυσιάζει τὴν ζωή του γιὰ χάρη τῶν φίλων του»[26].

Μεσίτης, ποὺ τὸ ἀρχιερατικό - μεσιτικὸ ἔργο Του ἀγκάλιασε ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ἀφοῦ «ὁ Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου δὲν ἦρθε γιὰ νὰ τὸν ὑπηρετήσουν, ἀλλὰ γιὰ νὰ ὑπηρετήσει καὶ νὰ προσφέρει τὴν ζωή του λύτρο γιὰ ὅλους»[27].

Ἔξι φορὲς ἡ Καινὴ Διαθήκη ἀναφέρει τὶς λέξεις

---

24 «*Εἷς γὰρ Θεός, εἷς καὶ Μεσίτης Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἄνθρωπος Ἰησοῦς Χριστός*» (πρὸς Τιμόθεον Α΄ β΄ 5).

25. «*Καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτηρία· οὐδὲ γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς*» (Πράξεων δ΄ 12).

26. «*Μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ*» (Ἰωάννου ιε΄ 13).

27. «*Ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ δια-*

«*μεσίτης*» καὶ τό «*μεσιτεύω*» καὶ οἱ ἕξι ἀναφέρονται ἀποκλειστικὰ σ᾽ Αὐτόν ὡς ἑξῆς:

✡ «Τότε γιατί δόθηκε ὁ νόμος; Προστέθηκε γιὰ νὰ φανεῖ πόσο πολὺ παραβαίνουν οἱ ἄνθρωποι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἴσχυσε ὅμως ὡσότου νὰ ἔρθει ὁ ἀπόγονος τοῦ Ἀβραάμ, γιὰ τὸν ὁποῖο μιλοῦσε ἡ ὑπόσχεση τοῦ Θεοῦ. Ὁ νόμος δόθηκε μὲ τὴν μεσολάβηση ἀγγέλων, μὲ τὸ χέρι ἑνὸς *μεσίτη*. Ὁ *μεσίτης* ὅμως, εἶναι περιττὸς ὅταν ὑπάρχει ἕνα μόνο πρόσωπο· καὶ τὸ ἕνα αὐτὸ πρόσωπο εἶναι ὁ Θεός»[28].

✡ «Ἕνας καὶ μόνος εἶναι Θεός, Θεὸς ὅλων· ἕνας εἶναι καὶ *μεσίτης* μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ὁ Ἰησοῦς Χριστός»[29].

✡ «Τώρα ὅμως ὁ ἀρχιερέας μας, ποὺ εἶναι στὸν οὐρανό, ἔχει ἐπιτύχει πολὺ διαφορετικὴ καὶ ἀνώτερη λειτουργία. Τόσο διαφορετικὴ καὶ ἀνώτερη, ὅσο εἶναι καὶ *μεσίτης* καλύτερης καὶ ἀνώτερης διαθήκης, ἡ ὁποία ἔχει νομοθετηθεῖ γιὰ καλύτερες καὶ πιὸ ὑπέροχες ὑποσχέσεις»[30].

κονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν (Ματθαίου κ΄ 28).

28. «*Τί οὖν ὁ νόμος; τῶν παραβάσεων χάριν προσετέθη, ἄχρις οὗ ἔλθῃ τὸ σπέρμα ᾧ ἐπήγγελται, διαταγεὶς δι᾽ ἀγγέλων ἐν χειρὶ μεσίτου. ὁ δὲ μεσίτης ἑνὸς οὐκ ἔστιν, ὁ δὲ Θεὸς εἷς ἐστιν*» (πρὸς Γαλάτας γ΄ 19-20).

29. «*Εἷς γὰρ Θεός, εἷς καὶ μεσίτης Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς*» (Τιμοθέου Α΄ β΄ 5).

30. «*Νυνὶ δὲ διαφορωτέρας τέτευχε λειτουργίας, ὅσῳ καὶ κρείττονός ἐστι διαθήκης μεσίτης, ἥτις ἐπὶ κρείττοσιν ἐπαγγελίαις νενομοθέτηται*» (πρὸς Ἑβραίους η΄ 6).

✡ «Γι' αὐτὸν τὸν λόγο ὁ Χριστὸς εἶναι *μεσίτης* μιᾶς νέας διαθήκης, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία ὅσοι ἔχουν κληθεῖ νὰ μετάσχουν στὴν αἰώνια κληρονομία θὰ πάρουν τὸ μερίδιο ποὺ τοὺς ὑποσχέθηκε. Αὐτὸ μπορεῖ νὰ γίνει, ἐπειδὴ ὁ Χριστὸς πέθανε γιὰ μᾶς καὶ ὁ θάνατός του μᾶς ἀπάλλαξε ἀπὸ τὶς παραβάσεις, ποὺ εἶχαν τελεσθεῖ τὴν ἐποχὴ τῆς πρώτης διαθήκης»[31].

✡ «Καὶ στὸν Ἰησοῦ, *μεσίτη* νέας διαθήκης καὶ σὲ αἷμα ἐξαγνισμοῦ, ποὺ ὁ Θεὸς τὸ εἰσακούει καλύτερα ἀπὸ τὸ αἷμα τοῦ Ἄβελ»[32].

ζ΄. *Ἡ παντοτεινὴ μεσιτεία Του γιὰ τὸν πιστό*

Τὸ μεσιτικὸ ἔργο τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔχει καὶ μιὰ ἀκόμη ὄψη:

«Ζεῖ αἰώνια, γιὰ νὰ μεσιτεύει γιὰ μᾶς»[33].

Εἶναι ὁ αἰώνιος Μεσίτης μας πρὸς τὸν Ἐπουράνιο Θεὸ καὶ Πατέρα μας.

Αὐτὸς «καὶ ἂν κάποιος ἁμαρτήσει» γίνεται «συνήγορος στὸν Πατέρα»[34].

31. *«Καὶ διὰ τοῦτο διαθήκης καινῆς μεσίτης ἐστίν, ὅπως, θανάτου γενομένου εἰς ἀπολύτρωσιν τῶν ἐπὶ τῇ πρώτῃ διαθήκῃ παραβάσεων, τὴν ἐπαγγελίαν λάβωσιν οἱ κεκλημένοι τῆς αἰωνίου κληρονομίας»* (πρὸς Ἑβραίους θ΄ 15).

32. *«Καὶ διαθήκης νέας μεσίτῃ Ἰησοῦ, καὶ αἵματι ῥαντισμοῦ κρεῖττον λαλοῦντι παρὰ τὸν Ἄβελ».* (πρὸς Ἑβραίους ιβ΄ 24).

33. *«Πάντοτε ζῶν εἰς τὸν ἐντυγχάνειν ὑπὲρ ἡμῶν»* (πρὸς Ἑβραίους ζ΄ 25).

34. *«Καὶ ἐάν τις ἁμάρτῃ, παράκλητον ἔχομεν πρὸς τὸν Πατέρα»* (Α΄ Ἰωάννου β΄ 1).

Ὁ ἀνθρώπινος βίος συνθέτει μιὰ τριλογία:

Ὁ ἅγιος Θεὸς Πατέρας ἀφ᾽ ἑνὸς καὶ ἀφ᾽ ἑτέρου ὁ ἁμαρτωλὸς ἄνθρωπος. Ἀνάμεσά τους εὑρίσκεται ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός. Γιὰ νὰ σωθεῖ ὁ ἁμαρτωλὸς μεσιτεύει ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός.

Στὸν εἱρμὸ τῆς πέμπτης ᾠδῆς τοῦ ἀναστάσιμου κανόνα τοῦ δεύτερου ἤχου ὁ πρύτανις τῆς θεολογίας Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς ὑμνεῖ τὸν ἀναστάντα Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστὸ ὡς μεσίτη Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων.

«Μεσίτης Θεοῦ, καὶ ἀνθρώπων γέγονας, Χριστὲ ὁ Θεός, διὰ σοῦ γὰρ Δέσποτα, τὴν πρὸς τὸν ἀρχίφωτον Πατέρα σου, ἐκ νυκτὸς ἀγνωσίας, προσαγωγὴν ἐσχήκαμεν».

Τοῦτο σχολιάζει μεταξὺ ἄλλων ὁ Ἰωάννης ὁ Ζωναρᾶς ὡς ἑξῆς:

«Ἀφ᾽ ὅτου ἑνώθηκες μὲ τὴν ἀνθρώπινη φύση (ἐνανθρώπησες) ἔγινες μεσίτης μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων καὶ αὐτοὺς ποὺ πρὶν ἀπὸ τὴν ἐνανθρώπησή σου ἦταν μακρυὰ τοὺς ἔνωσες μὲ τὸν Θεό· καὶ σὺ ποὺ ἀνέτειλες ὡς τὸ ἀληθινὸ φῶς καὶ ἔλυσες τὴν νύκτα τῆς ἄγνοιας, τὴν ὁποία εἴχαμε πρίν, μᾶς προσάγαγες μὲ τὸ φωτισμὸ τῆς Θεογνωσίας στὸν Πατέρα Σου, τὴν πηγὴ τοῦ φωτός»[35].

35. *«Ἑνωθεὶς τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει μέσος γέγονας Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων καὶ μεμακρυσμένους πρὸ τῆς σῆς ἐνανθρωπήσεως ἥνωσας τῷ Θεῷ· καὶ σοῦ ὡς ἀληθινοῦ φωτὸς ἀνατείλαντος ἡμῖν καὶ λύσαντος τὴν νύκτα τῆς ἀγνωσίας, ἣν εἴχομεν πρότερον, ἐν τῷ φωτισμῷ τῆς Θεογνωσίας προσήχθημεν τῷ ἀρχιφώτῳ σου Πατρί».* Ἰωάννου Ζωναρᾶ: Ἑρμηνεία τῶν ἀναστασίμων κανόνων Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ (Ἁγιορ. περ. «ΑΘΩΣ» Ἀθῆναι 1920, σελ 62).

Χριστὸς Μέγας Ἀρχιερέας καὶ Ἅγιοι
16ος αἰ. Πρωτᾶτο.

2. ΙΗCΟΥC ΧΡΙCΤΟC

ὁ Ἀρχιερέας μας

θεσμὸς τῆς ἱερωσύνης καὶ τοῦ ἱερέως εἰδικότερα εἶναι τόσο παλαιὸς ὅσο καὶ ἡ ἀνθρώπινη ἁμαρτία. Τὸ ἔργο τοῦ ἱερέως προσδιορίζεται στὴν πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολὴ ὡς ἑξῆς:

«Κάθε ἀρχιερέας ποὺ προέρχεται ἀπὸ ἀνθρώπους, ἐγκαθίσταται γιὰ νὰ ὑπηρετεῖ τὸν Θεὸ γιὰ χάρη τους καὶ γιὰ νὰ προσφέρει δῶρα καὶ θυσίες γιὰ τὶς ἁμαρτίες τους»[1].

Ἡ ἱερωσύνη καθιερώθηκε μετὰ τὴν παρακοὴ καὶ τὴν πτώση τοῦ ἀνθρώπου.

Πρὶν ἀπὸ αὐτὴ ὁ ἄνθρωπος ἐπικοινωνοῦσε ἐλεύθερα καὶ προσωπικὰ μὲ τὸν Θεὸ χωρὶς νὰ χρειάζεται θυσίες ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν του καὶ εἰδικὸ πρόσωπο ποὺ θὰ τὶς προσφέρει γιὰ λογαριασμό του, ἀφοῦ τὸ *«μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ»*[2] δηλαδὴ τὸ ἐμπόδιο τῆς ἁμαρτίας, ποὺ χωρίζει τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὸν Θεό[3], δὲν ὑπῆρχε.

1. *«Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς ἐξ ἀνθρώπων λαμβανόμενος ὑπὲρ ἀνθρώπων καθίσταται τὰ πρὸς τὸν Θεόν, ἵνα προσφέρῃ δῶρά τε καὶ θυσίας ὑπὲρ ἁμαρτιῶν»* (Ἑβραίους ε΄ 1).
2. Ἐφεσίους β΄ 14.
3. Ἡσαΐου α΄ 10-20.

α΄. Ἡ ἁμαρτία διαταράσσει τὴν ἁρμονικὴ σχέση Δημιουργοῦ Θεοῦ καὶ δημιουργήματος ἀνθρώπου

Ἡ ἀνθρώπινη ἁμαρτία προκάλεσε ἀναμφίβολα σοβαρότατη ἀναστάτωση στὸ ἠθικὸ σύμπαν, τῆς ὁποίας τελικὴ συνέπεια ἦταν νὰ διαταραχθεῖ καὶ νὰ διακοπεῖ ἡ σχέση τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸν Θεό.

Οἱ ἄνθρωποι ἂν καὶ ἐπιζητοῦσαν τὸν Θεὸ καὶ ποθοῦσαν τὴν σωτηρία τους, δὲν ἐπετύγχαναν τὸ ποθούμενο, ἐπειδὴ «οἱ ἀνομίες τους ἀνέτρεψαν τοὺς νόμους αὐτοὺς τῆς θείας πρόνοιας καὶ ἔφεραν ἀναστάτωση στὴν τάξη, ποὺ ὅρισε ὁ Θεός· καὶ οἱ ἁμαρτίες τοὺς στέρησαν τὶς εὐλογίες αὐτὲς τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς»[4] ὅπως ἀκούγεται ἀπὸ τὸ προφητικὸ στόμα ἡ θεία ἐτυμηγορία τοῦ Θεοῦ.

Τὴν τραγικότητα τῆς ἁμαρτωλῆς ἀνθρωπότητας περιγράφει ὁ προφήτης Ἡσαΐας:

«Νομίζετε πὼς τὸ χέρι τοῦ Κυρίου δὲν ἔχει τὴν δύναμη νὰ σᾶς σώσει, καὶ πὼς τὸ αὐτὶ του δὲν μπορεῖ νὰ σᾶς ἀκούσει; Λάθος! Οἱ ἁμαρτίες σας, ὑψώνουν τεῖχος ἀνάμεσα σ᾽ ἐσᾶς καὶ στὸν Θεό, καὶ γιὰ τὶς ἀνομίες σας ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπό του ἀπὸ σᾶς γιὰ νὰ μὴ σᾶς ἐλεήσει. Τὰ χέρια σας ἔχουν λερωθεῖ μὲ αἷμα καὶ μὲ τὴν ἀνομία τὰ δάκτυλά σας· ψέματα λένε τὰ χείλη σας, καὶ ἀδικίες ἡ γλώσσα σας. Κανεὶς δὲν μιλάει δίκαια, οὔτε ὑπάρχει κρίση καὶ ἀπονομὴ δικαιοσύνης ἀληθινή· ἔχουν στηριγμένη τὴν πεποίθησή τους στὰ εἴδωλα καὶ λαλοῦν

4. «*Αἱ ἀνομίαι ὑμῶν ἐξέκλιναν ταῦτα, καὶ αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν ἀπέστησαν τὰ ἀγαθὰ ἀφ᾽ ὑμῶν*» (πρβλ. Ἱερεμίου ε΄ 25).

ψευδῆ καὶ ἀνυπόστατα, διότι συλλαμβάνουν καὶ κυοφοροῦν καὶ γεννοῦν κατόπιν σκέψεως τὴν παρανομία. Κλωσᾶνε αὐγὰ ὀχιᾶς καὶ ὑφαίνουν νῆμα ἀράχνης. Ὅποιος πῆρε νὰ φάει ἀπὸ τὰ αὐγὰ αὐτὰ ὅταν τὰ συνέτριψε, βρῆκε θανατηφόρο περιεχόμενο, διότι μέσα στὸ αὐγὸ ὑπῆρχε δηλητηριώδης ὄφις βασιλίσκος· τὰ νήματα ποὺ ὑφαίνουν δὲν εἶναι κατάλληλα γιὰ ὑφάσματα, οὔτε μπορεῖ κανεὶς νὰ ντυθεῖ μὲ τὰ ὑφαντὰ αὐτά. Οὔτε αὐτοὶ ποὺ ἐργάζονται ἔργα ὅμοια μὲ τὸν ἱστὸ τῆς ἀράχνης, θὰ ντυθοῦν ἀπὸ αὐτά, ἀλλὰ θὰ παραμείνουν γυμνοί· διότι τὰ ἔργα τους εἶναι ἔργα ἀνομίας.Τρέχουν τὰ πόδια τους γιὰ τὸ κακό, σπεύδουν ὅταν εἶναι νὰ σκοτώσουν ἀθῶο. Οἱ σκέψεις τους εἶναι ἁμαρτωλές· συντρίμμια καὶ καταστροφὴ ἀφήνουν στὸ διάβα τους. Δὲν ξέρουν εἰρήνη τὶ θὰ πεῖ, στὰ ἔργα τους δικαιοσύνη δὲν ὑπάρχει. Τὸν δρόμο τῆς ζωῆς τους τὸν διαστρέβλωσαν καὶ αὐτοὶ ποὺ τὸν ἀκολουθοῦν δὲν βρίσκουν τὴν γαλήνη. Γιὰ τοῦτο εἶναι ὁ Κύριος μακρυά τους, καὶ ἡ ἐκπλήρωση τῶν ὑποσχέσεών του ἀργεῖ. Περίμεναν τὸ φῶς, μὰ νά, παντοῦ σκοτάδι· περίμεναν διαύγεια καὶ ὅμως βαδίζουν στὰ σκοτεινά. Τὸν τοῖχο ψηλαφοῦν σὰν τυφλοί, ὡσὰν ἀόμματοι καταμεσήμερο σκοντάφτουν ὅπως τὴν νύχτα. Θὰ στενάζουν σὰν ἄνθρωποι ποὺ πεθαίνουν. Ὅπως ἡ ἄρκτος καὶ ἡ περιστερὰ στενάζουν, ὅταν τοὺς παίρνουν τὰ μικρά τους, ἔτσι καὶ αὐτοὶ θὰ διέρχονται τὴν ζωή τους. Θὰ λένε, περιμέναμε ἀπόδοση δικαιοσύνης καὶ δὲν ὑπάρχει, ἡ σωτηρία ἔχει ἀπομακρυνθεῖ πολὺ ἀπὸ μᾶς. Εἶναι μπροστά σου, Κύριε, πολλὴ ἡ παρανομία μας καὶ οἱ ἁμαρτίες μας εἶναι ἐκεῖνες ποὺ μᾶς ἐμποδίζουν νὰ σὲ πλησιάσουμε.

Πράγματι οἱ ἀνομίες μας βρίσκονται μέσα μας, ἀναγνωρίζουμε καὶ ὁμολογοῦμε τὶς ἀδικίες μας»[5].

Ὅμως ἡ ἀποστασία τοῦ ἀνθρώπου δὲν κατέστη ἱκανὴ νὰ ματαιώσει τὰ σχέδια τοῦ Θεοῦ. Γι᾽ αὐτὸ ἀμέσως μετὰ τὴν πτώση ἀνοίγει μιὰ παρένθεση μὲ τὴν ἐμφάνιση τοῦ πρώτου ἱερέως Μελχισεδέκ[6] ποὺ θὰ κλείσει

5. «*Μὴ οὐκ ἰσχύει ἡ χεὶρ Κυρίου τοῦ σῶσαι; ἢ ἐβάρυνε τὸ οὖς αὐτοῦ τοῦ μὴ εἰσακοῦσαι; ἀλλὰ τὰ ἁμαρτήματα ὑμῶν διϊστῶσιν ἀναμέσον ὑμῶν καὶ ἀναμέσον τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀφ᾽ ὑμῶν τοῦ μὴ ἐλεῆσαι. αἱ γὰρ χεῖρες ὑμῶν μεμολυσμέναι αἵματι καὶ οἱ δάκτυλοι ὑμῶν ἐν ἁμαρτίαις, τὰ δὲ χείλη ὑμῶν ἐλάλησεν ἀνομίαν, καὶ ἡ γλῶσσα ὑμῶν ἀδικίαν μελετᾷ. οὐδεὶς λαλεῖ δίκαια, οὐδέ ἐστι κρίσις ἀληθινή· πεποίθασιν ἐπὶ ματαίοις καὶ λαλοῦσι κενά, ὅτι κύουσι πόνον καὶ τίκτουσιν ἀνομίαν. ὠὰ ἀσπίδων ἔρρηξαν καὶ ἱστὸν ἀράχνης ὑφαίνουσι· καὶ ὁ μέλλων τῶν ὠῶν αὐτῶν φαγεῖν συντρίψας οὔριον εὗρε, καὶ ἐν αὐτῷ βασιλίσκος. ὁ ἱστὸς αὐτῶν οὐκ ἔσται εἰς ἱμάτιον, οὐδὲ μὴ περιβάλωνται ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτῶν· τὰ γὰρ ἔργα αὐτῶν ἔργα ἀνομίας. οἱ δὲ πόδες αὐτῶν ἐπὶ πονηρίαν τρέχουσι, ταχινοὶ ἐκχέαι αἷμα· καὶ οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν διαλογισμοὶ ἀφρόνων, σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ οἴδασι, καὶ οὐκ ἔστι κρίσις ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν· αἱ γὰρ τρίβοι αὐτῶν διεστραμμέναι, ἃς διοδεύουσι, καὶ οὐκ οἴδασιν εἰρήνην. διὰ τοῦτο ἀπέστη ἡ κρίσις ἀπ᾽ αὐτῶν, καὶ οὐ μὴ καταλάβῃ αὐτοὺς δικαιοσύνη· ὑπομεινάντων αὐτῶν φῶς ἐγένετο αὐτοῖς σκότος, μείναντες αὐγὴν ἐν ἀωρίᾳ περιεπάτησαν. ψηλαφήσουσιν ὡς τυφλοὶ τοῖχον καὶ ὡς οὐχ ὑπαρχόντων ὀφθαλμῶν ψηλαφήσουσι· καὶ πεσοῦνται ἐν μεσημβρίᾳ ὡς ἐν μεσονυκτίῳ, ὡς ἀποθνήσκοντες στενάξουσιν, ὡς ἄρκος καὶ ὡς περιστερὰ ἅμα πορεύσονται· ἀνεμείναμεν κρίσιν, καὶ οὐκ ἔστι· σωτηρία μακρὰν ἀφέστηκεν ἀφ᾽ ἡμῶν. πολλὴ γὰρ ἡμῶν ἡ ἀνομία ἐναντίον σου, καὶ αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν ἀντέστησαν ἡμῖν· αἱ γὰρ ἀνομίαι ἡμῶν ἐν ἡμῖν, καὶ τὰ ἀδικήματα ἡμῶν ἔγνωμεν*» (Ἡσαΐου νθ΄ 1-12).

6. Γενέσεως ιδ΄ 18-20.

στὴν Ἀποκάλυψη, ὅπου ὅλοι οἱ πιστοί γίνονται ἱερεῖς[7] καὶ ὅπου ναός, χῶρος δηλαδή, ποὺ ὁ ἄνθρωπος ἐπικοινωνεῖ μὲ τὸν Θεὸ μέσω τοῦ ἱερέως, ἐπίσης δὲν ὑπάρχει[8].

Στὴν ἄνω Ἱερουσαλήμ, στὴν πόλη τοῦ Θεοῦ, ἀποκαθίσταται ἐλεύθερη καὶ προσωπικὴ ἐπικοινωνία μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου, ἀφοῦ ἀκούγεται φωνὴ μεγάλη ἀπὸ τὸν οὐρανό:

«Τώρα πιὰ ἡ κατοικία τοῦ Θεοῦ εἶναι μαζὶ μὲ τοὺς ἀνθρώπους. Θὰ κατοικήσει μαζί τους καὶ αὐτοὶ θὰ ἀποτελοῦν τὸν λαό του. Ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς θὰ εἶναι μαζί τους»[9].

β΄. Ἡ καθιέρωση τοῦ θεσμοῦ τῆς ἱερωσύνης

Οἱ ἔννοιες τοῦ λύτρου γιὰ τὶς ἁμαρτίες καὶ τοῦ προσώπου ποὺ μεσολαβεῖ ἀνάμεσα στὸν Θεὸ καὶ στὸν ἄνθρωπο καλλιεργοῦνται πολὺ ἐνωρὶς μὲ τὶς θυσίες Κάϊν[10], Ἄβελ[11], Νῶε[12], Ἀβραάμ[13] κ.λπ.

Ἀργότερα στὴν Ἔξοδο μὲ τὴν Σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου[14] καὶ τὸν μετέπειτα Ναὸ ἔχουμε τὴν καθιέρωση τοῦ θεσμοῦ.

7. Ἀποκαλύψεως α΄ 6, ε΄10, κ΄ 6.
8. Ἀποκαλύψεως κα΄ 22.
9. *«Ἰδοὺ ἡ σκηνὴ τοῦ Θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων, καὶ σκηνώσει μετ᾽ αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ λαὸς αὐτοῦ ἔσονται, καὶ αὐτὸς ὁ Θεὸς μετ᾽ αὐτῶν ἔσται»* (Ἀποκαλύψεως κα΄ 3).
10. Γενέσεως δ΄ 3.
11. Γενέσεως δ΄ 4.
12. Γενέσεως κ΄ 21.
13. Γενέσεως κβ΄ 1-18.
14. Ἐξόδου ι΄-λ΄.

Ἀπὸ τὸν Ἀαρὼν καὶ τοὺς υἱούς του, (1657 π.Χ.) μέχρι καὶ τὴν καταστροφὴ τοῦ Ναοῦ τῶν Ἱεροσολύμων ἀπὸ τὸν ρωμαῖο στρατηγὸ Τίτο (70 μ. Χ.), ἀναφέρονται 83 Ἰουδαῖοι ἀρχιερεῖς στὴν Λευιτικὴ ἱερωσύνη.

Στὸ τέταρτο κεφάλαιο τοῦ Λευιτικοῦ ἔχουμε μιὰ περιγραφὴ τοῦ λειτουργήματος τοῦ ἱερέως.

Ὁ ἁμαρτωλός, ὅποιος κι ἂν εἶναι (πρόσωπο, ἄρχοντας, ἡ συναγωγὴ ὅλη, ἴδετε τὰ χωρία 1, 13, 22) ὑποχρεοῦται νὰ φέρει στὸν Ναὸ τὸ ζῶο τῆς θυσίας, νὰ ἀκουμπήσει τὸ χέρι του στὸ κεφάλι του, νὰ σφαγεῖ τὸ ζῶο καὶ ὅταν τρέξει ὅλο τὸ αἷμα ἀπ᾽ αὐτό « ὁ χρισμένος ἱερέας, ποὺ ἔχει ἁγιασμένα τὰ χέρια του»[15] θὰ πάρει τὸ αἷμα καὶ «θὰ τὸ προσφέρει γιὰ τὶς ἁμαρτίες του»[16].

Ἰδοὺ ὁ ρόλος καὶ ἡ μεσολάβηση τοῦ ἱερέα.

γ΄. Οἱ ἀδυναμίες τοῦ θεσμοῦ

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος στὴν πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολή του μᾶς λέει, ὅτι γιὰ νὰ κάνει οὐσιαστικὸ καὶ ἀποτελεσματικὸ τὸ ἔργο τοῦ ἐξιλασμοῦ ὁ ἱερέας ἔπρεπε νὰ εἶναι «ἅγιος, ἄκακος, ἀμόλυντος, χωρὶς σχέση μὲ τὴν ἀνθρώπινη ἁμαρτία καὶ τοὺς ἁμαρτωλούς»[17]. Ἐπειδὴ ὅμως ἦταν ἁμαρτωλός, ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ προσφέρει κάθε ἡμέρα θυσίες πρῶτα γιὰ τὶς δικές του ἁμαρτίες καὶ ἔπειτα γιὰ τὶς ἁμαρτίες τοῦ λαοῦ.

15. «*Ὁ ἱερεὺς ὁ χριστὸς ὁ τετελειωμένος*» (Λευιτικοῦ δ΄ 5).
16. «*Προσάξει περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ*» (Λευιτικοῦ πρβλ. δ΄).
17. «*Ὅσιος, ἄκακος, ἀμίαντος, κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν*» (Ἑβραίους ζ΄ 26-27).

Ποιός νὰ εὑρεθεῖ τέτοιος ἱερέας; Ἐδῶ φαίνονται καὶ οἱ ἀδυναμίες τῆς Λευιτικῆς ἱερωσύνης τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ποὺ ἦταν:

✺ Ἡ ἁμαρτωλότητα τῶν ἱερέων, ἀφοῦ εἶχαν ἀνάγκη νὰ προσφέρουν θυσία γιὰ τὸν ἑαυτό τους, ὅπως καὶ γιὰ τὸν λαό[18].

✺ Ἡ θνητότητα τῶν ἱερέων, ἀφοῦ εἶχαν ἀνάγκη διαδοχῆς. «Ἦσαν πολλοί»[19] κατὰ τὸν ἀπόστολο, ἐπειδὴ τοὺς ἐμπόδιζε ὁ θάνατος νὰ ἔχουν τὴν ἀπαιτούμενη ἀμετάθετη ἱερωσύνη.

✺ Ἡ ἀδυναμία τοῦ προσφερόμενου λύτρου, ἀφοῦ ἦταν ἀδύνατον τὸ αἷμα ζώων καὶ ἄλλων ὑλικῶν προσφορῶν «νὰ ἐξαλείφουν ἁμαρτίες.[20]

δ΄. *Ἡ καινὴ ἱερωσύνη*

Ἀφοῦ λοιπὸν «τὸ αἷμα τῶν ταύρων καὶ τῶν τράγων δὲν εἶχε τὴν δύναμη νὰ ἀφαιρεῖ ἁμαρτίες»[21], ἦταν ἀδύνατη ἡ τελείωση μὲ τὴν Λευιτικὴ ἱερωσύνη[22], γι᾽ αὐτὸ ὁ Θεὸς ἔστειλε τὸν Υἱό Του «νὰ γίνει Ἀρχιερέας ὄχι προσωρινὸς ἀλλὰ αἰώνιος κατὰ τὴν τάξη Μελχισεδέκ»[23].

18. πρὸς Ἑβραίους ε΄ 3 καὶ ζ΄.
19. «*Πλείονές εἰσι γεγονότες*» (πρὸς Ἑβραίους ζ΄ 23).
20. «*Ἀφαιρεῖν ἁμαρτίας*» (πρὸς Ἑβραίους ι΄ 4).
21. «*Ἀδύνατον αἷμα ταύρων καὶ τράγων ἀφαιρεῖν ἁμαρτίας*» (πρὸς Ἑβραίους ι΄ 4).
22. πρὸς Ἑβραίους ζ΄ 11.
23. «*Κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδὲκ ἀρχιερεὺς γενόμενος εἰς τὸν αἰῶνα*» (πρὸς Ἑβραίους στ΄ 20).

Τὸ νόημα τῆς ἱερωσύνης τοῦ Μελχισεδὲκ περιγράφεται:

«Καὶ ὁ Μελχισεδέκ, ὁ βασιλιὰς τῆς Ἱερουσαλήμ, ἔφερε καὶ πρόσφερε στὸν Ἄβραμ ψωμιὰ καὶ οἶνο. Ἦταν δὲ ὁ Μελχισεδὲκ ἱερέας τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου. Τότε ὁ Μελχισεδὲκ εὐλόγησε τὸν Ἄβραμ καὶ εἶπε: Νὰ εἶναι εὐλογημένος ὁ Ἄβραμ ἀπὸ τὸν Θεὸ τὸν ὕψιστο, ὁ ὁποῖος παρέδωσε τοὺς ἐχθρούς σου στὰ χέρια σου καὶ τοὺς ὑπέταξε σὲ σένα. Καὶ ὁ Ἄβραμ, ὡς εὐγνωμοσύνη γιὰ τὴν εὐλογία, καὶ γιὰ νὰ τιμήσει τὸν Μελχισεδὲκ σὰν ἱερέα τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου, ἔδωσε σ᾽ αὐτὸν τὸ ἕνα δέκατο ἀπὸ ὅλα τὰ λάφυρα»[24].

Ἡ θυσία μὲ ἄρτο καὶ οἶνο εἶναι προτύπωση τῆς θείας Εὐχαριστίας.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀναλύει θεολογικὰ τὴν ἱερωσύνη τοῦ Μελχισεδέκ, ποὺ εἶναι προτύπωση τοῦ Μεγάλου Ἀρχιερέως Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.

«Αὐτὸς ὁ Μελχισεδὲκ ἦταν βασιλιὰς τῆς Σαλὴμ καὶ ἱερέας τοῦ ὑψίστου Θεοῦ. Ὅταν ὁ Ἀβραὰμ ἐπέστρεψε ἀπὸ τὴν νικηφόρο μάχη του κατὰ τῶν βασιλέων, τὸν συνάντησε ὁ Μελχισεδὲκ καὶ τὸν εὐλόγησε. Ὁ Ἀβραὰμ τοῦ ἔδωσε τὸ ἕνα δέκατο ἀπὸ τὰ λάφυρα. Το ὄνομα Μελ-

24. *«Καὶ Μελχισεδὲκ βασιλεὺς Σαλὴμ ἐξήνεγκεν ἄρτους καὶ οἶνον· ἦν δὲ ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου. καὶ ηὐλόγησε τὸν Ἄβραμ καὶ εἶπεν· εὐλογημένος Ἄβραμ τῷ Θεῷ τῷ ὑψίστῳ, ὃς ἔκτισε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. καὶ εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ ὕψιστος, ὃς παρέδωκε τοὺς ἐχθρούς σου ὑποχειρίους σοι, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Ἄβραμ δεκάτην ἀπὸ πάντων»* (Γενέσεως ιδ΄ 18-20).

χισεδέκ σημαίνει πρῶτον βασιλιὰς δικαιοσύνης· ἔπειτα εἶναι βασιλιὰς τῆς Σαλήμ, ποὺ σημαίνει βασιλιὰς εἰρήνης. Κανεὶς δὲν ξέρει τὸν πατέρα του ἢ τὴν μητέρα του ἢ τὸ γενεαλογικό του δένδρο οὔτε πότε γεννήθηκε ἢ πότε πέθανε. Παραμένει, λοιπόν, ὁ Μελχισεδέκ παντοτινὰ ἱερέας, καὶ μοιάζει ἔτσι μὲ τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ. Σκεφθεῖτε πόσο μεγάλος ἦταν ὁ Μελχισεδέκ, ὥστε ὁ προπάτοράς μας ὁ Ἀβραὰμ τοῦ ἔδωσε τὸ ἕνα δέκατο ἀπὸ τὰ λάφυρα. Καὶ ὅσοι ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους τοῦ Λευὶ γίνονταν ἱερεῖς, εἶχαν ἐντολὴ σύμφωνα μὲ τὸν νόμο νὰ παίρνουν τὸ ἕνα δέκατο ἀπὸ τὴν σοδειὰ τοῦ λαοῦ, δηλαδὴ ἀπὸ τοὺς ὁμογενεῖς τους, μολονότι καὶ αὐτοὶ κατάγονταν ἀπὸ τὸν Ἀβραάμ. Ὁ Μελχισεδὲκ ὅμως χωρὶς νὰ εἶναι ἀπόγονος τοῦ Λευί, πῆρε τὸ ἕνα δέκατο ἀπὸ τὸν Ἀβραὰμ καὶ εὐλόγησε αὐτὸν στὸν ὁποῖο ὁ Θεὸς εἶχε δώσει τὶς ἐπαγγελίες. Ἀναντίρρητα, αὐτὸς ποὺ εὐλογεῖ εἶναι ἀνώτερος ἀπ᾽ αὐτὸν ποὺ εὐλογεῖται. Κι ἐνῶ οἱ Λευίτες ποὺ συγκεντρώνουν τὴν δεκάτη εἶναι κοινοὶ θνητοί, ὁ Μελχισεδέκ, ὅπως μαρτυροῦν οἱ Γραφές, ζεῖ. Θὰ μποροῦσε μάλιστα νὰ πεῖ κανεὶς πώς, δίνοντας ὁ Ἀβραὰμ τὸ ἕνα δέκατο, ἔδωσε τὴν δεκάτη καὶ ὁ Λευί, αὐτὸς δηλαδὴ ποὺ εἶχε πάρει τὴν ἐντολὴ νὰ εἰσπράττει. Δὲν ἦταν βέβαια γεννημένος ἀκόμα, ἦταν ὅμως στὸ σῶμα τοῦ προπάτορά του Ἀβραάμ, ὅταν τὸν συνάντησε ὁ Μελχισεδέκ. Ἂν ἡ λευιτικὴ ἱερωσύνη ὁδηγοῦσε στὴν τελειότητα, ἐπειδὴ ἀπὸ τὸν νόμο αὐτὴ ἡ ἱερωσύνη δόθηκε στὸν λαό, ποιὰ ἀνάγκη ὑπῆρχε νὰ ἐμφανιστεῖ νέο εἶδος ἱερωσύνης, ὅπως ἐκείνη τοῦ Μελχισεδέκ; Δὲν ἀρκοῦσε ἡ ἱερωσύνη ἀπὸ τὴν γενιὰ τοῦ Ἀαρών; Ὅταν ὅμως ἀλλάζει ὁ φορέ-

ας τῆς ἱερωσύνης, τότε ἀναγκαστικὰ ἀλλάζει καὶ ὁ νόμος. Καὶ ὁ Κύριός μας, γιὰ τὸν ὁποῖο λέγονται τὰ παραπάνω, ἀνῆκε σὲ ἄλλη φυλή, ἀπὸ τὴν ὁποία κανεὶς δὲν ὑπηρέτησε ὡς ἱερέας τὸ θυσιαστήριο. Ὅλοι ξέρουμε πὼς γεννήθηκε ἀπὸ τὴν φυλὴ Ἰούδα γιὰ τὴν ὁποία ὁ Μωυσῆς δὲν ἔκανε καθόλου λόγο γιὰ ἱερωσύνη. Αὐτὸ γίνεται ἀκόμη σαφέστερο· ἐμφανίζεται ἕνας ἄλλος ἱερέας, ὅμοιος μὲ τὸν Μελχισεδέκ, ὄχι σύμφωνα μὲ τὶς ἐπιταγὲς τοῦ ἀνθρώπινου νόμου, ἀλλὰ μὲ τὴν δύναμη ποὺ δίνει μιὰ δίχως τελειωμὸ ζωή. Μιὰ ζωὴ ποὺ δὲν καταλύεται ἀπὸ θάνατο, ἀλλ᾽ εἶναι αἰώνια. Ὅπως μαρτυρεῖ ἡ Γραφή, Ἐσὺ εἶσαι ἱερέας γιὰ πάντα, ὅπως ὁ Μελχισεδέκ. Οἱ παλαιὲς διατάξεις λοιπὸν καταργοῦνται, γιατὶ ἦταν ἀνίσχυρες καὶ ἄχρηστες, ἀφοῦ καμμιὰ δικαίωση δὲν ἔφερε ὁ νόμος. Προσφέρεται ὅμως μιὰ καλύτερη ἐλπίδα, μὲ τὴν ὁποία ἐμεῖς μποροῦμε νὰ πλησιάσουμε τὸν Θεό. Ἐπιπλέον ὁ Ἰησοῦς ἔγινε καὶ ἐγγυητὴς ἀνώτερης διαθήκης, ἀφοῦ στὴν περίπτωσή του ἔχουμε ὅρκο τοῦ Θεοῦ. Γιατί, ἐνῶ οἱ ἄλλοι ἔγιναν ἱερεῖς χωρὶς ὅρκο, ὁ Χριστὸς ἔγινε ἱερέας μὲ ὅρκο κατὰ τὴν μαρτυρία τοῦ Θεοῦ Πατρός, ὁ ὁποῖος λέει πρὸς αὐτόν: Ὤρκίστηκε ὁ Κύριος καὶ δὲν θὰ ἀθετήσει τὸν ὅρκο του· ἐσὺ εἶσαι αἰώνιος ἱερέας κατὰ τὸν τύπο τοῦ Μελχισεδέκ. Κι ἐνῶ οἱ ἄλλοι ἱερεῖς ἦταν πολλοί, γιατὶ ὁ θάνατος τοὺς ἐμπόδιζε νὰ παραμένουν αἰώνια, ὁ Ἰησοῦς ὅμως, ἐπειδὴ παραμένει αἰώνιος, ἔχει ἱερωσύνη ἀμεταβίβαστη. Γι᾽ αὐτὸ καὶ μπορεῖ νὰ σώζει γιὰ πάντα ἐκείνους, ποὺ προσέρχονται διὰ μέσου αὐτοῦ στὸν Θεό, ἐπειδὴ ζεῖ πάντοτε γιὰ νὰ μεσιτεύει καὶ νὰ προσεύχεται γι᾽ αὐτούς»[25].

Ἀντίθετα μὲ τὴν Λευιτικὴ ἱερωσύνη ἡ ἀρχιερωσύνη τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ ὑπερέχει ὡς πρός:

25. *«Οὗτος γὰρ ὁ Μελχισεδέκ, βασιλεὺς Σαλήμ, ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου, ὁ συναντήσας Ἀβραὰμ ὑποστρέφοντι ἀπὸ τῆς κοπῆς τῶν βασιλέων καὶ εὐλογήσας αὐτόν, ᾧ καὶ δεκάτην ἀπὸ πάντων ἐμέρισεν Ἀβραάμ, πρῶτον μὲν ἑρμηνευόμενος βασιλεὺς δικαιοσύνης, ἔπειτα δὲ καὶ βασιλεὺς Σαλήμ, ὅ ἐστι βασιλεὺς εἰρήνης, ἀπάτωρ, ἀμήτωρ, ἀγενεαλόγητος, μήτε ἀρχὴν ἡμερῶν μήτε ζωῆς τέλος ἔχων, ἀφωμοιωμένος δὲ τῷ υἱῷ τοῦ Θεοῦ, μένει ἱερεὺς εἰς τὸ διηνεκές. Θεωρεῖτε δὲ πηλίκος οὗτος, ᾧ καὶ δεκάτην Ἀβραὰμ ἔδωκεν ἐκ τῶν ἀκροθινίων ὁ πατριάρχης. καὶ οἱ μὲν ἐκ τῶν υἱῶν Λευὶ τὴν ἱερατείαν λαμβάνοντες ἐντολὴν ἔχουσιν ἀποδεκατοῦν τὸν λαὸν κατὰ τὸν νόμον, τοῦτ᾽ ἔστι τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν, καίπερ ἐξεληλυθότας ἐκ τῆς ὀσφύος Ἀβραάμ· ὁ δὲ μὴ γενεαλογούμενος ἐξ αὐτῶν δεδεκάτωκε τὸν Ἀβραάμ, καὶ τὸν ἔχοντα τὰς ἐπαγγελίας εὐλόγηκε. χωρὶς δὲ πάσης ἀντιλογίας τὸ ἔλαττον ὑπὸ τοῦ κρείττονος εὐλογεῖται. καὶ ὧδε μὲν δεκάτας ἀποθνήσκοντες ἄνθρωποι λαμβάνουσιν, ἐκεῖ δὲ μαρτυρούμενος ὅτι ζῇ. καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν, διὰ Ἀβραὰμ καὶ Λευὶ ὁ δεκάτας λαμβάνων δεδεκάτωται· ἔτι γὰρ ἐν τῇ ὀσφύϊ τοῦ πατρὸς ἦν ὅτε συνήντησεν αὐτῷ Μελχισεδέκ. Εἰ μὲν οὖν τελείωσις διὰ τῆς Λευϊτικῆς ἱερωσύνης ἦν· ὁ λαὸς γὰρ ἐπ᾽ αὐτῇ νενομοθέτητο· τίς ἔτι χρεία κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδὲκ ἕτερον ἀνίστασθαι ἱερέα καὶ οὐ κατὰ τὴν τάξιν Ἀαρὼν λέγεσθαι; μετατιθεμένης γὰρ τῆς ἱερωσύνης ἐξ ἀνάγκης καὶ νόμου μετάθεσις γίνεται. ἐφ᾽ ὃν γὰρ λέγεται ταῦτα, φυλῆς ἑτέρας μετέσχηκεν, ἀφ᾽ ἧς οὐδεὶς προσέσχηκε τῷ θυσιαστηρίῳ. πρόδηλον γὰρ ὅτι ἐξ Ἰούδα ἀνατέταλκεν ὁ Κύριος ἡμῶν, εἰς ἣν φυλὴν οὐδὲν περὶ ἱερωσύνης Μωϋσῆς ἐλάλησε. Καὶ περισσότερον ἔτι κατάδηλόν ἐστιν, εἰ κατὰ τὴν ὁμοιότητα Μελχισεδὲκ ἀνίσταται ἱερεὺς ἕτερος, ὃς οὐ κατὰ νόμον ἐντολῆς σαρκικῆς γέγονεν, ἀλλὰ κατὰ δύναμιν ζωῆς ἀκαταλύτου· μαρτυρεῖ γὰρ ὅτι σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. ἀθέτησις μὲν γὰρ γίνεται προαγούσης ἐντολῆς διὰ τὸ αὐτῆς ἀσθενὲς καὶ ἀνωφελές· οὐδὲν γὰρ ἐτελείωσεν ὁ νόμος, ἐπεισαγωγὴ δὲ κρείττονος ἐλπίδος, δι᾽ ἧς ἐγγίζομεν τῷ Θεῷ. καὶ καθ ὅσον οὐ χωρὶς ὁρκωμοσίας· -οἱ μὲν γὰρ χωρὶς ὁρκωμοσίας εἰσὶν ἱερεῖς γεγονότες, ὁ δὲ μετὰ ὁρκωμοσίας*

❁ Τὴν τελειότητα τοῦ προσώπου, ἀφοῦ « Αὐτὸς ὁ νέος Ἀρχιερέας δὲν ἔχει ἀνάγκη, ὅπως οἱ ἀρχιερεῖς τοῦ νόμου, νὰ προσφέρει κάθε ἡμέρα θυσίες πρῶτα γιὰ τὶς δικές του ἁμαρτίες»[26].

Θυμόμαστε τοὺς λόγους «ποιὸς ἀπὸ σᾶς μπορεῖ νὰ ἀποδείξει πὼς ἔκανα ἁμαρτία;»[27], μὲ τοὺς ὁποίους ὁ Ἴδιος ὁ Κύριός μας διεκήρυξε τὴν ἀναμαρτησία Του καθὼς καὶ τὴν ἀποστολικὴ μαρτυρία: «Αὐτὸς δὲν ἔκαμε ποτὲ ἁμαρτία, οὔτε βρέθηκε δόλος ἢ ψεῦδος στὸ στόμα του»[28], ποὺ ἀναφέρονται καὶ μαρτυροῦν τὴν ἀναμαρτησία Του.

Πράγματι ὅλο τὸ τυπικὸ τοῦ Λευιτικοῦ, κεφάλαιο 16, ποὺ ἀπαιτοῦσε ὁ ἱερέας πρῶτα νὰ προσφέρει θυσία γιὰ νὰ ἐξιλεωθεῖ ὁ ἴδιος ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες του καὶ μετὰ νὰ κάνει προσφορὰ γιὰ νὰ ἐξιλεωθεῖ ὁ λαός, στὴν περίπτωση τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ δὲν χρειάστηκε λόγω τῆς ἀναμαρτησίας Του.

διὰ τοῦ λέγοντος πρὸς αὐτόν· ὤμοσε Κύριος, καὶ οὐ μεταμεληθήσεται· σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ·- κατὰ τοσοῦτον κρείττονος διαθήκης γέγονεν ἔγγυος Ἰησοῦς. Καὶ οἱ μὲν πλείονές εἰσι γεγονότες ἱερεῖς διὰ τὸ θανάτῳ κωλύεσθαι παραμένειν· ὁ διὰ τὸ μένειν αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα ἀπαράβατον ἔχει τὴν ἱερωσύνην· ὅθεν καὶ σώζειν εἰς τὸ παντελὲς δύναται τοὺς προσερχομένους δι' αὐτοῦ τῷ Θεῷ, πάντοτε ζῶν εἰς τὸ ἐντυγχάνειν ὑπὲρ αὐτῶν» (Ἑβραίους ζ΄ 1-25).

26. *«Ὃς οὐκ ἔχει καθ' ἡμέραν ἀνάγκην, ὥσπερ οἱ ἀρχιερεῖς, πρότερον ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἁμαρτιῶν θυσίας ἀναφέρειν»* (πρὸς Ἑβραίους ζ΄ 27).

27. *«Τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίας;»* (Ἰωάννου η΄ 46).

28. *«Ὃς ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ»* (Πέτρου Α΄ β΄ 22, πρβλ. καὶ Ἡσαΐου νη΄ 9).

❁ Τὴν ἀθανασία τοῦ προσώπου.

Οἱ ἄλλοι ἀρχιερεῖς τῶν Ἰουδαίων ἦταν «πολλοί, γιατὶ ὁ θάνατος τοὺς ἐμπόδιζε νὰ παραμένουν αἰώνια»[29], ὁ Ἰησοῦς ὅμως «ἐπειδὴ παραμένει αἰώνιος, ἔχει ἱερωσύνη ἀμεταβίβαστη»[30].

Αὐτός «γι᾽ αὐτὸ καὶ μπορεῖ νὰ σώζει πάντοτε ἐκείνους, ποὺ προσέρχονται διὰ μέσου αὐτοῦ στὸν Θεό, ἐπειδὴ ζεῖ πάντοτε γιὰ νὰ μεσιτεύει καὶ νὰ προσεύχεται γι᾽ αὐτούς»[31].

❁ Τὸ οὐσιαστικὸ καὶ ἐπαρκὲς προσφερθὲν λύτρο.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐπιχειρηματολογεῖ στὴν πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολὴ (κεφάλαιο ι΄ 1-4) γιὰ νὰ ἀποδείξει, ὅτι οἱ θυσίες ποὺ προσφέρονταν ἀπὸ τοὺς Ἰσραηλίτες οὐσιαστικὰ τοὺς θύμιζαν κάθε χρόνο, ὅτι ἦταν ἁμαρτωλοί «μὲ τὶς θυσίες αὐτὲς γίνεται κάθε χρόνο ἀνάμνηση τῶν ἁμαρτιῶν»[32], ἀφοῦ «τὸ αἷμα τῶν ταύρων καὶ τῶν τράγων εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀφαιρεῖ ἁμαρτίες»[33].

Ἐνῶ αὐτὰ ἴσχυαν στὴν Παλαιὰ Διαθήκη, στὴν Καινὴ Διαθήκη τὸ ἀπολυτρωτικὸ ἔργο τοῦ Κυρίου μας

29. *«Πλείονες διὰ τὸ θανάτῳ κωλύεσθαι παραμένειν»* (πρὸς Ἑβραίους ζ΄ 23).

30. *«Διὰ τὸ μένειν αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα ἀπαράβατον ἔχει τὴν ἱερωσύνην»* (πρὸς Ἑβραίους ζ΄ 24).

31. *«Καὶ σώζειν εἰς τὸ παντελὲς δύναται τοὺς προσερχομένους δι᾽ αὐτοῦ τῷ Θεῷ, πάντοτε ζῶν εἰς τὸ ἐντυγχάνειν ὑπὲρ αὐτῶν»* (πρὸς Ἑβραίους ζ΄ 25).

32. *«Ἐν αὐταῖς ἀνάμνησις ἁμαρτιῶν κατ᾽ ἐνιαυτόν»* (πρὸς Ἑβραίους ι΄ 3).

33. *«Ἀδύνατον τὸ αἷμα ταύρων καὶ τράγων ἀφαιρεῖν ἁμαρτίας»* (πρὸς Ἑβραίους ι΄ 4).

Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἡ θυσία Του στὸν σταυρὸ προσφέρθηκε μιὰ φορὰ γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Ἔκτοτε στὸ ὄνομα αὐτῆς τῆς θυσίας οἱ πιστοὶ προσερχόμαστε στὸν Ἐπουράνιο Θεὸ καὶ Πατέρα μας γιὰ νὰ λάβουμε τὰ *ἐλέη τοῦ Σταυροῦ*, τὴν υἱοθεσία μας, τὴν κοινωνία καὶ συμμετοχή μας στὴν ζωή Του καὶ τὴν κληρονομία τῶν ἀγαθῶν τῆς αἰωνίου ζωῆς.

Αὐτὰ διδάσκει ὁ ἀπόστολος Παῦλος στὴν πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολή του:

«Ὁ Χριστὸς ὅμως ὅταν ἦρθε σὰν ἀρχιερέας τῶν ἀγαθῶν, τὰ ὁποῖα ἦταν μελλοντικά, χρησιμοποιώντας τὴν μεγαλύτερη καὶ τελειότερη σκηνή, ὄχι χειροποίητη, ὄχι δηλαδὴ αὐτοῦ τοῦ κόσμου (ἀλλὰ τοῦ ὑπερφυσικοῦ κόσμου), καὶ ὄχι αἷμα τράγων καὶ μόσχων, ἀλλὰ τὸ δικό του αἷμα, μπῆκε στὰ (ἐπουράνια) ἅγια (τῶν ἁγίων) μιὰ γιὰ πάντα καὶ πέτυχε γιὰ μᾶς τὴν αἰωνία ἀπολύτρωση. Διότι ἂν τὸ αἷμα τράγων καὶ ταύρων καὶ τὸ ράντισμα μὲ στάχτη ἀπὸ δαμάλι καθαρίζει τοὺς μολυσμένους τελετουργικά, ὡς πρὸς τὴν καθαρότητα τοῦ σώματος, πόσο μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος μὲ τὸ αἰώνιο Πνεῦμα ποὺ κατοικοῦσε μέσα του, πρόσφερε στὸν Θεὸ τὸν ἑαυτό του κατὰ πάντα καθαρό, ἔχει τὴν δύναμη νὰ καθαρίζει τὴν συνείδησή μας ἀπὸ ἔργα ἁμαρτίας ποὺ φέρουν τὴν ψυχικὴ νέκρωση, ὥστε νὰ λατρεύουμε ἀξίως τὸν ζωντανὸ Θεό;»[34].

34. *«Χριστὸς δὲ παραγενόμενος ἀρχιερεὺς τῶν μελλόντων ἀγαθῶν διὰ τῆς μείζονος καὶ τελειοτέρας σκηνῆς, οὐ χειροποιήτου, τοῦτ' ἔστιν οὐ ταύτης τῆς κτίσεως, οὐδὲ δι' αἵματος τράγων*

ε΄. Ἡ μεγάλη ἡμέρα τοῦ ἐξιλασμοῦ

Στὴν Παλαιὰ Διαθήκη ἡ ἡμέρα προσφορᾶς τῆς θυσίας τοῦ ἐξιλασμοῦ ἦταν καθιερωμένη νὰ ἐπαναλαμβάνεται μιὰ φορὰ τὸν χρόνο κατὰ τό:

«Ἡ δεκάτη τοῦ ἑβδόμου μηνὸς θὰ εἶναι ἡμέρα ἐξιλασμοῦ. Καθιερωμένη καὶ ἁγία θὰ εἶναι γιὰ σᾶς. Θὰ ταπεινώσετε μὲ νηστεία καὶ μετάνοια τὶς ψυχές σας καὶ θὰ προσφέρετε ὁλοκαυτώματα στὸν Κύριο»[35].

Στὴν Καινὴ Διαθήκη ὁ Ἀρχιερέας Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς εἰσῆλθε στά *«ἀληθινὰ ἅγια»* στὸν οὐρανό:

* *ὅσιος καὶ ἀμίαντος*[36],
* *διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος*[37]
* *ἐφάπαξ*[38]

Ἔτσι ἐξιλέωσε τὸν λαό Του ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες.

καὶ μόσχων, διὰ δὲ τοῦ ἰδίου αἵματος εἰσῆλθεν ἐφάπαξ εἰς τὰ Ἅγια, αἰωνίαν λύτρωσιν εὑράμενος. Εἰ γὰρ τὸ αἷμα ταύρων καὶ τράγων καὶ σποδὸς δαμάλεως ῥαντίζουσα τοὺς κεκοινωμένους ἁγιάζει πρὸς τὴν τῆς σαρκὸς καθαρότητα, πόσῳ μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὃς διὰ Πνεύματος αἰωνίου ἑαυτὸν προσήνεγκεν ἄμωμον τῷ Θεῷ, καθαριεῖ τὴν συνείδησιν ὑμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων εἰς τὸ λατρεύειν Θεῷ ζῶντι;» (πρὸς Ἑβραίους θ΄ 11-14).

35. *«Τῇ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου τούτου ἡμέρα ἐξιλασμοῦ, κλητὴ ἁγία ἔσται ὑμῖν, καὶ ταπεινώσατε τὰς ψυχὰς ὑμῶν, καὶ προσάξατε ὁλοκαύτωμα τῷ Κυρίῳ»* (Λευιτικοῦ κγ΄ 27).

36. Πρὸς Ἑβραίους ζ΄ 26.

37. Πρὸς Ἑβραίους θ΄ 12.

38. Πρὸς Ἑβραίους θ΄ 12.

στ΄. Τὸ ἔργο τοῦ Μεγάλου Ἀρχιερέως μας

Ἤδη διαπιστώσαμε, ὅτι ὁ Κύριος εἶναι «Ἀρχιερέας ὄχι προσωρινός, ἀλλὰ αἰώνιος... ἔχοντας ἀμεταβίβαστο σὲ ἄλλους τὴν ἱερωσύνη»[39].

Τὸ ἀρχιερατικὸ ἔργο Του σήμερα εἶναι:

❄ Ἡ ἄφεση τῶν ἁμαρτιῶν ὅσων προσέρχονται μὲ μετάνοια καὶ πίστη.

❄ Ἡ τέλεια καὶ ὁλοκληρωμένη σωτηρία ὅσων προσέρχονται δι᾽ αὐτοῦ στὸν Θεό[40] μετέχοντες στὰ ἅγια Μυστήρια γιὰ νὰ ἁγιαστοῦν.

❄ Ἡ συμπάθεια στοὺς ἀγνοοῦντες καὶ πλανεμένους[41], ποὺ ἀγωνίζονται νὰ μὴ μολυνθοῦν ἀπὸ τὴν ἁμαρτία.

❄ Ἡ μεσιτεία Του γιὰ μᾶς τοὺς ἁμαρτωλούς[42].

Πέντε κεφάλαια τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς (ε΄-θ΄), ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρη ἡ Καινὴ Διαθήκη μᾶς παρουσιάζουν τὸν μόνο αἰώνιο, οὐσιαστικό, προσιτὸ καὶ ἐπαρκῆ γιὰ τὴν προσέγγισή μας στὸν Θεό, Ἀρχιερέα μας Ἰησοῦ Χριστό.

«Ἂς κρατήσουμε, λοιπόν, σταθερὰ τὴν πίστη ποὺ ὁμολογοῦμε. Γιατὶ ἔχουμε μέγα ἀρχιερέα, τὸν Ἰησοῦ, τὸν Υἱὸ τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἔφτασε ὡς τὸν θρόνο τοῦ Θεοῦ. Διότι δὲν ἔχουμε ἀρχιερέα, ποὺ νὰ μὴ μπορεῖ νὰ συμμερισθεῖ τὶς

39. «*Ἀρχιερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα... ἀπαράβατον ἔχει τὴν ἱερωσύνην*» (πρὸς Ἑβραίους στ΄ 20 καὶ ζ΄ 24).

40. Πρὸς Ἑβραίους ζ΄ 25.

41. Πρὸς Ἑβραίους ε΄ 2.

42. Πρὸς Ἑβραίους ζ΄ 25.

ἀδυναμίες μας. Ἀντίθετα ἔχει δοκιμασθεῖ σὲ ὅλα, ἐπειδὴ ἔγινε ἄνθρωπος σὰν καὶ μᾶς, χωρὶς ὅμως νὰ ἁμαρτήσει. Ἂς πλησιάσουμε, λοιπόν, μὲ θάρρος τὸν θρόνο τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, γιὰ νὰ μᾶς σπλαχνισθεῖ καὶ νὰ μᾶς δωρίσει τὴν χάρη Του, τὴν ὥρα ποὺ τὴν χρειαζόμαστε»[43].

«Τὸ αἷμα τοῦ Ἰησοῦ, λοιπὸν ἀδελφοί μου, μᾶς δίνει θάρρος νὰ μπαίνουμε στὰ ἅγια τῶν ἁγίων ἀπὸ τὸν νέο δρόμο ποὺ ὁδηγεῖ στὴν ζωή. Αὐτὸν μᾶς ἐγκαινίασε πρόσφατα ὁ Ἰησοῦς μὲ τὸ καταπέτασμα, δηλαδὴ μὲ τὸ σῶμα Του. Ἔτσι ἔχουμε ἕνα μεγάλο ἱερέα ἐπικεφαλῆς τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτό, ἂς προχωρήσουμε μὲ εἰλικρινὴ διάθεση καὶ μὲ βεβαιότητα στὴν πίστη μας, μὲ τὴν καρδιὰ καθαρὴ ἀπὸ τὶς κακὲς διαθέσεις καὶ μὲ τὸ σῶμα πλυμένο μὲ καθαρὸ νερό. Ἂς μένουμε σταθεροὶ στὴν ἐλπίδα ποὺ ὁμολογοῦμε, γιατὶ ἐκεῖνος ποὺ ἔδωσε τὶς ὑποσχέσεις κρατάει τὸν λόγο Του»[44].

43. *«Ἔχοντες οὖν ἀρχιερέα μέγαν διεληλυθότα τοὺς οὐρανούς, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, κρατῶμεν τῆς ὁμολογίας. Οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ δυνάμενον συμπαθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, πεπειρασμένον δὲ κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα χωρὶς ἁμαρτίας. Προσερχώμεθα οὖν μετὰ παρρησίας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος, ἵνα λάβωμεν ἔλεον καὶ χάριν εὕρωμεν εἰς εὔκαιρον βοήθειαν»* (πρὸς Ἑβραίους δ΄ 14-16).

44. *«Ἔχοντες οὖν, ἀδελφοί, παρρησίαν εἰς τὴν εἴσοδον τῶν Ἁγίων ἐν τῷ αἵματι τοῦ Ἰησοῦ, ἣν ἐνεκαίνισεν ἡμῖν ὁδὸν πρόσφατον καὶ ζῶσαν διὰ τοῦ καταπετάσματος, τοῦτ' ἔστι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ ἱερέα μέγαν ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, προσερχώμεθα μετὰ ἀληθινῆς καρδίας ἐν πληροφορίᾳ πίστεως ἐρραντισμένοι τὰς καρδίας ἀπὸ συνειδήσεως πονηρᾶς, καὶ λελουμένοι τὸ σῶμα ὕδατι καθαρῷ κατέχωμεν τὴν ὁμολογίαν τῆς ἐλπίδος ἀκλινῆ· πιστὸς γὰρ ὁ ἐπαγγειλάμενος»* (πρὸς Ἑβραίους ι΄ 19-23).

«Σῶσαι θέλων τὸν κόσμον ὁ τῶν ὅλων Κοσμήτωρ,
πρὸς τοῦτον αὐτεπάγγελτος ἦλθεν...»

Ἔργο τῶν ἀδελφῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Ἰωάννου Προδρόμου
Καρέα

3. ΙΗCΟΥC ΧΡΙCΤΟC

ὁ Σωτήρας μας

ταν ὁ ἄγγελος πληροφόρησε τὸν Ἰωσὴφ τὸν μνήστορα περὶ τοῦ συλληφθέντος ἐκ Πνεύματος Ἁγίου Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὴν Παρθένο Μαρία τοῦ εἶπε, ὅτι ἡ Παρθένος Μαρία θὰ γεννήσει υἱό, ποὺ θὰ τὸν ὀνομάσει Ἰησοῦν, δηλαδὴ Σωτήρα, ἐπειδὴ θὰ σώσει τὸν λαὸ ἀπὸ τὶς συνέπειες τῶν ἁμαρτιῶν του:

«Θὰ γεννήσει δὲ υἱὸ καὶ σύ, θὰ καλέσεις τὸ ὄνομά του Ἰησοῦ δηλαδὴ Θεός-Σωτήρας· αὐτὸς θὰ σώσει ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες τὸν λαό του, τὸν νέον Ἰσραήλ»[1].

Ἑπομένως Ἰησοῦς ἑρμηνεύεται στὰ ἑλληνικὰ Σωτήρας. Ἡ Καινὴ Διαθήκη μᾶς ἀναφέρει ἀπὸ ποιὰ στοιχεῖα σύγκειται αὐτὴ ἡ σωτηρία, ποὺ μᾶς χάρισε ὁ Υἱὸς τῆς Παρθένου καὶ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός.

1. *«Τέξεται δὲ υἱὸν καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν· αὐτός γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν»* (Ματθαίου α΄ 21).

α΄. Ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες μας

Ὁ ἄνθρωπος καθίσταται ἁμαρτωλὸς μὲ τοὺς ἑξῆς τρόπους:

❋ Μὲ τὴν συμμετοχή του στὸ προπατορικὸ ἁμάρτημα, ὡς ἀπόγονος τοῦ πρωτόπλαστου Ἀδάμ.

❋ Μὲ τὸ ὅτι ἡ φύση του ἀπέκτησε κλίση, ροπή, φορὰ πρὸς τὴν ἁμαρτία.

❋ Μὲ τὶς δικές του προσωπικὲς ἁμαρτίες.

Θὰ σχολιάσουμε τὶς περιπτώσεις αὐτές.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος διατυπώνει τὴν βασικὴ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας, ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἔγιναν ἔνοχοι μὲ τὸ προπατορικὸ ἁμάρτημα ἐφ᾽ ὅσον «μέσω ἑνὸς ἀνθρώπου μπῆκε στὸν κόσμο ἡ ἁμαρτία καὶ μέσω τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος. Ἔτσι ἐξαπλώθηκε ὁ θάνατος σὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, γιατὶ ὅλοι ἁμάρτησαν»[2].

Συνεπῶς «ὅλοι ἔχουν ἁμαρτήσει καὶ βρίσκονται μακρυὰ ἀπὸ τὴν δόξα τοῦ Θεοῦ»[3].

Ἐξηγεῖ ὁ ἴδιος Ἀπόστολος, ὅτι ἡ ἐνοχὴ ὅλων τῶν ἀνθρώπων γιὰ τὸ προπατορικὸ ἁμάρτημα εἶχε ἐνταχθεῖ στὸ σχέδιο τοῦ Θεοῦ, ὥστε ἐν συνεχείᾳ ὁ Θεὸς νὰ ἔχει τὴν δυνατότητα νὰ προσφέρει τὴν σωτηρία σ᾽ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.

«Ὁ Θεὸς δηλαδή, τοὺς ἄφησε ὅλους νὰ πέσουν

2. *«Δι᾽ ἑνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν κόσμον εἰσῆλθε καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος, καὶ οὕτως εἰς πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνατος διῆλθεν, ἐφ᾽ ᾧ πάντες ἥμαρτον»* (πρὸς Ρωμαίους ε΄ 12).

3. *«Πάντες ἥμαρτον καὶ ὑστεροῦνται τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ»* (πρὸς Ρωμαίους γ΄ 23).

στὴν ἀνυπακοή, γιὰ νὰ δείξει σὲ ὅλους τὸ ἔλεός του»[4].

Τὴν ροπὴ ποὺ ἔχει ὁ ἄνθρωπος πρὸς τὴν ἁμαρτία ἀναφέρουν οἱ λόγοι τῆς Ἁγίας Γραφῆς: «ἡ καρδιὰ κάθε ἀνθρώπου ρέπει εἰς τὰ πονηρὰ ἔργα ἀπὸ τὰ παιδικά του χρόνια»[5].

Τὴν δύναμη αὐτῆς τῆς ροπῆς, ποὺ ταλαιπωρεῖ τὸν ἄνθρωπο, περιγράφει ὁ ἀπόστολος Παῦλος στὴν πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολή του (ζ΄ 14-25).

Οἱ προσωπικὲς ἁμαρτίες δημιουργοῦνται ἀπὸ τὴν παράβαση τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ καὶ ἀποξενώνουν τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὸν Θεό.

Ὁ Φιλάνθρωπος καὶ Πάνσοφος καὶ Παντοδύναμος Θεὸς βρῆκε τρόπο ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν μας διὰ τῆς σταυρικῆς θυσίας τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.

«Ὁ Ὁποῖος (δηλαδὴ ὁ Θεός) θέλει ὅλοι οἱ ἄνθρωποι νὰ σωθοῦν καὶ νὰ γνωρίσουν τὴν ἀλήθεια»[6].

Ἡ ἄφεση τῶν ἁμαρτιῶν μας εἶναι ἡ πρώτη βασικὴ προσφορὰ τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ στὸν ἄνθρωπο.

Ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς μᾶς διέσωσε τὴν ἐμφάνιση τοῦ ἀναστάντος Κυρίου μας στοὺς μαθητές Του, ποὺ ἐπορεύοντο πρὸς τοὺς Ἐμμαοὺς καὶ τὴν συνομιλία μαζί τους, στὴν ὁποία τοὺς ἐξηγεῖ τὸ σχέδιο τῆς θείας οἰκο-

4. *«Συνέκλεισε γὰρ ὁ Θεὸς τοὺς πάντας εἰς ἀπείθειαν, ἵνα τοὺς πάντας ἐλεήσῃ»* (πρὸς Ρωμαίους ια΄ 32).

5. *«Ἡ διάνοια ἡ ἀνθρώπου ἔγκειται ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ πονηρὰ ἐκ νεότητος αὐτοῦ»* (Γενέσεως η΄ 21).

6. *«Ὃς πάντας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν»* (πρὸς Τιμόθεον Α΄ β΄ 4).

νομίας, ὅτι τελικὸς σκοπὸς τοῦ σχεδίου τῆς σωτηρίας εἶναι, τὸ ὅτι ἔπαθε γιὰ νὰ μετανοήσουν οἱ ἄνθρωποι, ὥστε νὰ λάβουν ἄφεση γιὰ τὶς ἁμαρτίες τους.

«Νὰ κηρυχθεῖ στὸ ὄνομά του μετάνοια καὶ ἄφεση ἁμαρτιῶν σὲ ὅλα τὰ ἔθνη»[7].

Ἐπίσης τὰ ἴδια ἐπανέλαβε καὶ ὁ ἀπόστολος Πέτρος ἀπολογούμενος στὸ Μέγα Συνέδριο τῶν Ἰουδαίων γιὰ τὸ κήρυγμά του, ὅτι «Αὐτὸν (τὸν Ἰησοῦ) ὁ Θεὸς τὸν ὕψωσε μὲ τὴν κραταιὰ δύναμή του στὴν θέση τοῦ ἀρχηγοῦ καὶ σωτήρα, γιὰ νὰ δώσει στοὺς Ἰσραηλίτες τὴν εὐκαιρία νὰ μετανοήσουν καὶ νὰ λάβουν συγχώρηση γιὰ τὶς ἁμαρτίες τους»[8].

Ἐπισφραγίζει μὲ τὴν μαρτυρία του καὶ ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, ὅτι σκοπὸς τῆς ἀποστολῆς τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ στὸν κόσμο, τοῦ μυστηρίου τῆς ἐνανθρωπήσεως, εἶναι ἡ σωτηρία τῶν ἀνθρώπων καὶ ἡ ἄφεση τῶν ἁμαρτιῶν τους στὸ ὄνομά Του:

«Ἐμεῖς οἱ ἴδιοι μὲ τὰ μάτια μας εἴδαμε καὶ καταθέτουμε τὴν μαρτυρία μας, ὅτι ὁ Πατέρας ἔστειλε τὸν Υἱό του γιὰ νὰ σώσει τὸν κόσμο»[9].

7. *«Κηρυχθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ (δηλαδὴ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ) μετάνοιαν καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη»* (Λουκᾶ κδ΄ 47).

8. *«Τοῦτον (τὸν Ἰησοῦν Χριστόν) ὁ Θεὸς ἀρχηγὸν καὶ σωτῆρα ὕψωσε τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ δοῦναι μετάνοιαν τῷ Ἰσραὴλ καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν»* (Πράξεων ε΄ 31).

9. *«Καὶ ἡμεῖς τεθεάμεθα καὶ μαρτυροῦμεν ὅτι ὁ πατὴρ ἀπέσταλκε τὸν υἱὸν σωτῆρα τοῦ κόσμου»* (Ἰωάννου Α΄ δ΄ 14).

«Σᾶς γράφω, παιδιά μου, γιὰ νὰ σᾶς βεβαιώσω πὼς οἱ ἁμαρτίες σας ἔχουν συγχωρηθεῖ χάρη στὸν Χριστό»[10].

Στὴν πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολὴ διακηρύσσεται, ὅτι ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός «μὲ τὸν σταυρικό του θάνατο μᾶς καθάρισε ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες μας»[11].

«Αὐτὸς σήκωσε τὶς ἁμαρτίες μας μὲ τὸ ἴδιο του τὸ σῶμα στὸν σταυρό, γιὰ νὰ πεθάνουμε κι ἐμεῖς ὡς πρὸς τὴν ἁμαρτία, καὶ νὰ ζήσουμε μέσα στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ»[12].

β΄. *Ἀπὸ τὸν παρόντα πονηρὸ αἰώνα*

Στὴν πρὸς Γαλάτας ἐπιστολή του ὁ ἀπόστολος Παῦλος διατυπώνει καὶ αὐτὴ τὴν ἄποψη γιὰ τὴν θυσία τῆς ζωῆς τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ στὸ σταυρό, ὅτι δηλαδή, ὁ Κύριός μας θυσιάστηκε γιὰ νὰ μᾶς ἐλευθερώσει ἀπὸ τόν *πονηρὸ παρόντα αἰῶνα*.

«Αὐτός, ὅπως τὸ θέλησε ὁ Πατέρας καὶ Θεός μας, ἔδωσε τὴν ζωή του γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας, γιὰ νὰ μᾶς λυτρώσει ἀπὸ τὸν τωρινὸ κόσμο, ὅπου κυριαρχεῖ τὸ κακό»[13].

10. *« Γράφω ὑμῖν, τεκνία, ὅτι ἀφέωνται ὑμῖν αἱ ἁμαρτίαι διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ»* (Ἰωάννου Α΄ β΄ 12).

11. *«Δι' ἑαυτοῦ καθαρισμὸν ποιησάμενος τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν»* (πρὸς Ἑβραίους α΄ 3).

12. *«Ὃς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον, ἵνα ταῖς ἁμαρτίαις ἀπογενόμενοι τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν»* (Πέτρου Α΄ β΄ 24).

13. *«Τοῦ δόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ὅπως ἐξέ-*

«Ἐνεστὼς πονηρὸς αἰώνας» καλεῖται ἡ ἀνθρώπινη κοινωνία, ποὺ εἶναι συγκροτημένη καὶ νομοθετημένη μακρυὰ καὶ ἀντίθετα ἀπὸ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Στὴν ἁγία Γραφὴ χρησιμοποιεῖται ἡ λέξη *«κόσμος»*, ἡ ἔννοια τῆς ὁποίας ταυτίζεται μὲ τὴν ἔννοια τῆς ἐκφράσεως *«ἐνεστὼς πονηρὸς αἰώνας»*.

Τὸν *«κόσμο»* κατὰ τὴν μαρτυρία τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου ἀποτελοῦν οἱ ἄνθρωποι πού «ἀγάπησαν περισσότερο τὸ σκοτάδι παρὰ τὸ φῶς»[14].

Αὐτοὶ συγκροτοῦν τόν *«κόσμον»*, πού «ὅλος βρίσκεται κάτω ἀπὸ τὴν ἐξουσία τοῦ διαβόλου»[15].

Ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς προσευχήθηκε νὰ φυλάξει τοὺς μαθητές Του ὁ Ἐπουράνιος Θεὸς καὶ Πατέρας «ἀπὸ τὴν σημερινὴ μορφὴ αὐτοῦ ἐδῶ τοῦ κόσμου ποὺ δὲν θὰ διαρκέσει πολύ»[16].

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος προτρέπει τοὺς πιστούς: «Μὴν προσαρμόζεστε στὴν νοοτροπία αὐτοῦ τοῦ κόσμου»[17].

Ἀπὸ τὴν ἀφομοίωση καὶ τὴν σκλαβιὰ τοῦ πονηροῦ αὐτοῦ καὶ φαύλου καὶ ἀντιθέου συστήματος μᾶς σώζει καὶ μᾶς ἐλευθερώνει ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός, ὅταν

ληται ἡμᾶς ἐκ τοῦ ἐνεστῶτος αἰῶνος πονηροῦ κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν» (πρὸς Γαλάτας α΄ 4).

14. *«Ἠγάπησαν μᾶλλον τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς»* (Ἰωάννου γ΄ 19).

15. *«Ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται»* (Ἰωάννου Α΄ ε΄ 19).

16. *«Σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου»* (πρὸς Κορινθίους Α΄ ζ΄ 31) (Ἰωάννου ιζ΄ 1-17).

17. *«Μὴ συσχηματίζεσθαι τῷ αἰῶνι τούτῳ»* (πρὸς Ρωμαίους ιβ΄ 2).

δεχόμαστε τὴν ἀλήθεια, ποὺ μᾶς δίδαξε, κατὰ τὸν λόγο Του:

«Ὅσο θὰ ζεῖτε σύμφωνα μὲ αὐτὰ ποὺ σᾶς διδάσκω, θὰ μάθετε τὴν ἀλήθεια καὶ ἡ ἀλήθεια θὰ σᾶς ἐλευθερώσει ἀπὸ τὴν δουλεία τῆς ἁμαρτίας»[18].

γ΄. Ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς μας

Ὁ Ζαχαρίας, ὁ πατέρας τοῦ Προφήτου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου, στὸν ὕμνο ποὺ ἔψαλε στὸν Κύριο καὶ Θεὸ μετὰ τὴν γέννηση τοῦ Προδόμου, προφήτευσε, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς «θὰ μᾶς σώσει ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς μας καὶ ἀπὸ τὴν ἐξουσία ὅλων ὅσων μᾶς μισοῦν»[19].

Πρόκειται γιὰ μιὰ θαυμαστὴ ἀπελευθέρωση, ποὺ τόσο παρακλητικὰ ζήτησε ὁ Δαβὶδ στοὺς Ψαλμούς του.

«Ἐλευθέρωσέ με, Θεέ μου, ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς μου καὶ γλύτωσέ με ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ ἐπαναστατοῦν ἐναντίον μου»[20].

Ὁ πιστὸς δὲν εἶναι ἐχθρὸς σὲ κανένα, ἔχει ὅμως ἐχθρούς.

Γιὰ τὸ μίσος ποὺ τρέφουν οἱ ἄνθρωποι τοῦ *«κόσμου»* γιὰ τοὺς πιστοὺς ἀνθρώπους, μίλησε ὁ Κυριός

18. *«Γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς»* (Ἰωάννου η΄ 32).

19. *«Σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν ἡμῶν καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν μισούντων ἡμᾶς»* (Λουκᾶ α΄ 71).

20. *«Ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου, ὁ Θεός, καὶ ἐκ τῶν ἐπανισταμένων ἐπ᾽ ἐμὲ λύτρωσαί με»* (Ψαλμοῦ νη΄(νθ΄) 58 1, ἴδετε καὶ Ψαλμοὺς ξα΄ (ξβ΄) 61, 1-13· ξζ΄ (ξη΄) 67, 1· ξθ΄ (ο΄) 69, 1-5 καὶ σ᾽ ἄλλους.

μας στοὺς μαθητές Του καὶ τοὺς προειδοποίησε:

«Ἂν σᾶς μισεῖ ὁ κόσμος, νὰ ξέρετε πὼς πρὶν ἀπὸ σᾶς ἔχει μισήσει ἐμένα. Ἂν ἀνήκατε στὸν κόσμο, τότε ὁ κόσμος θὰ σᾶς ἀγαποῦσε σὰν κάτι δικό του. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἀνήκετε στὸν κόσμο, ἀφοῦ ἐγὼ σᾶς διάλεξα καὶ σᾶς ξεχώρισα ἀπὸ τὸν κόσμο, γι' αὐτὸ σᾶς μισεῖ ὁ κόσμος»[21].

Αὐτὸς μᾶς δίδαξε: «Νὰ ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθρούς σας, νὰ δίνετε εὐχὲς σ' αὐτοὺς ποὺ σᾶς δίνουν κατάρες, νὰ εὐεργετεῖτε αὐτοὺς ποὺ σᾶς μισοῦν καὶ νὰ προσεύχεσθε γι' αὐτοὺς ποὺ σᾶς κακομεταχειρίζονται καὶ σᾶς καταδιώκουν»[22].

Αὐτὰ ποὺ δίδαξε, ἐπεσφράγισε μὲ τὸ παράδειγμά Του, κατὰ τὴν ἀποστολικὴ μαρτυρία:

«Αὐτὸς δὲν ἔκαμε ποτὲ ἁμαρτία, οὔτε βρέθηκε δόλος ἢ ψεῦδος στὸ στόμα του. Τὶς λοιδορίες δὲν τὶς ἀνταπέδιδε· ἐνῶ ἔπασχε ἄδικα, δὲν ἀπειλοῦσε, ἀλλὰ ἀνέθετε τὸν ἑαυτό του στὸν Θεό, ποὺ πάντοτε κάνει κρίση δίκαιη»[23].

21. *«Εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς μισεῖ, γινώσκετε ὅτι ἐμὲ πρῶτον ὑμῶν μεμίσηκεν. εἰ ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε, ὁ κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει· ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐστέ, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος»* (Ἰωάννου ιε΄ 18-19).

22. *«Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς καὶ διωκόντων ὑμᾶς»* (Ματθαίου ε΄ 44).

23. *«Ὃς ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ· ὃς λοιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδόρει, πάσχων οὐκ ἠπείλει, παρεδίδου δὲ τῷ κρίνοντι δικαίως»* (Πέτρου Α΄ β΄ 22-23).

Ὁ πιστὸς ἐλπίζει στὴν σωτηρία, ποὺ τοῦ προσφέρει ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς, ἐφ' ὅσον πιστεύει ἀκράδαντα ὅτι «ὁ Κύριος ξέρει νὰ σώσει τοὺς εὐσεβεῖς ἀπὸ τὶς δοκιμασίες τους, ἐνῶ τοὺς ἀδίκους τοὺς κρατάει σὲ τιμωρία ὡς τὴν ἡμέρα τῆς τελικῆς κρίσεως»[24].

δ΄. Ἀπὸ τὸν θάνατο

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος πανηγυρίζει, ἐπειδὴ ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός «μᾶς σώζει «ἀπὸ τόσο μεγάλο θάνατο καὶ θὰ κάνει τὸ ἴδιο καὶ στὸ μέλλον»[25].

Ἂν αὐτὸ ποὺ ὀνομάζουμε θάνατο, τὸν χωρισμὸ τῆς ψυχῆς ἀπὸ τὸ σῶμα εἶναι κάτι τρομερὸ μπροστὰ στὸ ὁποῖο συντρίβεται ἡ ἀνθρώπινη σοφία, ἡ δύναμη, ἡ δόξα, ἡ ἐξουσία, ὁ πλοῦτος καὶ ἄλλα, ἀπείρως πιὸ τρομερὸ καὶ φρικιαστικὸ εἶναι αὐτό, ποὺ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἀποκαλεῖ *«δεύτερο θάνατο»*[26] ποὺ εἶναι ὁ αἰώνιος χωρισμὸς τῆς ψυχῆς ἀπὸ τὸν Θεό.

Οἱ πιστοὶ μποροῦν νὰ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὶς συνέπειες τῶν ἁμαρτιῶν τους[27], ἐπειδὴ πίστεψαν καὶ ἀποδέχτηκαν τὸ ἐξιλαστήριο καὶ ἀπολυτρωτικὸ ἔργο τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ «ἔχουν μεταβεῖ ἀπὸ τὸν

24. *«Οἶδε Κύριος εὐσεβεῖς ἐκ πειρασμοῦ ῥύεσθαι, ἀδίκους δὲ εἰς ἡμέραν κρίσεως κολαζομένους τηρεῖν»* (Πέτρου Β΄ β΄ 9).

25. *«Ὃς ἐκ τηλικούτου θανάτου ἐρρύσατο ἡμᾶς καὶ ῥύεται»*, (πρὸς Κορινθίους Β΄ α΄ 10).

26. Ἀποκαλύψεως κ΄ 6.

27. *«Τὰ ὀψώνια τῆς ἁμαρτίας θάνατος»* (πρὸς Ρωμαίους στ΄ 23),

θάνατο στὴν ζωή»[28] καὶ ἁγιάστηκαν μὲ τὴν χάρη τοῦ Θεοῦ, ποὺ χορηγεῖται μὲ τὰ ἅγια Μυστήρια καὶ διατηροῦν τὴν πνευματικὴ ἐλευθερία τους μὲ τὸν ἀγῶνα κατὰ τῆς ἁμαρτίας.

Ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς μᾶς σώζει ἀπὸ τοῦτο τὸν θάνατο τὸν αἰώνιο, δηλαδὴ τὸν χωρισμὸ ἀπὸ τὸν Δημιουργὸ Θεὸ καὶ Πατέρα.

ε΄. *Ἀπὸ τὴν «μέλλουσα ὀργή»*

Ὑπάρχει μιὰ στιγμὴ στὰ γεγονότα, ποὺ θὰ διαδραματιστοῦν στὸν καιρὸ τοῦ τέλους τοῦ κόσμου καὶ τῆς ἱστορίας, ποὺ οἱ ἀσεβεῖς καὶ οἱ ἄπιστοι θὰ προσπαθοῦν νὰ κρυφτοῦν *«ἀπὸ τῆς ὀργῆς τοῦ Ἀρνίου»*[29].

Εἶναι συγκλονιστικὸ νὰ σκεφθεῖ κανεὶς, νὰ φανταστεῖ, ἕνα ἀρνὶ ποὺ εἶναι σύμβολο τῆς πραότητος νὰ εἶναι θυμωμένο.

Καὶ ὅμως ἡ ὀργὴ *τοῦ ἐσφαγμένου Ἀρνίου*, δηλαδὴ τοῦ σταυρωμένου Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, θὰ στραφεῖ ἐναντίον ἐκείνων, ποὺ σ' ὅλη τους τὴν ζωὴ ἔμειναν σκληροὶ καὶ ἀμετανόητοι ἐχθροὶ τοῦ Φωτὸς καὶ τῆς Ἀλήθειας[30].

Ὁ Πρόδρομος καὶ Βαπτιστὴς Ἰωάννης ρώτησε τοὺς Φαρισαίους καὶ Σαδδουκαίους, ποὺ προσήρχοντο νὰ βαπτιστοῦν ἀπ' αὐτόν:

28. *«Μεταβήβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωήν»* (Ἰωάννου ε΄ 24).

29. Ἀποκαλύψεως στ΄ 16.

30. Ἀποκαλύψεως στ΄ 16-17.

«Ποιὸς σᾶς εἶπε πὼς ἔτσι θὰ φύγετε ἀπὸ τὴν ὀργὴ τοῦ Θεοῦ, ποὺ πλησιάζει;»[31]. Διότι κατὰ τὸν ἀπόστολο Παῦλο «ἀποκαλύπτεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὸν οὐρανὸ γιὰ νὰ τιμωρήσει κάθε ἀσέβεια καὶ ἀδικία ἀνθρώπων, ποὺ μὲ τὰ ἄδικα ἔργα τους συγκαλύπτουν τὴν ἀλήθεια»[32].

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος προειδοποιεῖ, ὅποιον ἁμαρτάνει:

«Ἐσὺ ὅμως παραμένεις σκληρὸς καὶ ἀμετανόητος καὶ συσσωρεύεις γιὰ τὸν ἑαυτόν σου τὴν ὀργὴ τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴν ἡμέρα τῆς κρίσεως, ὅταν θὰ γίνει σὲ ὅλους φανερὴ ἡ δικαία κρίση τοῦ Θεοῦ»[33].

Ὁ ἴδιος ἀπόστολος ἀναφερόμενος στὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐξιλαστηρίου θυσίας τῆς ζωῆς τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ποὺ θανατώθηκε μὲ σταύρωση, μᾶς βεβαιώνει, ὅτι μὲ τὸ αἷμα τῆς θυσίας Του «θὰ μᾶς σώσει καὶ ἀπὸ τὴν μέλλουσα ὀργή»[34].

Ἐπανειλημμένως ἀναφέρεται ὁ ἀπόστολος Παῦλος στὴν σωτηρία, ποὺ μᾶς χάρισε ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς ἀπό *«τὴν μέλλουσα ὀργή»*[35], ἐφ' ὅσον «τὸ ἔργο

31. *«Τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς;»* (Ματθαίου γ΄ 7).

32. *«Ἀποκαλύπτεται γὰρ ὀργὴ Θεοῦ ἀπ' οὐρανοῦ ἐπὶ πᾶσαν ἀσέβειαν καὶ ἀδικίαν ἀνθρώπων τῶν τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ κατεχόντων»* (πρὸς Ρωμαίους α΄ 18).

33. *«Κατὰ δὲ τὴν σκληρότητά σου καὶ ἀμετανόητον καρδίαν θησαυρίζεις σεαυτῷ ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς καὶ ἀποκαλύψεως καὶ δικαιοκρισίας τοῦ Θεοῦ»* (πρὸς Ρωμαίους β΄ 5).

34. *«Σωθησόμεθα δι' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀργῆς»* (πρὸς Ρωμαίους ε΄ 9).

35. Πρὸς Ἐφεσίους β΄ 3, ε΄ 6, πρὸς Θεσσαλονικεῖς Α΄ α΄ 10.

τοῦ καθενὸς θὰ φανεῖ· θὰ τὸ φέρει στὸ φῶς ἡ ἡμέρα τῆς κρίσεως. Γιατὶ ἡ ἡμέρα αὐτὴ θὰ φανερωθεῖ μὲ τρόπο πύρινο, καὶ ἡ ποιότητα τοῦ ἔργου καθενὸς θὰ δοκιμαστεῖ ἀπὸ τὴν φωτιά»[36].

Ἐπίσης καὶ ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης στὴν Ἀποκάλυψη ἀναφέρεται στὴν ὀργὴ τοῦ Λυτρωτοῦ ἐναντίον ἐκείνων, ποὺ περιφρόνησαν τὴν σωτηρία ποὺ τοὺς πρόσφερε[37].

στ΄. Ἀπὸ τόν «Νόμο τῶν ἐντολῶν»

Ἡ ἐντολὴ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ποὺ δόθηκε ἀπὸ τὸν Θεό, ὅπως ἀναφέρεται ἀπὸ τὸν Μωυσῆ στὸ Λευιτικό (ιη΄ 5) εἶναι «ὅτι ὅποιος πράττει σύμφωνα μὲ τὶς ἐντολὲς τοῦ νόμου, θὰ βρεῖ σ᾽ αὐτὲς τὴν ζωή»[38].

Σ᾽ «*αὐτές*» περιλαμβάνονταν οἱ Δέκα Ἐντολὲς καὶ πληθώρα διατάξεων τυπικοῦ, τελετουργικοῦ καὶ πολλῶν ἄλλων, ποὺ ἦταν δυσβάστακτα καὶ γι᾽ αὐτὸ ἀδυνατοῦσε ὁ ἄνθρωπος νὰ τὰ τηρήσει. Ὅταν ὅμως δὲν τὰ τηροῦσε ἦταν ἔνοχος καὶ ἔπρεπε νὰ τιμωρηθεῖ κατὰ τὴν θεολογία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης[39].

Καὶ πῶς νὰ τὶς τηρήσει ὅλες «*αὐτές*» ὁ ἀνθρωπος, ὅταν ὁμολογεῖ μὲ τραγικότητα μαζὶ μὲ τὸν ἀπόστολο

36. «*Ἑκάστου τὸ ἔργον φανερὸν γενήσεται· ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει· ὅτι ἐν πυρὶ ἀποκαλύπτεται· καὶ ἑκάστου τὸ ἔργον ὁποῖόν ἐστι τὸ πῦρ δοκιμάσει*» (πρὸς Κορινθίους Α΄ γ΄ 13).

37. Ἀποκαλύψεως ια΄ 18, ιδ΄ 10, ιστ΄ 19, ιθ΄ 15.

38. «*Ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος ζήσεται*» (πρὸς Ρωμαίους ι΄ 5).

39. Πρὸς Γαλάτας γ΄ 10.

Παῦλο, ὅτι «διαπιστώνω ὅμως πὼς ἡ πράξη μου ἀκολουθεῖ ἕναν ἄλλο νόμο, ποὺ ἀντιστρατεύεται τὸν νόμο μὲ τὸν ὁποῖο συμφωνεῖ ἡ συνείδησή μου. Εἶναι ὁ νόμος τῆς ἁμαρτίας ποὺ κυριαρχεῖ στὴν ὕπάρξή μου καὶ μὲ κάνει αἰχμάλωτό της»[40].

Στὴν ἐναγώνια κραυγή του «Τί δυστυχισμένος, ἀληθινά, ποὺ εἶμαι! Ποιὸς μπορεῖ νὰ μὲ λυτρώσει ἀπὸ τὴν ὕπαρξη αὐτή, ποὺ ἔχει ὑποταχθεῖ στὸν θάνατο;»[41], θὰ ἀπαντήσει: «Ὁ Χριστὸς μᾶς ἐξαγόρασε ἀπὸ τὴν κατάρα τοῦ νόμου, ἀφοῦ ἔγινε αὐτὸς κατάρα γιὰ χάρη μας»[42].

Ἐκεῖνος τήρησε τὸν νόμο καὶ ἐξεπλήρωσε κάθε ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ, ὅπως εἶπε στὸν Πρόδρομο[43].

Ἐκεῖνος πλήρωσε τὴν ποινὴ γιὰ τὶς δικές μας ἁμαρτίες, ἐπειδὴ ἐμεῖς δὲν τηροῦμε τὶς ἐντολὲς τοῦ Θεοῦ, «ἀφοῦ ἔγινε αὐτὸς κατάρα γιὰ χάρη μας. Γιατὶ εἶναι γραμμένο· καταραμένος ὅποιος κρεμιέται πάνω σὲ ξύλο»[44].

Ἡ ἁγία Γραφὴ διακηρύσσει: «Αὐτὸς ὑποφέρει γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας καὶ γιὰ μᾶς αἰσθάνεται τὶς ὀδύνες αὐτὲς καὶ τοὺς πόνους»[45].

---

40. «*Βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσί μου ἀντιστρατευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοός μου καὶ αἰχμαλωτίζοντά με ἐν τῷ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας τῷ ὄντι ἐν τοῖς μέλεσί μου*» (πρὸς Ρωμαίους ζ΄ 23).

41. «*Ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος! τίς με ῥύσεται ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου;*» (πρὸς Ρωμαίους ζ΄ 24.)

42. «*Χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατάρα*» (πρὸς Γαλάτας γ΄ 13).

43. Ματθαίου γ΄ 15.

44. «*Γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατάρα· γέγραπται γάρ· ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου*» (πρὸς Γαλάτας γ΄ 13).

45. «*Αὐτὸς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει καὶ περὶ ἡμῶν ὀδυνᾶται*» (Ἡσαΐου νγ΄ 4).

Ἐκεῖνος μᾶς σώζει ἀπὸ τὶς τιμωρίες, ποὺ προβλέπει ὁ Νόμος τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, κατὰ τὸν ἀπόστολο Παῦλο[46].

ζ΄. *Ἀπ᾽ ὅλους τοὺς φόβους μας*

Ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς δὲν μᾶς ἐλευθερώνει μόνο ἀπὸ *τὸν φόβο τοῦ θανάτου* ἀλλὰ καί «ἀπὸ ὅλες τὶς θλίψεις μας»[47].

Μόνο ὁ πιστὸς μπορεῖ νὰ ψάλλει:

«Ἔχω στηρίξει τὶς ἐλπίδες μου στὸν Θεὸ καὶ δὲ θὰ φοβηθῶ ὅ,τι καὶ ἂν θελήσει νὰ μοῦ κάνει ἄνθρωπος ποὺ μὲ ἐχθρεύεται»[48].

Βεβαίως ὅλη αὐτὴ ἡ σωτηρία προσφέρεται ἀπὸ τὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστὸ μὲ τὴν προϋπόθεση ὅτι ὁ ἄνθρωπος θὰ πιστέψει σ᾽ Αὐτὸν καὶ τὸ ἔργο Του καὶ θὰ βαπτιστεῖ ζώντας τὴν ζωὴ κατὰ τὴν εὐαγγελικὴ διδασκαλία.

«Αὐτὸς ποὺ θὰ πιστέψει καὶ θὰ βαπτιστεῖ θὰ σωθεῖ, ἐκεῖνος δὲ ποὺ δὲν θὰ πιστέψει θὰ κατακριθεῖ»[49].

Ὁ Ψαλμὸς ἀνυμνεῖ καὶ δοξολογεῖ τὸν Κύριο, ἐπει-

46. Πρὸς Γαλάτας γ΄ 11-12.

47. *«Ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων μου ἐρρύσατό με»* (Ψαλμὸς λγ΄ (λδ΄) 33, 5).

48. *«Ἐπὶ τῷ Θεῷ ἤλπισα οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος»* (Ψαλμὸς νε΄ (νστ΄) 55, 12).

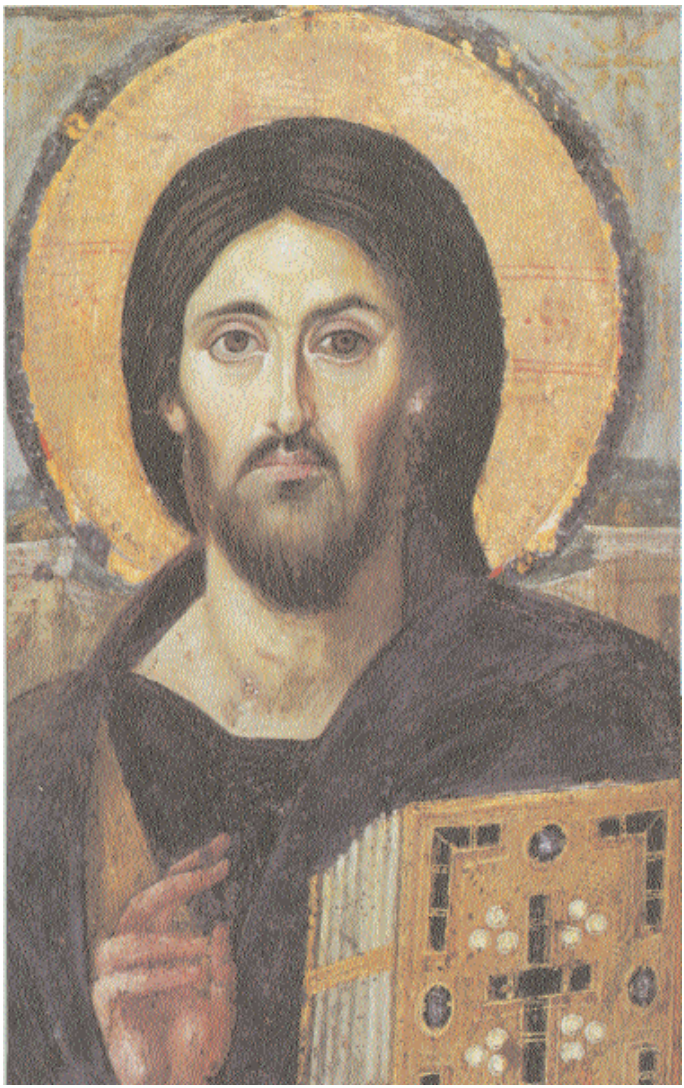
49. *«Ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται ὁ δὲ ἀπιστήσας κατακριθήσεται»* (Μάρκου ιστ΄ 16).

δὴ «*λύτρωσιν ἀπέστειλε τῷ λαῷ αὐτοῦ*»[50]. Καὶ ὁ πιστὸς μὲ εὐγωμοσύνη στρέφεται πρὸς τὸν Κύριο λέγοντάς Του «*Κύριε, βοηθέ μου καὶ λυτρωτά μου*»[51].

Χριστὸς Παντοκράτωρ.
14ος αἰ. Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίας Αἰκατερίνης, Σινᾶ.

50. Ψαλμοῦ ρι΄ (ρια΄) 110, 9.
51. Ψαλμοῦ ιη΄ (ιθ΄) 18, 15.

Ὁ Χριστὸς Παντοκράτωρ.
6ος αἰ. Ἱερὰ Μονὴ Σινᾶ.

4. ΙΗCΟΥC ΧΡΙCΤΟC

ἡ δικαιοσύνη μας

οτὲ καμιὰ κοινωνία, ὅσο πρωτόγονη καὶ ἂν ἦταν, δὲν ἀμέλησε νὰ θεσπίσει ὁρισμένους κανόνες δικαίου, γιὰ νὰ ρυθμίζουν τὶς σχέσεις τῶν πολιτῶν μεταξύ τους καὶ μὲ τὴν κυρίαρχη ἐξουσία.

Δίχως αὐτοὺς τοὺς κανόνες ἡ κοινωνία θὰ μεταβληθεῖ ἀπὸ ἁρμονικὴ συμβίωση ἀνθρώπων σὲ ζούγκλα ἀγρίων ζώων.

Γι' αὐτὸ ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία στὰ κράτη εἶναι καθοριστικὰ ἀποφασιστική. Αὐτὴ ρυθμίζει σχέσεις, ἐπιβραβεύει τὸ ἀγαθό, ἀπαγορεύει καὶ τιμωρεῖ τὸ κακό. Στὶς σύγχρονες κοινωνίες μας τοῦτο ὀνομάζεται *«κράτος δικαίου»*, ὀργανωμένος δηλαδὴ χῶρος ποὺ ἐπικρατεῖ τὸ δίκαιο.

Ὅποιος δὲν τηρεῖ τοὺς νόμους τοῦ *«κράτους δικαίου»* ὑφίσταται τὶς συνέπειες κατὰ τὸν κανόνα:

«Κάθε παράβαση καὶ παρακοὴ ἔλαβε δικαία ἀνταπόδοση καὶ τιμωρία»[1].

1. *«Πᾶσα παράβασις καὶ παρακοὴ ἔλαβε ἔνδικον μισθαποδοσίαν»* (πρὸς Ἑβραίους β΄ 2).

α΄. Ὁ θεῖος Νομοθέτης μας

Ἡ ἴδια ἀρχή, ὅπως ἀναφέρθηκε προηγουμένως, διαπιστώνουμε, ὅτι ἰσχύει στὴν δημιουργία τοῦ Θεοῦ.

Τέσσερα ρήματα στὴν ἀρχὴ τοῦ βιβλίου τῆς Γενέσεως μᾶς δίνουν τὸ πλαίσιο. Ὁ Θεός *«ἐποίησεν»* (α΄ 27), *«ἔθεσεν»* (β΄ 8), *«εὐλόγησεν»* (α΄ 28) καὶ *προσέταξεν»* (β΄ 16).

Μὲ ἄλλα λόγια ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ δημιούργησε τὸν ἄνθρωπο καὶ ἡ δικαιοσύνη Του θέσπισε τοὺς κανόνες, ποὺ ρυθμίζουν τὶς σχέσεις του μὲ τὸν Δημιουργὸ καὶ τὸν συνάνθρωπό του.

Μὲ τὴν τήρηση τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ Δημιουργοῦ ὁ ἄνθρωπος ἀποδεικνύει, ὅτι θέλει τὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ Θεὸς κοινωνεῖ μαζί του, μὲ ἕνα ὃν δηλαδή, ποὺ τοῦ μοιάζει, ποὺ ἔχει τὸν χαρακτήρα καὶ τὶς ἰδιότητές Του, ποὺ συμπεριφέρεται ὅπως Ἐκεῖνος.

β΄. Νομοθεσία ἀγάπης

Μελετώντας κανεὶς τὴν Νομοθεσία τοῦ Θεοῦ π.χ. στὰ δύο κορυφαία κείμενα, στὸν Δεκάλογο τοῦ Σινᾶ[2] καὶ στὴν ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ[3], ἀντιλαμβάνεται ὅτι ἕνας Πατέρας νομοθετεῖ μὲ ἀγάπη γιὰ τὴν ἀσφάλεια καὶ τὴν εὐτυχία καὶ ὄχι μόνο τὴν πρόσκαιρη, τῶν ἀγαπημένων Του παιδιῶν.

«Ἐπικαλοῦμαι ὡς μάρτυρες σήμερα τὸν οὐρανὸ καὶ τὴν γῆ· ἔδωσα ἐνώπιόν σας τὴν ζωὴ καὶ τὸν θάνατο,

2. Ἐξόδου κ΄.
3. Ματθαίου ε΄-ζ΄.

τὴν εὐλογία καὶ τὴν κατάρα. Διάλεξε τὴν ζωή, γιὰ νὰ ζήσεις ἐσὺ καὶ οἱ ἀπόγονοί σου»[4].

«Ὅλα ὅσα θέλετε νὰ σᾶς πράττουν οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι αὐτὰ νὰ πράττετε κι ἐσεῖς σ᾽ αὐτούς· σ᾽ αὐτὸ συνοψίζεται ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆτες»[5].

γ΄. Ἡ ὀλέθρια ἐπιλογή

Σὲ μιὰ συγκλονιστικὴ ἀνατομία τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς ὁ ἀπόστολος Παῦλος φανερώνει τὴν τραγικότητα τῶν ἀνθρώπων, πού «ἀγνοοῦντες τὸ γεγονὸς πὼς μόνος ὁ Θεὸς μπορεῖ νὰ δικαιώσει τὸν ἄνθρωπο, προσπαθοῦν μὲ κάθε τρόπο νὰ δικαιωθοῦν μὲ τὰ ἔργα τους. Τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι πὼς δὲν ἀποδέχτηκαν τὴν δικαίωση ποὺ προσφέρει ὁ Θεὸς μέσω τοῦ Χριστοῦ»[6].

Ἰδοὺ τὸ δράμα τῆς ἀνθρώπινης πτώσεως. Πίσω ἀπὸ τὴν παρακοὴ τοῦ ἀνθρώπου[7] κρύβεται τούτη ἡ φιλοσοφία.

Ὁ ἄνθρωπος θέλει μακρυὰ καὶ ἀντίθετα ἀπὸ τὸν

4. *«Διαμαρτύρομαι ὑμῖν σήμερον τόν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, τὴν ζωὴν καὶ τὸν θάνατον δέδωκα πρὸ προσώπου ὑμῶν, τὴν εὐλογίαν καὶ τὴν κατάραν· ἔκλεξαι τὴν ζωήν σύ, ἵνα ζήσῃς σὺ καὶ τὸ σπέρμα σου»* (Δευτερονομίου λ΄ 19).

5. *«Πάντα οὖν ὅσα ἂν θέλητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς· οὗτος γάρ ἐστιν ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται»* (Ματθαίου ζ΄ 12).

6. *«Ἀγνοοῦντες γὰρ τὴν τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνην, καὶ τὴν ἰδίαν δικαιοσύνην ζητοῦντες στῆσαι, τῇ δικαιοσύνῃ τοῦ Θεοῦ οὐχ ὑπετάγησαν»* (πρὸς Ρωμαίους ι΄ 3).

7. Γενέσεως γ΄.

Θεὸ νὰ ὀργανώσει τὴν ζωή του καὶ τὴν κοινωνία μέσα στὴν ὁποία θὰ ζήσει. Αὐτὴ ἡ ἀντίληψη συνιστᾶ τὴν ἁμαρτία.

Πρέπει ὅμως νὰ ἐπισημάνουμε ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἐλεύθερος, ἀλλὰ δὲν εἶναι αὐτόνομος, δὲν εἶναι Νομοθέτης τῆς ζωῆς του. Ἐπειδὴ ἐπιδιώκει νὰ ἀνατρέψει αὐτὴ τὴν τάξη, ἀντιδρᾶ καὶ συγχρόνως δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ ὑποστεῖ τὶς συνέπειες τῆς ἐπιλογῆς του, ὅπως ἐπισημαίνει ὁ ἀπόστολος Παῦλος:

«Γιατὶ ὁ μισθὸς ποὺ δίνει ἡ ἁμαρτία εἶναι ὁ θάνατος, ἐνῶ τὸ δῶρο ποὺ χαρίζει ὁ Θεὸς εἶναι ἡ αἰώνια ζωή, τὴν ὁποία ἔφερε ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Κύριός μας»[8].

Μάλιστα δὲ γι᾽ αὐτὴ τὴν ὀδυνηρὴ καὶ σκληρὴ ἐξέλιξη, δηλαδὴ γιὰ τὴν τιμωρία του, ὁ ἄνθρωπος κατηγορεῖ τὸν Θεὸ ὡς σκληρὸ καὶ ἄδικο.

δ΄. Ἡ θεϊκὴ διάγνωση

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς προσπάθειας τοῦ ἀνθρώπου νὰ στήσει τὴν δική του δικαιοσύνη, τοὺς δικούς του νόμους ἀναφέρει μὲ ἐνάργεια καὶ ζωηρὲς εἰκόνες ὁ προφητικὸς λόγος:

«Εἶπε ἕνας ἀνόητος, ἀσεβής, ἀπὸ μέσα του, στὴν καρδιά του: Δὲν ὑπάρχει Θεός. (Αὐτὸς ὅμως καὶ οἱ ὅμοιοί του) διεφθάρησαν ἠθικὰ καὶ ἔγιναν μισητοὶ γιὰ τὰ

8. *«Τὰ γὰρ ὀψώνια τῆς ἁμαρτίας θάνατος, τὸ δὲ χάρισμα τοῦ Θεοῦ ζωὴ αἰώνιος ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν»* (πρὸς Ρωμαίους στ΄ 23).

ἄνομα ἔργα τους καὶ τὴν ἀνήθικη διαγωγή τους σὲ τέτοιο βαθμό, ὥστε νὰ μὴν ὑπάρχει κανεὶς πλέον ποὺ νὰ κάνει τὸ καλό, νὰ μὴ ὑπάρχει οὔτε ἕνας (δίκαιος)»[9].

«Δὲν ὑπάρχει δίκαιος ἄνθρωπος στὴν γῆ, ὁ ὁποῖος θὰ πράξει τὸ ἀγαθὸ καὶ δὲν θὰ ἁμαρτήσει»[10].

Στὰ κείμενα ποὺ ἀναφέρθηκαν προηγουμένως, διατραγωδεῖται ἡ ἀποτυχία τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ ἠθικὴ κατάπτωση τῆς κοινωνίας, ποὺ ἀπομακρύνθηκε ἀπὸ τὴν ὁδὸ τῆς ἀλήθειας.

Ὁ Κύριος ὅμως «ἔσκυψε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ψηλὰ καὶ ἔριξε τὸ βλέμμα του κάτω στοὺς ἀνθρώπους»[11] καὶ αὐτὰ ποὺ διαπίστωσε καταγράφονται μὲ ἐνάργεια ἀπὸ τὸν ἀπόστολο Παῦλο, ποὺ ἐπαναλαμβάνει ὅσα ἀναφέρθηκαν ἀπὸ τὸν ἱερὸ ψαλτῆρα:

«Καθὼς ἔχει γραφεῖ δὲν ὑπάρχει δίκαιος οὔτε ἕνας· δὲν ὑπάρχει κάποιος ποὺ νὰ ἔχει σύνεση· δὲν ὑπάρχει κάποιος ποὺ νὰ ἀναζητεῖ τὸν Θεό. Ὅλοι παρεξέκλιναν ἀπὸ τὸν Θεό, ὅλοι ἐξαχρειώθηκαν· δὲν ὑπάρχει αὐτὸς ποὺ πράττει τὸ ἀγαθό· δὲν ὑπάρχει οὔτε ἕνας. Τὸ λαρύγγι τους εἶναι ἕνας ἀνοιγμένος τάφος· μὲ τὶς γλῶσσες τους μιλοῦσαν δόλια· δηλητήριο ἀπὸ ὀχιὲς ὑπάρχει κάτω ἀπὸ τὰ χείλη τους. Αὐτῶν τὸ στόμα εἶναι γεμάτο ἀπὸ κατάρα

9. *«Εἶπεν ἄφρων ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· οὐκ ἔστι Θεός. διεφθάρησαν καὶ ἐβδελύχθησαν ἐν ἐπιτηδεύμασιν , οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός* (Ψαλμοῦ ιγ΄ (ιδ΄) 13,1).

10. *«Ἄνθρωπος οὐκ ἔστι δίκαιος ἐν τῇ γῇ, ὃς ποιήσει ἀγαθὸν καὶ οὐχ ἁμαρτήσεται»* (Ἐκκλησιαστοῦ ζ΄ 20).

11. *«Ὁ Κύριος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων»* (Ψαλμοῦ ιγ΄ (ιδ΄) 13, 2).

καὶ πικρία. Τὰ πόδια τους εἶναι γρήγορα ὅταν εἶναι γιὰ νὰ χύσουν αἷμα. Ἐρήμωση καὶ ταλαιπωρία εἶναι στοὺς δρόμους τους· καὶ ὁδὸ εἰρήνης δὲν γνώρισαν. Δὲν ὑπάρχει ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ μπροστὰ στὰ μάτια τους»[12].

Ἡ θεϊκὴ διάγνωση περιλαμβάνει καὶ τὴν ἐκτίμηση τοῦ Θεοῦ στὴν ἀρετὴ τοῦ ἀνθρώπου.

Ὅσο ὑψηλὴ καὶ ἂν τὴν θεωροῦν οἱ ἄνθρωποι, συγκρινομένη μὲ τὴν ἁγιότητα τοῦ Θεοῦ, ποὺ τὴν ἀπόρριψαν, χαρακτηρίζεται *«ὡς ἀκάθαρτο κουρέλι»*, ἀφοῦ «γίναμε ὅλοι σὰν ἀκάθαρτοι καὶ μολυσμένοι»[13].

Καὶ ὅπως ὁ γιατρὸς μετὰ τὴν διάγνωση προσφέρει τὸ φάρμακο, τὴν ἁρμόζουσα θεραπευτικὴ ἀγωγή, ἔτσι καὶ ὁ Θεός. Ἐπενέβη στὴν ἀνθρώπινη ἱστορία μὲ σκοπὸ νὰ ἀφαιρέσει ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο τὸ ρυπαρὸ *«κουρέλι»* τῆς μάταιης δικαιοσύνης καὶ νὰ τὸν ἐνδύσει *«τὴν στολὴν τὴν πρώτην»*[14].

Μὲ χαρὰ ὁ ἄνθρωπος δοξολογεῖ τὸν Θεὸ γιὰ τὴν ἐνέργειά Του αὐτή:

«Ἂς κατακυριευθεῖ λοιπὸν ἀπὸ ἀγαλλίαση ἡ ψυχή μου μὲ τὴν ἐπικοινωνία μου μὲ τὸν Κύριο. Διότι μὲ ἐνέ-

12. *«Καθὼς γέγραπται ὅτι οὐκ ἔστι δίκαιος οὐδὲ εἷς, οὐκ ἔστιν ὁ συνιῶν, οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὸν Θεόν· πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρειώθησαν· οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός. τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν, ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χείλη αὐτῶν· ὧν τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει· ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα, σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν. οὐκ ἔστι φόβος Θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν»* (πρὸς Ρωμαίους γ΄ 10-18).

13. *«Ἐγενήθημεν ὡς ἀκάθαρτοι πάντες ἡμεῖς»* (Ἡσαΐου ξδ΄ 6).

14. Λουκᾶ ιε΄ 22.

δυσε μὲ ἔνδυμα σωτηρίας καὶ εὐφρόσυνο χιτώνα»[15].

ε΄. *Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ δίκαιος καὶ δικαιώνων*

Ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς χαρακτηρίζεται *«δίκαιος»*[16].

Ὁ Κύριος εἶναι δίκαιος ἐπειδή:

- Γεννήθηκε χωρὶς νὰ εἶναι ἔνοχος γιὰ τὸ προπατορικὸ ἁμάρτημα.
- Τήρησε τὸν νόμο τοῦ Θεοῦ.
- Ὑπάκουσε στὸ θέλημα τοῦ ἐπουρανίου Πατέρα.
- Ἀπέκρουσε τοὺς πειρασμοὺς ποὺ κορυφώθηκαν στὸ πάθος Του.

Τὸ σχέδιο τοῦ Θεοῦ μὲ τὸ ὁποῖο καθιστᾶ, μέσω τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, δίκαιο τὸν κάθε ἁμαρτωλὸ ἄνθρωπο ἀναπτύσσει ὁ ἀπόστολος Παῦλος:

«Δὲν ὑπάρχει δὲ διάκριση, διότι ὅλοι ἀνεξαιρέτως ἁμάρτησαν καὶ στεροῦνται τὴν δόξα, ποὺ παρέχει ὁ Θεός. Καὶ συνεπῶς γίνονται ὅλοι δίκαιοι καὶ σώζονται δωρεὰν μὲ τὴν χάρη, μὲ τὴν ὁποία ὁ Θεὸς μᾶς ἀπελευθέρωσε διὰ τῆς ἐξαγορᾶς, μὲ τὸ λύτρο τοῦ αἵματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸν ὁποῖο ὁ Θεὸς πρὸ πάντων τῶν αἰώνων ὅρισε νὰ γίνει μέσον ἐξιλασμοῦ καὶ συμφιλιώσεως τῶν ἀνθρώπων μετὰ τοῦ Θεοῦ διὰ μέσου τῆς πίστεως.

15. *«Ἀγαλλιάσθω ἡ ψυχή μου ἐπὶ τῷ Κυρίῳ ἐνέδυσε γάρ με ἱμάτιον σωτηρίας καὶ χιτῶνα εὐφροσύνης»* (Ἡσαΐου ξα΄ 10).

16. Ματθαίου κζ΄ 19, 24· Λουκᾶ κγ΄ 47· Πράξεων γ΄ 14, ζ΄ 52, κβ΄ 14· Πέτρου Α΄ γ΄ 18· Ἰωάννου Α΄ α΄ 9, β΄ 1, γ΄.

Καὶ ὅρισε ὁ Θεὸς νὰ γίνει ὁ ἐξιλασμὸς αὐτὸς μὲ τὸ αἷμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, γιὰ νὰ δειχθεῖ ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ, τὴν ὁποία ὑπῆρχε κίνδυνος νὰ παραγνωρίσουν οἱ ἄνθρωποι, ἔνεκα τῆς ἀτιμωρησίας τῶν ἁμαρτημάτων, τὰ ὁποῖα εἶχαν κάμει προτοῦ ἔλθει ὁ Χριστός, καταχρώμενοι τὴν ἀνοχή, ποὺ ἔδειχνε ὁ Θεός. Ἔδωσε δηλαδὴ τὸ αἷμα του ὁ Χριστὸς σὰν θυσία ἐξιλασμοῦ στὸν παρόντα καιρό, ὥστε νὰ εἶναι αὐτὸς δίκαιος, ἱκανοποιημένος μὲ τὴν θυσία τοῦ Υἱοῦ του γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας, καὶ συγχρόνως νὰ καθιστᾶ δίκαιο κάθε ἁμαρτωλό, ποὺ στὸ ἑξῆς θὰ ἔχει μέσα του τὴν πίστη στὸν Ἰησοῦ»[17].

Σ' αὐτὸ τὸ κείμενο διαπιστώνουμε, ὅτι ὁ Θεὸς ἐπεμβαίνει γιὰ νὰ ἐπανορθώσει τὴν κατάσταση στὴν ὁποία περιῆλθε ὁ ἁμαρτωλὸς ἄνθρωπος καὶ νὰ τὸν ἀποκαταστήσει μὲ σοφία, δύναμη, δικαιοσύνη καὶ ἀγαθότητα.

Κατὰ τὴν νομοθετημένη δικαιοσύνη Του ἔπρεπε νὰ τιμωρήσει τὸν παραβάτη ἄνθρωπο κατὰ τὸν ἰσχύοντα ἀπαράβατο νόμο Του:

«Κάθε παράβαση λαμβάνει τὴν τιμωρία ποὺ τῆς πρέπει»[18].

17. «*Πάντες γὰρ ἥμαρτον καὶ ὑστεροῦνται τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, δικαιούμενοι δωρεὰν τῇ αὐτοῦ χάριτι διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃν προέθετο ὁ Θεὸς ἱλαστήριον διὰ τῆς πίστεως ἐν τῷ αὐτοῦ αἵματι, εἰς ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ διὰ τὴν πάρεσιν τῶν προγεγονότων ἁμαρτημάτων ἐν τῇ ἀνοχῇ τοῦ Θεοῦ, πρὸς ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ ἐν τῷ νῦν καιρῷ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν δίκαιον καὶ δικαιοῦντα τὸν ἐκ πίστεως Ἰησοῦ*» (πρὸς Ρωμαίους γ΄ 23-26).

18. «*Πᾶσα παράβασις καὶ παρακοὴ λαμβάνει ἔνδικον μισθαποδοσίαν*» (πρβλ. πρὸς Ἑβραίους β΄ 2).

Ἡ ἀγαθότητά Του ὅμως ἐνεργοῦσε μὲ ἕνα ἄλλο νόμο, ποὺ προβλέπει τὴν σωτηρία τοῦ ἁμαρτωλοῦ:

«Λέει ὁ Κύριος: Μήπως αὐτὸ τὸ ὁποῖο ποθῶ εἶναι ὁ θάνατος τοῦ παράνομου καὶ ἀσεβοῦς ἀνθρώπου καὶ ὄχι τὸ νὰ μετανοήσει καὶ νὰ ἐπιστρέψει αὐτὸς ἀπὸ τὴν ἁμαρτωλὴ συμπεριφορά του καὶ νὰ ζήσει εὐτυχής;»[19].

Τοὺς δύο αὐτοὺς νόμους συμβίβασε ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός. Κατὰ τὸν πρῶτο νόμο Αὐτὸς τιμωρήθηκε γιὰ τὶς δικές μας ἁμαρτίες γιὰ νὰ γίνουμε ἐμεῖς δίκαιοι καὶ κατὰ τὸν δεύτερο νόμο μᾶς παρέχει τὴν ζωή.

στ΄. Δικαίωση μὲ τὸν νόμο τῆς ἀγάπης

Ὁ θεολόγος τῆς θείας δικαιοσύνης ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀναλύει τὸν σωτήριο γιὰ μᾶς, ἀλλὰ ἐπώδυνο γιὰ τὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστὸ συμβιβασμὸ τῶν νόμων τοῦ Θεοῦ.

«Μᾶς διακατέχει ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, ἀφοῦ ξεκινᾶμε μὲ τὴν πεποίθηση πὼς ἕνας πέθανε γιὰ χάρη ὅλων, πράγμα ποὺ σημαίνει πὼς ὅλοι πέθαναν. Πέθανε γιὰ χάρη ὅλων· καὶ αὐτὸ σημαίνει ὅτι ὅσοι ζοῦν δὲν μποροῦν νὰ ζοῦν πιὰ γιὰ τὸν ἑαυτό τους, ἀλλὰ γιὰ ἐκεῖνον, ποὺ πέθανε καὶ ἀναστήθηκε γι᾽ αὐτούς»[20].

19. *«Μὴ θελήσει θελήσω τὸν θάνατον τοῦ ἀνόμου, λέγει Κύριος, ὡς τὸ ἀποστρέψαι αὐτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς πονηρᾶς καὶ ζῆν αὐτόν;»* (Ἰεζεκιὴλ ιη΄ 23).

20. *«Ἡ γὰρ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ συνέχει ἡμᾶς, κρίναντας τοῦτο, ὅτι εἰ εἷς ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἄρα οἱ πάντες ἀπέθανον·*

«Γιατὶ ὁ Χριστός, παρ' ὅλο ποὺ ἤμασταν ἀκόμη ἀνίκανοι νὰ κάνουμε τὸ καλό, πέθανε γιὰ μᾶς, τοὺς ἀσεβεῖς ἀνθρώπους, στὸν προκαθορισμένο καιρό»[21].

«Ὁ Θεός, ἔδειξε τὴν ἀγάπη του γιὰ μᾶς, γιατὶ ἐνῶ ἐμεῖς ζούσαμε ἀκόμη στὴν ἁμαρτία, ὁ Χριστὸς ἔδωσε τὴν ζωή Του γιὰ μᾶς»[22].

Σύμφωνα μ' αὐτὰ Ἐκεῖνος βάσταση τὴν ποινὴ γιὰ τὶς παραβάσεις τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ, ἐμεῖς γευόμαστε τὴν σωτηρία. Σ' Ἐκεῖνον ἐπέπεσε ἡ μάχαιρα τῆς Δικαιοσύνης[23], σὲ μᾶς ἡ ἄφεση τῆς Ἀγάπης.

Στὸν σταυρὸ πέθανε «δίκαιος ὑπὲρ ἀδίκων»[24].

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος καυχᾶται ἐπειδή:

«Ὁ Χριστὸς ἔγινε σὲ μᾶς τοὺς πιστοὺς σοφία ἀπὸ τὸν Θεὸ μὲ τὴν διδασκαλία του καὶ δικαίωση μὲ τὸν θάνατο καὶ τὴν ἀνάστασή του καὶ ἁγιασμὸς μὲ τὴν ἀνάληψή του καὶ μὲ τὴν ἀποστολὴ τοῦ Πνεύματός του καὶ πλήρης ἀπελευθέρωση μὲ τὴν ἔνδοξη ἐπάνοδο καὶ δευτέρα παρουσία του»[25].

καὶ ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἵνα οἱ ζῶντες μηκέτι ἑαυτοῖς ζῶσιν, ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ αὐτῶν ἀποθανόντι καὶ ἐγερθέντι (πρὸς Κορινθίους Β΄ ε΄ 14-15).

21. *Ἔτι γὰρ Χριστὸς ὄντων ἡμῶν ἀσθενῶν κατὰ καιρὸν ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπέθανε* (πρὸς Ρωμαίους ε΄ 6).

22. *Συνίστησι δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ Θεὸς, ὅτι ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανε* (πρὸς Ρωμαίους ε΄ 8).

23. Ζαχαρίου ιγ΄ 7.

24. Πέτρου Α΄ 18.

25. *Ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις* (πρὸς Κορινθίους Α΄ α΄ 30).

Ὁ Θεός «Ἐκεῖνον ποὺ δὲν ἐγνώρισε ποτὲ ἀπὸ προσωπικὴ πείρα καμία ἀπολύτως ἁμαρτία, τὸν ἔκαμε ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτία, τοῦ φόρτωσε δηλαδὴ τὶς δικές μας ἁμαρτίες καὶ τὸν ἄφησε νὰ κατακριθεῖ σὰν ἁμαρτωλὸς χάριν ἡμῶν, γιὰ νὰ δικαιωθοῦμε ἐμεῖς δι' αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ»[26].

ζ΄. *«Δικαιούμενοι δωρεὰν τῇ αὐτοῦ θείᾳ χάριτι»*

Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι γίνονται δίκαιοι κατὰ τὸν ἀπόστολο Παῦλο δωρεάν. Γίνονται δίκαιοι ἀφοῦ ἐξαγοράστηκαν μὲ τὴν θυσία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ποὺ δήλωσε ὅτι «δὲν ἦρθε γιὰ νὰ τὸν ὑπηρετήσουν, ἀλλὰ γιὰ νὰ ὑπηρετήσει καὶ νὰ προσφέρει τὴν ζωή του λύτρο γιὰ πολλούς»[27].

Τὴν διδασκαλία αὐτὴ διακηρύττει σταθερὰ στὶς ἐπιστολές του ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ποὺ γράφει ὅτι οἱ ἄνθρωποι «ὅλοι γίνονται δίκαιοι καὶ σώζονται δωρεὰν μὲ τὴν χάρη, μὲ τὴν ὁποία ὁ Θεὸς μᾶς ἀπελευθέρωσε διὰ τῆς ἐξαγορᾶς, μὲ τὸ λύτρο τοῦ αἵματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ»[28].

Ἡ θεολογικὴ σκέψη τοῦ ἀποστόλου, ποὺ ἀπέδειξε

26. *«Τὸν γὰρ μὴ γνόντα ἁμαρτίαν ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς γενώμεθα δικαιοσύνη Θεοῦ ἐν αὐτῷ»* (πρὸς Κορινθίους Β΄ ε΄ 21).

27. *«Οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλα διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν»* (Ματθαίου κ΄ 28).

28. *«Δικαιούμενοι δωρεὰν τῇ αὐτοῦ χάριτι διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ»* (Ρωμαίους γ΄ 24).

ὅτι ἡ τυπικὴ τήρηση τῶν διατάξεων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης δὲν δικαίωνε τὸν ἄνθρωπο καὶ ὅτι ἡ δικαίωσή του εἶναι δωρεὰ τοῦ Θεοῦ, ποὺ ὀφείλεται στὴν θυσία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, συντίθεται ἀπὸ δύο βασικὲς διδασκαλίες.

✡ Ἡ δικαίωση τοῦ ἀνθρώπου προῆλθε ἀπὸ τὴν ἀπολυτρωτικὴ θυσία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ποὺ πρόσφερε τὴν ζωή Του ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς καὶ σωτηρίας, ὅπως διακηρύσσεται στοὺς παρακάτω λόγους τῶν ἀποστόλων:

«Τὸν ὁποῖο ὁ Θεὸς πρὸ πάντων τῶν αἰώνων ὅρισε νὰ γίνει μέσον ἐξιλασμοῦ καὶ συμφιλιώσεως τῶν ἀνθρώπων μετὰ τοῦ Θεοῦ διὰ μέσου τῆς πίστεως»[29].

«Μέσω αὐτοῦ (δηλαδὴ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ) σᾶς προσφέρεται συγχώρηση τῶν ἁμαρτιῶν. Καὶ λυτρώνεται καθένας ποὺ τὸν ἐμπιστεύεται ἀπ᾽ ὅλα ἐκεῖνα ἀπ᾽ ὅσα δὲν μπορούσατε νὰ λυτρωθεῖτε μὲ τὸν νόμο τοῦ Μωυσέως»[30].

«Μᾶς λύτρωσε μὲ τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, συγχώρησε τὶς ἁμαρτίες μας μὲ τὴν πλούσια χάρη Του»[31].

«Αὐτὸς ποὺ πρόσφερε τὴν ζωή του λύτρο γιὰ χάρη ὅλων. Ἔτσι στὸν προσδιορισμένο καιρό, ἔδωσε ὁ Θεὸς τὴν μαρτυρία του ὅτι θέλει νὰ σώσει τὸν κόσμο»[32].

29. *«Ὃν προέθετο ὁ Θεὸς ἱλαστήριον διὰ τῆς πίστεως ἐν τῷ αὐτοῦ αἵματι»* (Ρωμαίους γ΄ 25).

30. *«Διὰ τούτου ὑμῖν ἄφεσις ἁμαρτιῶν καταγγέλλεται, καὶ ἀπὸ πάντων ὧν οὐκ ἠδυνήθητε ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσέως δικαιωθῆναι, ἐν τούτῳ πᾶς ὁ πιστεύων δικαιοῦται»* (Πράξεων ιγ΄ 38-39).

31. *«Ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἄφεσιν τῶν παραπτωμάτων, κατὰ τὸν πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ»* (Ἐφεσίους α΄ 7).

✡ Ἡ δικαίωση τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἔργο, ἐνέργεια τῆς ἀγάπης καὶ φιλανθρωπίας τοῦ Θεοῦ καὶ προσφέρεται δωρεὰν ἀπὸ τὸν Θεὸ Πατέρα σὲ ὅσους πιστεύουν στὸν Ἰησοῦ Χριστὸ καὶ στὴν διδασκαλία Του καὶ μετέχουν στὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας, ἐπίσης κατὰ τοὺς ἀποστολικοὺς λόγους:

«Διότι μὲ χάρη ἔχετε σωθεῖ διὰ μέσου τῆς πίστεως. Καὶ ἡ διὰ τῆς πίστεως σωτηρία σας δὲν προῆλθε ἀπὸ σᾶς· Θεοῦ εἶναι τὸ δῶρο αὐτό. Καὶ δὲν σωθήκατε ἀπὸ ἔργα δικά σας, γιὰ νὰ μὴν ἔχει κανεὶς τὸ δικαίωμα νὰ καυχηθεῖ»[33].

«Μᾶς ἔσωσε, ὄχι γιὰ τὰ καλὰ ἔργα ποὺ τυχὸν κάναμε ἐμεῖς, ἀλλὰ γιατὶ μᾶς σπλαγχνίστηκε. Μᾶς ἔσωσε μὲ τὸ βάπτισμα τῆς ἀναγεννήσεως καὶ τῆς ἀνανεώσεως ποὺ χαρίζει τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, ποὺ τὸ σκόρπισε πλούσιο πάνω μας διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ σωτῆρος μας, γιὰ νὰ δικαιωθοῦμε μὲ τὴν δική του χάρη καὶ νὰ κληρονομήσουμε τὴν αἰώνια ζωή, ποὺ προσδοκοῦμε»[34].

Ἑπομένως ὁ ἄνθρωπος δικαιώνεται ἕνεκα τῆς σταυ-

32. *«Ὁ δοὺς ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων, τὸ μαρτύριον καιροῖς ἰδίοις»* (πρὸς Τιμόθεον Α΄ β΄ 6).

33. *«Τῇ γὰρ χάριτί ἐστε σεσωσμένοι διὰ τῆς πίστεως· καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν, Θεοῦ τὸ δῶρον, οὐκ ἐξ ἔργων, ἵνα μή τις καυχήσηται»* (πρὸς Ἐφεσίους β΄ 8).

34. *«Οὐκ ἐξ ἔργων τῶν ἐν δικαιοσύνῃ ὧν ἐποιήσαμεν ἡμεῖς, ἀλλὰ κατὰ τὸν αὐτοῦ ἔλεον ἔσωσεν ἡμᾶς διὰ λουτροῦ παλιγγενεσίας καὶ ἀνακαινώσεως Πνεύματος Ἁγίου, οὗ ἐξέχεεν ἐφ' ἡμᾶς πλουσίως διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν, ἵνα δικαιωθέντες τῇ ἐκείνου Χάριτι κληρονόμοι γενώμεθα κατ' ἐλπίδα ζωῆς αἰωνίου»* (πρὸς Τίτον γ΄ 5-7).

ρικῆς θυσίας τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ ὑπὸ τὶς ἀπαραίτητες προϋποθέσεις νὰ πιστέψει σ' Αὐτόν, νὰ ἀναγεννηθεῖ διὰ τῶν ἁγίων Μυστηρίων, νὰ ἀγωνιστεῖ νὰ διατηρήσει τὴν πνευματικὴ του ἐλευθερία ἀπὸ τὴν δύναμη καὶ τὶς συνέπειες τῆς ἁμαρτίας.

Ἡ δικαίωση εἶναι συνεργασία τῆς θείας Χάριτος καὶ τῆς προαιρέσεως τοῦ ἀνθρώπου.

η΄. «Ὁ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην»[35]

Ὁ ἀπόστολος καὶ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ὁρίζει, ὅτι ὁ ἐργαζόμενος δικαιοσύνη κατάγεται ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ ἀποκτᾶ τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ δικαίου Θεοῦ, ἐνῶ ὅποιος ἁμαρτάνει κατάγεται ἀπὸ τὸν διάβολο.

«Ὅποιος πράττει δίκαια, ἔχει γεννηθεῖ ἀπὸ Αὐτὸν καὶ τοῦ μοιάζει, ὅπως κάθε παιδὶ στὸν πατέρα του»[36].

«Ὅποιος πράττει τὸ σωστό, αὐτὸς εἶναι δίκαιος, ὅπως ἀκριβῶς ὁ Χριστὸς εἶναι δίκαιος. Ὅποιος ὅμως ἁμαρτάνει κατάγεται ἀπὸ τὸν διάβολο, γιατὶ ὁ διάβολος συνδέεται μὲ τὴν ἁμαρτία ἐξαρχῆς»[37].

Ἑπομένως χριστιανὸς εἶναι *«ὁ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην»* «πάντοτε Θεοῦ»[39].

35. Πράξεων ι΄ 35.

36. *«Πᾶς ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην ἐξ αὐτοῦ γεγέννηται»* (Ἰωάννου Α΄ β΄ 29).

37. *«Ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην δίκαιός ἐστι, καθὼς ἐκεῖνος δίκαιός ἐστιν· ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν ἐκ τοῦ διαβόλου ἐστίν, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς ὁ διάβολος ἁμαρτάνει»* (Ἰωάννου Α΄ γ΄ 8).

38. Πράξεων ι΄ 35.

39. πρὸς Ρωμαίους α΄ 17.

5. ΙΗCΟΥC ΧΡΙCΤΟC

ὁ Ἁγιασμός μας

Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός ποὺ «μᾶς καθάρισε ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες μας»[1] εἶναι ἡ πηγὴ τοῦ ἁγιασμοῦ μας, ἀφοῦ μᾶς μεταδίδει τὸν ἁγιασμό Του σύμφωνα μὲ τὸν ἀποστολικὸ λόγο.

«Ἂν εἶναι ἀφιερωμένο στὸν Θεὸ τὸ προζύμι, τότε εἶναι καὶ τὸ ζυμάρι· καὶ ἂν ἀνήκει στὸν Θεὸ ἡ ρίζα, τότε τοῦ ἀνήκουν καὶ τὰ κλαδιά»[2].

Ἅγιος εἶναι Ἐκεῖνος ποὺ εἶναι ἡ ρίζα τῆς ζωῆς, καὶ ὅπως ἡ ρίζα μεταφέρει τὴν ζωὴ στὰ κλαδιὰ ἔτσι καὶ ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς μεταφέρει τὸν ἁγιασμό Του σὲ ὅσους εἶναι συνδεδεμένοι μαζί Του, κατὰ τὸν λόγο Του:

«Ἐγὼ εἶμαι τὸ ἀληθινὸ κλῆμα, καὶ ὁ πατέρας μου εἶναι ὁ ἀμπελουργός. Κάθε κληματόβεργα ἐπάνω μου ποὺ δὲν κάνει καρπὸ τὴν κόβει· καὶ κάθε κληματόβεργα ποὺ κάνει καρπὸ τὴν κλαδεύει, γιὰ νὰ καρποφορήσει

1. «*Καθαρισμὸν ποιησάμενος τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν*» (πρὸς Ἑβραίους α΄ 3).

2. «*Εἰ δὲ ἡ ἀπαρχὴ ἁγία, καὶ τὸ φύραμα· καὶ εἰ ἡ ρίζα ἁγία, καὶ οἱ κλάδοι*» (πρὸς Ρωμαίους ια΄ 16).

περισσότερο. Ἐσεῖς εἶστε κιόλας κλαδεμένοι καὶ καθαροὶ ἐξαιτίας ὅσων σᾶς δίδαξα. Μείνετε ἑνωμένοι μαζί μου· γιὰ νὰ εἶμαι κι ἐγὼ ἑνωμένος μαζί σας. Ὅπως ἡ κληματόβεργα δὲν μπορεῖ νὰ καρποφορήσει ἀπὸ μόνη της, ἂν δὲν εἶναι ἑνωμένη μὲ τὸ κλῆμα, τὸ ἴδιο κι ἐσεῖς ἂν δὲ μείνετε ἑνωμένοι μαζί μου. Ἐγὼ εἶμαι τὸ κλῆμα, ἐσεῖς οἱ κληματόβεργες. Ἐκεῖνος ποὺ μένει ἑνωμένος μαζί μου κι ἐγὼ μαζί του, αὐτὸς κάνει ἄφθονο καρπό, γιατὶ χωρὶς ἐμένα δὲν μπορεῖτε τίποτε νὰ κάνετε. Ἂν κάποιος δὲν μένει ἑνωμένος μαζί μου, θὰ τὸν πετάξουν ἔξω σὰν τὴν κληματόβεργα, καὶ θὰ ξεραθεῖ. Τὶς βέργες αὐτὲς τὶς μαζεύουν, τὶς ρίχνουν στὴ φωτιά, καὶ καίγονται. Ἂν μείνετε ἑνωμένοι μαζί μου καὶ ἂν τὰ λόγια μου μείνουν ζωντανὰ μέσα σας, ὅ,τι θελήσετε ζητῆστε το καὶ θὰ σᾶς δοθεῖ. Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο φανερώνεται ἡ δόξα τοῦ Πατέρα μου: Ὅταν ἐσεῖς κάνετε ἄφθονο καρπὸ κι ἀποδειχθεῖτε ἔτσι μαθητές μου»[3].

3. *«Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή, καὶ ὁ πατήρ μου ὁ γεωργός ἐστι. πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπόν, αἴρει αὐτό, καὶ πᾶν τὸ καρπὸν φέρον, καθαίρει αὐτό, ἵνα πλείονα καρπὸν φέρῃ. ἤδη ὑμεῖς καθαροί ἐστε διὰ τὸν λόγον ὃν λελάληκα ὑμῖν. μείνατε ἐν ἐμοί, κἀγὼ ἐν ὑμῖν. καθὼς τὸ κλῆμα οὐ δύναται καρπὸν φέρειν ἀφ' ἑαυτοῦ, ἐὰν μὴ μείνῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ, οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς, ἐὰν μὴ ἐν ἐμοὶ μείνητε. ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα. ὁ μένων ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν αὐτῷ, οὗτος φέρει καρπὸν πολύν, ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν. ἐὰν μή τις μείνῃ ἐν ἐμοί, ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ κλῆμα καὶ ἐξηράνθη, καὶ συνάγουσιν αὐτὰ καὶ εἰς τὸ πῦρ βάλλουσι, καὶ καίεται. ἐὰν μείνητε ἐν ἐμοὶ καὶ τὰ ῥήματά μου ἐν ὑμῖν μείνῃ, ὃ ἐὰν θέλητε αἰτήσασθε, καὶ γενήσεται ὑμῖν. ἐν τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ πατήρ μου, ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε, καὶ γένησθε ἐμοὶ μαθηταί* (Ἰωάννου ιε΄ 1-8).

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐπαναλαμβάνει αὐτὴ τὴν διδασκαλία μὲ ἄλλες ζωηρὲς εἰκόνες.

Στὸν σύνδεσμο αὐτὸ τῶν πιστῶν μὲ τὸν Κύριο, ποὺ εἶναι ἡ κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας ἀναφέρονται καὶ οἱ ἀποστολικοὶ λόγοι:

«Ὅλοι ἔχουν τὸν ἴδιο πατέρα. Καὶ αὐτὸς ποὺ ἐξαγνίζει καὶ αὐτοὶ ποὺ ἐξαγνίζονται»[4].

«Ἐσεῖς ὅλοι μαζὶ ἀποτελεῖτε τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ καὶ εἶστε μέλη του, ὁ καθένας χωριστά»[5].

«Λίγο προζύμι φουσκώνει ὅλο τὸ ζυμάρι»[6].

α΄. Ἡ ἔννοια τοῦ ὅρου «ἅγιος»

«*Ἅγιος*» εἶναι κάποιος ἄνθρωπος καὶ ἕνα ἀντικείμενο καθαρό, δηλαδὴ ποὺ δὲν ἔχει μολυνθεῖ ἀπὸ τὴν ἁμαρτία καὶ εἶναι ἀφιερωμένο στὸν Κύριο.

Στὴν Παλαιὰ Διαθήκη βλέπουμε πρόσωπα, ζῶα καὶ πράγματα νὰ ξεχωρίζουν ἀπὸ τὸν κοινὸ βίο καὶ τὴν κοινὴ χρήση, γιὰ νὰ ἀφιερωθοῦν ἀποκλειστικὰ στὸν Κύριο καὶ Θεό· π. χ.

✪ *Τὸ Σάββατο*, ὡς ἡμέρα εἶναι ἀφιερωμένη στὸν Κύριο, εἶναι «*ἅγιον*», ὅπως τὸ ἀποκαλεῖ ὁ Ἔσδρας στὴν ἐξομολόγησή Του πρὸς τὸν Κύριο, γιὰ τὸν Ἰσραηλιτικὸ

4. «*Ὅ τε γὰρ ἁγιάζων καὶ οἱ ἁγιαζόμενοι ἐξ ἑνὸς πάντες*» (πρὸς Ἑβραίους β΄ 11).

5. «*Ὑμεῖς δέ ἐστε σῶμα Χριστοῦ καὶ μέλη ἐκ μέρους*» (πρὸς Κορινθίους Α΄ ιβ΄ 27).

6. «*Μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ*» (πρὸς Κορινθίους Α΄ ε΄ 6).

λαό, «τοὺς ἔκανες ἐπίσης γνωστὴ καὶ ἁγία τὴν ἡμέρα τοῦ Σαββάτου»[7].

✪ Ἡ «*Σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου*» καὶ τὸ «*Θυσιαστήριον*» τοῦ Ναοῦ τῶν Ἱεροσολύμων, ἀφοῦ χρησιμοποιοῦνταν ἀποκλειστικὰ γιὰ τὸν Κύριο, ἦταν «*ἅγια*».

«Θὰ ἀναδείξω δὲ ἱερὰ καὶ ἁγία τὴν Σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου, καθὼς ἐπίσης θὰ κάνω ἅγιο καὶ ἱερὸ τὸ θυσιαστήριο»[8] ὑπόσχεται ὁ Θεὸς στὸν Μωυσῆ.

✪ «*Ἅγιοι*» εἶναι ὅλοι ἐκεῖνοι ποὺ ἁγιάσθηκαν (καθαρίσθηκαν ἀπὸ τὴν ἁμαρτία) κατὰ τὸν λόγο τοῦ Κυρίου μας «ἁγίασέ τους μὲ τὴν ἀλήθειά σου. Ὁ λόγος ὁ δικός σου εἶναι ἀλήθεια»[9].

✪ «*Ἅγιοι*» εἶναι ὅλοι, ὅσοι ὑπάκουσαν στὴν ἐντολή «φύγετε ἀπὸ αὐτοὺς καὶ χωριστῆτε, λέει ὁ Κύριος, καὶ ἀκάθαρτον μὴν ἀγγίζετε, καὶ ἐγὼ θὰ σᾶς δεχτῶ»[10].

Τὴν ἀλήθεια αὐτὴ ἐπιβεβαιώνει ὁ ἀπόστολος Παῦλος καὶ στὰ κεφάλαια πρὸς Ρωμαίους α΄ 7, πρὸς Ἐφεσίους α΄ 1, Πρὸς Φιλιππησίους α΄ 1, πρὸς Κολοσσαεῖς α΄ 2.

Αὐτοὺς τοὺς «*ἁγίους*» περιγράφει ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης στὴν Ἀποκάλυψη ιδ΄ 1-5.

7. «*Καὶ τὸ Σάββατόν σου τὸ ἅγιον ἐγνώρισας αὐτοῖς*» (Νεεμίου θ΄ 14, ι΄ 31).

8. «*Καὶ ἁγιάσω τὴν σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου καὶ τὸ θυσιαστήριον*» (Ἐξόδου κθ΄ 44).

9. «*Ἁγίασον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου· ὁ λόγος ὁ σὸς ἀλήθειά ἐστι*» (Ἰωάννου ιζ΄ 17).

10. «*Ἐξέλθετε ἐκ μέσου αὐτῶν καὶ ἀφορίσθητε, λέγει Κύριος, καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἅπτεσθε, κἀγὼ εἰσδέξομαι ὑμᾶς*» (πρὸς Κορινθίους Β΄ ς΄ 17).

β΄. Τὸ σχέδιο τοῦ Θεοῦ

«Πρέπει νὰ εἶστε ἅγιοι, διότι εἶμαι ἅγιος Ἐγώ, ὁ Κύριός σας»[11].

Ἡ Ἁγία Γραφὴ μᾶς ἀποκαλύπτει τὸν χαρακτήρα τοῦ Θεοῦ, ἀφοῦ «αὐτές (οἱ ἐντολές) εἶναι ποὺ μαρτυροῦν γι' Αὐτόν»[12].

Μᾶς διδάσκει, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι Ἀγάπη καὶ Ἅγιος.

✪ «Ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστίν»[13] θεολογεῖ ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης.

Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐκδηλώθηκε μὲ ἕνα συγκεκριμένο τρόπο, μὲ τὸ μυστήριο τῆς λυτρώσεώς μας, ὅπως μαρτυροῦν οἱ λόγοι τῆς θεοπνεύστου Γραφῆς.

«Ὁ Ἴδιος ὁ Κύριος τοὺς ἔσωσε, διότι τοὺς ἀγαπᾶ καὶ τοὺς λυπᾶται· Αὐτὸς τοὺς ἐλευθέρωσε καὶ τοὺς ἔλαβε στὴν ἀγκαλιά Του καὶ τοὺς ὕψωσε ὅλες τὶς ἡμέρες τῆς ζωῆς τους»[14].

«Τόσο πολὺ ἀγάπησε ὁ Θεὸς τὸν κόσμο τῶν ἀνθρώπων ποὺ ζοῦσε στὴν ἁμαρτία, ὥστε παρέδωκε σὲ θάνατο τὸν μονάκριβο Υἱό Του, γιὰ νὰ μὴ χαθεῖ ὅποιος πιστεύει σ' αὐτὸν, ἀλλὰ νὰ ἔχει ζωὴ αἰώνιο»[15].

11. «*Ἔσεσθε ἅγιοι, ὅτι ἅγιός εἰμι ἐγὼ Κύριος*» (Λευιτικοῦ ια΄ 45).

12. «*Ἐκεῖναί εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι περὶ αὐτοῦ*» (πρβλ. Ἰωάννου ε΄ 39).

13. (Ἰωάννου Α΄ δ΄ 8).

14. «*Αὐτὸς Κύριος ἔσωσεν αὐτοὺς διὰ τὸ ἀγαπᾶν αὐτοὺς καὶ φείδεσθαι αὐτῶν· αὐτὸς ἐλυτρώσατο αὐτοὺς καὶ ἀνέλαβεν αὐτοὺς καὶ ὕψωσεν αὐτοὺς πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ αἰῶνος*» (Ἡσαΐου ξγ΄ 9).

15. «*Οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν*

«Ὁ Θεός, ἔδειξε τὴν ἀγάπη του γιὰ μᾶς, γιατὶ ἐνῶ ἐμεῖς ζούσαμε ἀκόμη στὴν ἁμαρτία, ὁ Χριστὸς ἔδωσε τὴ ζωή Του γιὰ μᾶς»[16].

✪ Ὁ Θεὸς πού εἶναι ἀγάπη «κάθεται στὸν ἅγιο θρόνο του»[17]. Στὸν οἶκο Του «ποὺ εἶναι τόπος ἅγιος καὶ ἱερός, ἅγιοι μόνον πρέπει νὰ εἰσέρχονται»[18], ἐφ' ὅσον «ἁγιότητα καὶ μεγαλοπρέπεια ἀπαστράπτουν στὸν ἱερὸ θρόνο του στὸν οὐρανό»[19].

Τὸ σχέδιο τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴν δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου ἦταν, νὰ γίνει μέτοχος τοῦ ἁγίου χαρακτῆρος Του ὁ ἄνθρωπος ποὺ πλάσθηκε «*κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσίν*»[20] Του .

Ἡ πρόσκλησή Του πρὸς κάθε ἄνθρωπο στὸ παρελθόν, στὸ παρὸν καὶ στὸ μέλλον παραμένει ἡ ἴδια.

«Πρέπει νὰ εἶστε ἅγιοι, διότι εἶμαι ἅγιος Ἐγώ, ὁ Κύριός σας»[21].

Ἡ νομοδοσία στὸ ὄρος Σινᾶ καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ Ὄρους

αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον» (Ἰωάννου γ΄ 16).

16. «*Συνίστησι δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ Θεός, ὅτι ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανε*» (πρὸς Ρωμαίους ε΄ 8).

17. «*Κάθηται ἐπὶ θρόνου ἁγίου αὐτοῦ*» (Ψαλμοῦ μς΄ (μζ΄) 46, 9).

18. «*Πρέπει ἁγίασμα*» (Ψαλμοῦ ϟβ΄ (ϟγ΄) 92 5).

19. «*Ἁγιωσύνη καὶ μεγαλοπρέπεια ἐν τῷ ἁγιάσματι αὐτοῦ*» (Ψαλμοῦ ϟε΄ (ϟς΄) 95, 6).

20. Γενέσεως α΄ 26.

21. «*Ἔσεσθε ἅγιοι, ὅτι ἅγιός εἰμι ἐγὼ Κύριος*» (Λευιτικοῦ ια΄ 45).

ὁμιλία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ τὸν ἴδιο σκοπὸ ἐξυπηρετοῦν, νὰ φανερώσουν στὸν ἄνθρωπο τὸν χαρακτήρα καὶ τὶς ἰδιότητες τοῦ Θεοῦ καὶ ἐν συνεχείᾳ νὰ τοὺς προτρέψουν νὰ Τὸν μιμηθοῦν κατὰ τό «νὰ εἶστε σπλαγχνικοί, ὅπως σπλαγχνικὸς εἶναι καὶ ὁ Θεὸς Πατέρας σας»[22], καὶ κατὰ τό «μιμηθεῖτε λοιπὸν τὸν Θεό, ἀφοῦ εἶστε ἀγαπητά του παιδιά»[23].

Ὁ ἅγιος Πατέρας μας Γρηγόριος ὁ Νύσσης ἑρμηνεύοντας τὴν Κυριακὴ Προσευχὴ στὸν δεύτερο λόγο του διδάσκει, ὅτι γιὰ νὰ ἀποκαλεῖ ὁ ἄνθρωπος τὸν Θεὸ Πατέρα του πρέπει νὰ μοιάζει στὸν χαρακτήρα Του, ἄλλως εἶναι ἀσέβεια καὶ προσβολὴ ὁ ἁμαρτωλὸς καὶ ἀκάθαρτος ἄνθρωπος νὰ ἀποκαλεῖ τὸν Θεὸ Πατέρα Του. Ὁ Θεὸς δὲν γεννᾶ πονηροὺς καὶ ἀσεβεῖς ἀνθρώπους, ὅπως μὲ κάθε σαφήνεια διδάσκει ὁ ἀπόστολος Ἰωάννης ὁ εὐαγγελιστής:

«Ὅποιος πράττει δίκαια εἶναι παιδὶ τοῦ Θεοῦ»[24].

«Ὅποιος ἔχει γεννηθεῖ ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ εἶναι παιδί του παύει νὰ ἁμαρτάνει, γιατὶ ἡ δύναμη τοῦ Θεοῦ ποὺ τὸν γέννησε, μένει μέσα του. Ἀφοῦ ὁ Θεὸς τὸν γέννησε, δὲν μπορεῖ νὰ συνεχίσει νὰ ἁμαρτάνει»[25].

«Ξέρουμε ὅτι ὅποιος ἔχει ἀναγεννηθεῖ ἀπὸ τὸν Θεὸ

22. «*Γίνεσθε οὖν οἰκτίρμονες, καθὼς καὶ ὁ Πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστί*» (Λουκᾶ ς΄ 36).

23. «*Γίνεσθε οὖν μιμηταὶ τοῦ Θεοῦ ὡς τέκνα ἀγαπητά*» (πρὸς Ἐφεσίους ε΄ 1).

24. «*Πᾶς ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην ἐξ αὐτοῦ γεγέννηται*» (Ἰωάννου Α΄ β΄ 29).

25. «*Πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ Θεοῦ ἁμαρτίαν οὐ ποιεῖ, ὅτι*

δὲν κυριεύεται ἀπὸ τὴν ἁμαρτία· γιατὶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τὸν προστατεύει, καὶ ὁ διάβολος δὲν μπορεῖ νὰ τὸν βλάψει»[26].

«Ὁ πατέρας ποὺ ἔχετε ἐσεῖς εἶναι ὁ διάβολος, καὶ ὅσα ἐπιθυμεῖ ὁ πατέρας σας αὐτὰ θέλετε νὰ κάνετε. Ἐκεῖνος ἐξαρχῆς ἦταν ἀνθρωποκτόνος καὶ δὲν μπόρεσε νὰ σταθεῖ στὴν ἀλήθεια, γιατὶ δὲν ὑπάρχει μέσα του τίποτα τὸ ἀληθινό. Ὅταν λέει ψέματα, ἐκφράζει τὸν ἑαυτό του, γιατὶ εἶναι ψεύτης, καὶ εἶναι πατέρας τοῦ ψεύδους»[27].

γ΄. Ἡ καταστροφικὴ πτώση

Τὴν ἱστορία τῆς πτώσεως τῶν πρωτοπλάστων τὴν γνωρίζουμε ἀπὸ τὴν μαρτυρία τοῦ τρίτου κεφαλαίου τῆς Γενέσεως.

Τὰ ἀποτελέσματά της ζοῦμε καθημερινῶς, ὅπως τὰ περιγράφει ζωηρὰ ὁ ἀπόστολος Παῦλος:

✺ Ἡ ἁμαρτητικὴ ροπή·

«Διαπιστώνω ὅμως πὼς ἡ πράξη μου ἀκολουθεῖ ἕναν ἄλλο νόμο, ποὺ ἀντιστρατεύεται τὸν νόμο μὲ τὸν

σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει· καὶ οὐ δύναται ἁμαρτάνειν, ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ γεγέννηται» (Ἰωάννου Α΄ γ΄ 9).

26. *«Οἴδαμεν ὅτι πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐχ ἁμαρτάνει, ἀλλ᾽ ὁ γεννηθεὶς ἐκ τοῦ Θεοῦ τηρεῖ ἑαυτόν, καὶ ὁ πονηρὸς οὐχ ἅπτεται αὐτοῦ»* (Ἰωάννου Α΄ ε΄ 18).

27. *«Ὑμεῖς ἐκ τοῦ πατρὸς τοῦ διαβόλου ἐστέ, καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς ὑμῶν θέλετε ποιεῖν. ἐκεῖνος ἀνθρωποκτόνος ἦν ἀπ᾽ ἀρχῆς, καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐχ ἕστηκεν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια ἐν αὐτῷ· ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδος ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ, ὅτι ψεύστης ἐστὶ καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ»* (Ἰωάννου η΄ 44-45).

ὁποῖο συμφωνεῖ ἡ συνείδησή μου. Εἶναι ὁ νόμος τῆς ἁμαρτίας ποὺ κυριαρχεῖ στὴν ὕπάρξή μου καὶ μὲ κάνει αἰχμάλωτό της. Τί δυστυχισμένος, ἀληθινά, ποὺ εἶμαι! Ποιὸς μπορεῖ νὰ μὲ λυτρώσει ἀπὸ τὴν ὕπαρξη αὐτή, ποὺ ἔχει ὑποταχθεῖ στὸν θάνατο;»[28].

✺ Ὁ σκοτισμὸς τῆς διάνοιας καὶ ἡ κυριαρχία τῶν παθῶν τῆς κακίας.

Ὡς συνέπεια τῆς ἁμαρτωλότητός μας προέκυψε ὁ σκοτισμὸς τῆς διάνοιάς μας[29] μὲ τὰ περαιτέρω ὀλέθρια ἀποτελέσματα:

«Καὶ ἀφοῦ τὸ θεώρησαν περιττὸ νὰ γνωρίσουν τὸν Θεὸ ἐνσυνείδητα, τοὺς παρέδωσε ὁ Θεὸς στὴν μωρία τους, κι ἔτσι κάνουν ἀνάρμοστα πράγματα. Εἶναι γεμάτοι ἀπὸ κάθε λογῆς ἀδικία, πορνεία, πονηρία, πλεονεξία, κακία. Εἶναι γεμάτοι φθόνο, φόνο, φιλονικία, ἀπάτη καὶ κακοήθεια. Κακολογοῦν καὶ κατηγοροῦν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, μισοῦν τὸν Θεό, εἶναι κακοποιοί, ὑπερήφανοι, ἀλαζόνες, σκέφτονται μόνο πῶς θὰ βλάψουν τοὺς ἄλλους, εἶναι ἀνυπάκουοι στοὺς γονεῖς τους. Ἄνθρωποι χωρὶς σύνεση, δὲν κρατοῦν τὸν λόγο τους, δὲν ἔχουν στοργή, διαλλακτικότητα καὶ ἔλεος. Κι ἐνῶ γνωρίζουν καλὰ τὴν θεϊκὴ προειδοποίηση, πὼς ὅσοι δηλαδή, συμπεριφέρονται ἔτσι εἶναι καταδικασμένοι σὲ αἰώνιο θάνατο, ὄχι

28. *«Βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσί μου ἀντιστρατευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοός μου καὶ αἰχμαλωτίζοντά με ἐν τῷ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας τῷ ὄντι ἐν τοῖς μέλεσί μου. Ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος! τίς με ῥύσεται ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου;»* (πρὸς Ρωμαίους ζ΄ 23-24).

29. Πρὸς Ρωμαίους α΄ 21.

μόνον κάνουν ὅλα ὅσα ἀναφέραμε, ἀλλὰ καὶ ἐπιδοκιμάζουν ὅσους βλέπουν νὰ συμπεριφέρονται ἔτσι»[30].

Ἡ ἐνοχὴ τῆς ἁμαρτίας καὶ ἡ δύναμη τῆς ἁμαρτίας ὡς βρόγχοι σφίγγουν καὶ συντρίβουν τὸν ἁμαρτωλὸ ἄνθρωπο.

Ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς μᾶς ἐλευθερώνει καὶ ἀπὸ τὰ δύο ἁγιάζοντάς μας καὶ ἀπαλλάσσοντάς μας ἀπὸ τὴν ἀφορμὴ νὰ κυριαρχήσει μέσα μας καὶ ἐπάνω μας ἡ πονηρὴ ἐξουσία.

δ΄. Τὸ λυτρωτικὸ σχέδιο τοῦ Θεοῦ Πατέρα

Ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς στὴν ἐπίγεια ζωή Του καὶ διακονία Του ἔζησε τὴν ἁγία κατὰ Θεὸν ζωή, γι' αὐτὸ καὶ Μόνος Αὐτὸς τόλμησε νὰ ρωτήσει εὐθαρσῶς «Ποιὸς ἀπὸ σᾶς μπορεῖ νὰ ἀποδείξει πὼς ἔκανα ἁμαρτία;»[31] καὶ κανεὶς δὲν ἀπάντησε.

Ὅπως ἐπίσης δήλωσε καὶ στοὺς μαθητές Του «ὁ κυρίαρχος αὐτοῦ τοῦ κόσμου ἔρχεται νὰ μὲ θανατώ-

30. «*Καὶ καθὼς οὐκ ἐδοκίμασαν τὸν Θεὸν ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει, παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς εἰς ἀδόκιμον νοῦν, ποιεῖν τὰ μὴ καθήκοντα, πεπληρωμένους πάσῃ ἀδικίᾳ πορνείᾳ πονηρίᾳ πλεονεξίᾳ κακίᾳ, μεστοὺς φθόνου φόνου ἔριδος δόλου κακοηθείας, ψιθυριστάς, καταλάλους, θεοστυγεῖς, ὑβριστάς, ὑπερηφάνους, ἀλαζόνας, ἐφευρετὰς κακῶν, γονεῦσιν ἀπειθεῖς, ἀσυνέτους, ἀσυνθέτους, ἀστόργους, ἀσπόνδους, ἀνελεήμονας οἵτινες τὸ δικαίωμα τοῦ Θεοῦ ἐπιγνόντες, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες ἄξιοι θανάτου εἰσίν, οὐ μόνον αὐτὰ ποιοῦσιν, ἀλλὰ καὶ συνευδοκοῦσι τοῖς πράσσουσι*» (πρὸς Ρωμαίους α΄ 28-32).

31. «*Τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίας;*» (Ἰωάννου η΄ 46).

σει, ἂν καὶ δὲν ἔχει πάνω μου καμιὰ ἐξουσία»[32].

Τὴν ἀναμαρτησία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ μαρτύρησαν ὅσοι ἔζησαν μαζί Του, οἱ μαθητὲς καὶ ἀπόστολοί Του.

Αὐτοὶ εἶπαν:

«Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ ἔγινε ἐν χρόνῳ ἄνθρωπος. Καὶ ἔχοντας σὰν σκηνὴ καὶ σὰν ναὸ ἅγιο τὴν ἀνθρώπινη φύση, παρέμεινε μὲ πολλὴ οἰκειότητα μεταξύ μας σὰν ἕνας ἀπὸ ἐμᾶς. Καὶ εἴδαμε μὲ τὰ μάτια μας τὴν ὑπέρλαμπρη καὶ θεοπρεπῆ δόξα του, τὴν ὁποία εἶχε φυσικὴ ἀπὸ τὸν Πατέρα, σὰν Υἱὸς μονάκριβος ποὺ ἦταν, γεμᾶτος χάρη καὶ ἀλήθεια»[33].

«Διότι τέτοιος Ἀρχιερέας μᾶς χρειαζόταν, ἅγιος, ἄκακος, ἀμόλυντος, χωρὶς σχέση μὲ τὴν ἀνθρώπινη ἁμαρτία καὶ τοὺς ἁμαρτωλούς· καὶ γι' αὐτὸ ἀνυψώθηκε παραπάνω ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς καὶ κάθεται στὰ δεξιὰ τοῦ Θεοῦ»[34].

«Αὐτὸς δὲν ἔκαμε ποτὲ ἁμαρτία, οὔτε βρέθηκε δόλος ἢ ψεῦδος στὸ στόμα του»[35].

Ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Ὁποῖος «ἦταν ἀ-

32. «*Ἔρχεται γὰρ ὁ τοῦ κόσμου ἄρχων, καὶ ἐν ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν*» (Ἰωάννου ιδ΄ 30).

33. «*Καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας*» (Ἰωάννου α΄ 14).

34. «*Τοιοῦτος γὰρ ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεύς, ὅσιος, ἄκακος, ἀμίαντος, κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ ὑψηλότερος τῶν οὐρανῶν γενόμενος*» (πρὸς Ἑβραίους ζ΄ 26).

35. «*Ὃς (ὁ Χριστός) ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ*» (Πέτρου Α΄ β΄ 22).

κριβὲς ἀποτύπωμα καὶ ζωντανὴ εἰκόνα τῆς οὐσίας τοῦ Πατέρα, ἴσος δηλαδὴ καὶ ἀπαράλλακτος πρὸς τὸν Πατέρα»,[36] ὑπενθύμισε στοὺς ἀνθρώπους τὸ ἀρχέτυπό τους ποὺ πρέπει νὰ μιμηθοῦν στὴ ζωή τους καὶ στὴν συμπεριφορά τους γιὰ νὰ μεταμορφωθοῦν καὶ νὰ ἀποκτήσουν τὸν χαρακτήρα Του, ὅπως τὸ κηρύσσει ὁ θεῖος ἀπόστολος Παῦλος.

«Ὅλοι ἐμεῖς, λοιπόν, χωρὶς κάλυμμα στὸ πρόσωπο κοιτάζουμε σὰν σὲ καθρέφτη τὴν λαμπρότητα τοῦ Κυρίου καὶ μεταμορφωνόμαστε σ᾽ αὐτὴν τὴν λαμπρὴ εἰκόνα του μὲ τὴν ἐνέργεια τοῦ Κυρίου, ποὺ εἶναι τὸ Πνεῦμα, βαδίζοντας ἀπὸ δόξα σὲ δόξα»[37].

Αὐτὸς εἶναι τὸ πρότυπο τῶν πιστῶν γιὰ νὰ ἁγιασθοῦν καὶ νὰ καθαρισθοῦν ἀπὸ τὴν ἁμαρτία.

Αὐτὸς ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς μεταδίδει στοὺς πιστοὺς τὸν ἁγιασμό, ὅπως διακηρύττει ὁ ἀπόστολος Παῦλος:

«Διότι καὶ ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος μᾶς ἁγιάζει (ὁ Χριστός) καὶ ἐμεῖς οἱ ὁποῖοι ἁγιαζόμαστε, ὅλοι κατάγονται ἀπὸ τὸν αὐτὸ πατέρα»[38].

36. «*Ὢν ἀπαύγασμα τῆς δόξης καὶ χαρακτὴρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ*» (πρὸς Ἑβραίους α΄ 3).

37. «*Ἡμεῖς δὲ πάντες ἀνακεκαλυμμένῳ προσώπῳ τὴν δόξαν Κυρίου κατοπτριζόμενοι τὴν αὐτὴν εἰκόνα μεταμορφούμεθα ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν, καθάπερ ἀπὸ Κυρίου Πνεύματος*» (πρὸς Κορινθίους Β΄ γ΄ 18).

38. «*Ὅ τε γὰρ ἁγιάζων καὶ οἱ ἁγιαζόμενοι ἐξ ἑνὸς πάντες*» (πρὸς Ἑβραίους β΄ 11).

«Ἦταν πλούσιος καὶ ἔγινε γιὰ χάρη σας φτωχός, γιὰ νὰ μπορέσετε ἐσεῖς νὰ πλουτίσετε μὲ τὴν φτώχεια ἐκείνου»[39].

ε΄. Ἡ ἐν Χριστῷ νέκρωση τῆς ἁμαρτίας

Ἡ ἁμαρτία μολύνει τὴν ψυχὴ καὶ καθιστᾶ τὸν ἄνθρωπο ἔνοχο καὶ ὑπεύθυνο γιὰ νὰ ὑποστεῖ τὴν τιμωρία γιὰ τὴν παράβαση τῶν νόμων τοῦ Θεοῦ. Γιὰ νὰ μὴ μολύνεται ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὴν ἁμαρτία καὶ νὰ ἀποξενώνεται ἀπὸ τὸν Θεὸ Πατέρα, πρέπει νὰ νεκρώσει τὴν δύναμή της, μὲ τὴν ὁποία ἐνεργεῖ μέσα του καὶ ἐκδηλώνεται μὲ τὰ πάθη.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος μὲ σειρὰ συλλογισμῶν ποὺ στηρίζεται στὴν διδασκαλία τοῦ Κυρίου μας ἀναπτύσσει αὐτὴ τὴν διαδικασία τῆς νεκρώσεως τῆς ἁμαρτίας, ὅταν ζοῦμε ἑνωμένοι διὰ τῶν ἁγίων Μυστηρίων μὲ τὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό.

Ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς νίκησε τὴν ἁμαρτία καὶ ἔμεινε ἅγιος καὶ δίκαιος ἀφοῦ γεννήθηκε ἀναμάρτητος καὶ δὲν ἁμάρτησε στὴν ζωή Του, ὅπως ἀναφέρθηκε στὴν προηγούμενη παράγραφο.

Παρὰ ταῦτα τιμωρήθηκε στὸ σταυρὸ ὡς κακοῦργος καὶ ἄνομος[40]. Αὐτὸ τὸ ἔκαμε ἀπὸ ἀγάπη γιὰ μᾶς, γιὰ νὰ μᾶς καθαρίσει ἀπὸ καθετί «ποὺ μολύνει τὸ σῶμα καὶ

39. «Δι' ὑμᾶς ἐπτώχευσε πλούσιος ὤν, ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ πλουτήσητε»(πρὸς Κορινθίους Β΄ η΄ 9).

40. Ματθαίου κστ΄ 55· κζ 38· Λουκᾶ κβ΄ 37.

τὴν ψυχή»[41] καὶ γιὰ νὰ μᾶς μεταδώσει τὴν ἁγιότητά Του.

Αὐτὴ ὅμως ἡ μετοχή μας στὴν ζωή Του πραγματοποιεῖται ὅταν συντρέχουν συγκεκριμένες προϋποθέσεις:

1. Μετάνοια 2. Πίστις - Ὁμολογία 3. Συμμετοχὴ στὰ Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας μας. 4. Πνευματικὸς ἀγώνας γιὰ τὴν διατήρηση τῆς ἁγιότητός μας.

Συχνὲς εἶναι οἱ ἀποστολικὲς προτροπές:

❁ «Ὅσοι βαπτιστήκαμε μὲ πίστη στὸν Ἰησοῦ Χριστό, γίναμε μὲ τὸ βάπτισμα μέτοχοι τοῦ σταυρικοῦ θανάτου του»[42].

❁ «Ἀπονεκρώσατε, λοιπόν, ὅ,τι σᾶς συνδέει μὲ τὸ ἁμαρτωλὸ παρελθόν»[43].

❁ «Πετάξτε τα ὅλα αὐτὰ ἀπὸ πάνω σας: Τὴν ὀργή, τὸ θυμό, τὴν πονηρία, τὴν κακολογία καὶ τὴν αἰσχρολογία. Μὴ λέτε ψέματα ὁ ἕνας στὸν ἄλλο, ἀφοῦ βγάλατε ἀπὸ πάνω σας τὸν παλιὸ ἁμαρτωλὸ ἑαυτό σας μὲ τὶς συνήθειές του καὶ ντυθήκατε τὸν καινούριο ἄνθρωπο, ποὺ ἀνανεώνεται συνεχῶς σύμφωνα μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ Δημιουργοῦ του, ὥστε μὲ τὴν νέα ζωή του νὰ φθάσει στὴν τέλεια γνώση τοῦ Θεοῦ»[44].

❁ «Ἂς καθαρίσουμε τοὺς ἑαυτούς μας ἀπὸ κάθε τι,

41. «*Μολυσμὸν σαρκὸς καὶ πνεύματος*» (πρὸς Κορινθίους Β΄ ζ΄ 1),

42. «*Ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν*» (πρὸς Ρωμαίους ς΄ 3).

43. «*Νεκρώσατε οὖν τὰ μέλη ὑμῶν τὰ ἐπὶ τῆς γῆς*» (Κολοσσαεῖς γ΄ 5).

44. «*Ἀπόθεσθε καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα, ὀργήν, θυμόν, κακίαν, βλασφημίαν, αἰσχρολογίαν ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν· μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους, ἀπεκδυσάμενοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς*

ποὺ μολύνει τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα μας καὶ ἂς τελειοποιούμαστε στὴν ἁγιοσύνη μὲ τὸν φόβο τοῦ Θεοῦ»[45].

Αὐτὴ ἡ νέκρωση ἐπιτυγχάνεται, ἐνεργεῖται ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Κύριο, ἀφοῦ «ὁ Ἴδιος ὁ Θεὸς ἐνεργεῖ σὲ σᾶς, ὥστε καὶ νὰ θέλετε καὶ νὰ πράττετε, ὅ,τι εἶναι σύμφωνο μὲ τὸ λυτρωτικό του σχέδιο»[46].

Ἔτσι οἱ πιστοὶ γίνονται «ἄψογοι καὶ ὁλοκληρωμένοι, παιδιὰ τοῦ Θεοῦ ἁγνά, ἀνάμεσα σὲ ἀνθρώπους κακοὺς καὶ διεφθαρμένους. Φαίνονται σὰν φωτεινὰ ἀστέρια μέσα στὸν κόσμο»[47].

Ὅταν ἡ ἁμαρτία μᾶς μολύνει, τότε «τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος, μὲ τὸ αἰώνιο Πνεῦμα ποὺ κατοικοῦσε μέσα του, πρόσφερε στὸν Θεὸ τὸν ἑαυτό του κατὰ πάντα καθαρό, θὰ καθαρίσει τὴν συνείδησή σας ἀπὸ ἔργα ἁμαρτίας ποὺ φέρουν τὴν ψυχικὴ νέκρωση».[48]

πράξεσιν αὐτοῦ καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν νέον τὸν ἀνακαινούμενον εἰς ἐπίγνωσιν κατ᾽ εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν» (πρὸς Κολοσσαεῖς γ΄ 8-10).

45. *«Καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἐπιτελοῦντες ἁγιωσύνην ἐν φόβῳ Θεοῦ»* (πρὸς Κορινθίους Β΄ ζ΄ 1).

46. *«Ὁ Θεὸς γάρ ἐστιν ὁ ἐνεργῶν ἐν ἡμῖν καὶ τὸ θέλειν καὶ τὸ ἐνεργεῖν ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας»* (πρὸς Φιλιππησίους β΄ 13).

47. *«Ἄμεμπτοι καὶ ἀκέραιοι, τέκνα Θεοῦ ἀμώμητα ἐν μέσῳ γενεᾶς σκολιᾶς καὶ διεστραμμένης, ἐν οἷς φαίνεσθε ὡς φωστῆρες ἐν κόσμῳ»* (πρὸς Φιλιππησίους β΄ 15).

48. *«Τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὃς διὰ Πνεύματος αἰωνίου ἑαυτὸν προσήνεγκεν ἄμωμον τῷ Θεῷ, καθαριεῖ τὴν συνείδησιν ὑμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων »* (πρὸς Ἑβραίους θ΄ 14).

στ΄. Ἡ προτροπή

Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ προτρέπει τοὺς πιστούς:

«Νὰ ἐπιδιώκετε τὴν εἰρήνη καὶ τὴν ἁγιότητα, χωρὶς τὴν ὁποία κανεὶς δὲν θ' ἀντικρύσει τὸν Κύριο»[49].

Σήμερα ἡ προτροπὴ γιὰ μᾶς εἶναι:

«Ὁ δίκαιος νὰ ἐπιτελέσει ἔργα δικαιοσύνης καὶ ἀρετῆς περισσότερα καὶ ὁ ἅγιος ἂς ἁγιαστεῖ ἀκόμα»[50].

Ὅταν ἁγιαζόμαστε μὲ τὴν ἐν Χριστῷ ζωή, ἐκπληρώνεται καὶ πραγματοποιεῖται τὸ σχέδιο τοῦ Δημιουργοῦ Θεοῦ γιὰ νὰ γίνουμε ἅγιοι καὶ ἀκατηγόρητοι ἐνώπιόν Του.

«Μᾶς διάλεξε πρὶν θεμελιώσει τὸν κόσμο, νὰ γίνουμε δικοί του διὰ τοῦ Χριστοῦ, ἀψεγάδιαστοι στὴν τελική του κρίση. Μᾶς προόρισε μὲ τὴν ἀγάπη του νὰ γίνουμε παιδιά του διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, σύμφωνα μὲ τὸ καλόβουλο θέλημά του, ὥστε νὰ τὸν ὑμνοῦμε γιὰ τὴν πλούσια χάρη του, ποὺ μᾶς δώρησε διὰ τοῦ ἀγαπημένου του Υἱοῦ. Μᾶς λύτρωσε μὲ τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ, συγχώρησε τὶς ἁμαρτίες μας μὲ τὴν πλούσια χάρη ποὺ σκόρπισε περίσσεια, μαζὶ μὲ κάθε λογῆς φρόνηση καὶ γνώση»[51].

49. «*Διώκετε τὸν ἁγιασμόν, οὗ χωρὶς οὐδεὶς ὄψεται τὸν Κύριον* » (πρὸς Ἑβραίους ιβ΄ 14).

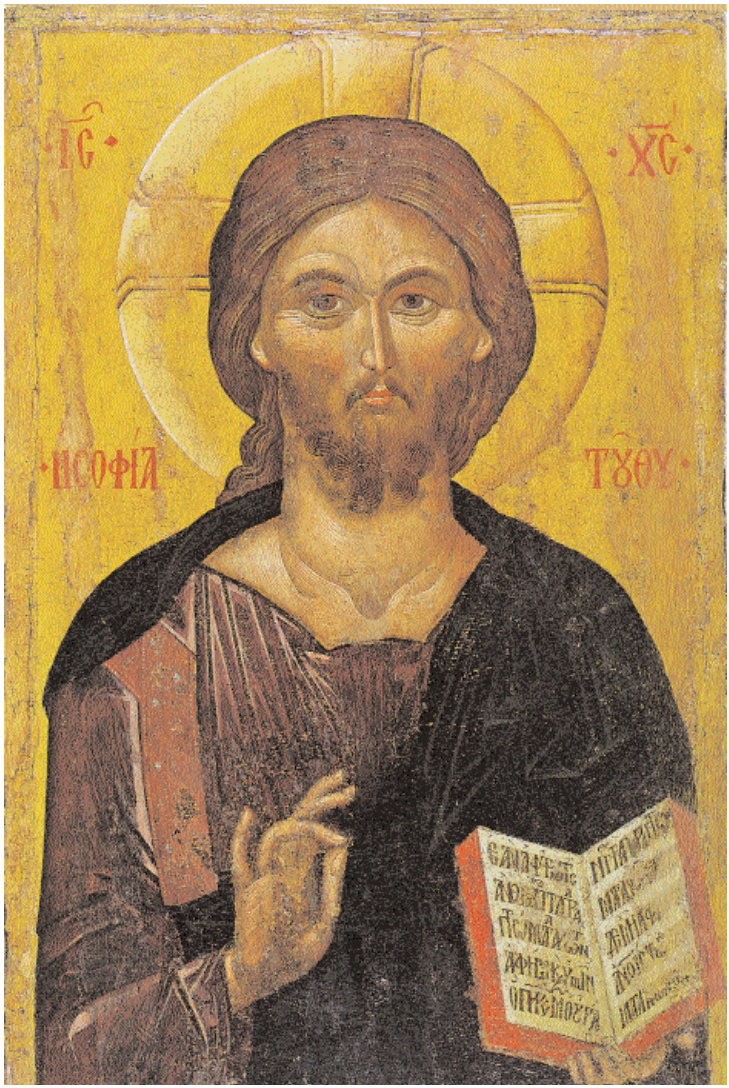
50. «*Ὁ δίκαιος δικαιοσύνην ποιησάτω ἔτι, καὶ ὁ ἅγιος ἁγιασθήτω ἔτι*» (Ἀποκαλύψεως κβ΄ 11).

51. «*Καθὼς καὶ ἐξελέξατο ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς κόσμου εἶναι ἡμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους κατενώπιον αὐτοῦ, ἐν ἀγάπῃ προορίσας ἡμᾶς εἰς υἱοθεσίαν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς αὐτόν, κατὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ θελήματος αὐτοῦ, εἰς ἔπαινον δόξης τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἐν ᾗ ἐχαρίτωσεν ἡμᾶς ἐν τῷ ἠγαπημένῳ, ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν*

Χριστὸς Δωδεκαετής.
Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Διονυσίου Ἅγιο Ὄρος

ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἄφεσιν τῶν παραπτωμάτων, κατὰ τὸν πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἧς ἐπερίσσευσεν εἰς ἡμᾶς ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ φρονήσει» (πρὸς Ἐφεσίους α΄ 4-8).

Ὁ Χριστός. Ἡ Σοφία τοῦ Θεοῦ
14ος αἰ.Μουσεῖο Βυζαντινοῦ Πολιτισμοῦ, Θεσσαλονίκη.

6. ΙΗCΟΥC ΧΡΙCΤΟC

ἡ Σοφία μας

Ἀκούοντας σὰν τὸν Μωυσῆ τὸ ὑπόδημά μας[1] πλησιάζουμε γιὰ νὰ γνωρίσουμε τὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό, ὡς τὴν «*ἀπὸ Θεοῦ σοφία*»[2] μας.

α΄. Ἡ σημασία τῆς λέξεως

Σοφὸς στὴν κυριολεξία τοῦ ὅρου εἶναι ἐκεῖνος ποὺ βλέπει καθαρά (δυνατὸς στὸ φῶς), ποὺ κρίνει ὀρθὰ περὶ τῶν πραγμάτων τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀληθινῆς ἀξίας τους.

Ὁ Θεὸς ἔδωσε στὸν ἄνθρωπο τὴν δυνατότητα νὰ ἀποκτήσει αὐτὴ τὴν σοφία, τὴν σωστὴ δηλαδὴ γνώση καὶ ἀξιολόγηση τῶν ἀξιῶν τῆς ζωῆς.

Στὸ σημεῖο δὲ αὐτὸ διάλεξε νὰ χτυπήσει καὶ ὁ ἐχθρός του τὸν ἄνθρωπο. Τοῦ εἰσηγήθηκε, ὅτι θὰ ἀποκτήσει γνώσεις παραβαίνοντας τὴν ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ[3]. Γνώση ἀναζήτησε ἡ Εὔα στὸ δέντρο[4].

1. Ἐξόδου γ΄ 5.
2. Πρὸς Κορινθίους Α΄ α΄ 30.
3. Γενέσεως γ΄ 5.
4. Γενέσεως γ΄ 6.

Ἡ γνώση ὅμως αὐτὴ εἶναι ἔξω ἀπὸ τὸ σχέδιο τοῦ Θεοῦ καὶ ἀντίθετη πρὸς τὴν βουλή Του.

Οἱ συνέπειες αὐτῆς τῆς γνώσεως ἦταν:

- Ὁ σκοτισμὸς τῆς καρδίας τῶν ἀνθρώπων[5].
- Ἡ κάθε μορφῆς εἰδωλολατρεία[6].
- Νὰ παραδοθοῦν οἱ ἄνθρωποι σὲ πάθη ἀτιμίας ποὺ ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Νῶε, ὅταν «φθάρηκε ἡ γῆ ἐνώπιον τοῦ Κυρίου καὶ γέμισε ἀπὸ ἀδικίες»[7] μέχρι τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος ἡ γῆ θὰ ρυπαίνεται ἀπὸ κάθε εἶδος σαρκικότητος καὶ πάθους[8].
- Νὰ ἀποκτήσουν ἀδόκιμο νοῦ (ἀνώριμο κατὰ Θεό) γιὰ νὰ πράττουν τὰ μὴ καθήκοντα[9].

β΄. Ἡ βαθμολόγηση ἀπὸ τὸν Θεό τῆς ἀποκτηθείσης σοφίας ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο

Ὁ Θεὸς βλέποντας τὴν ἀποστατημένη ἀπ᾽ Αὐτὸν ἀνθρώπινη σοφία μὲ τὴν παράβαση τῆς ἐντολῆς Του, τὴν βαθμολόγησε ὡς

- **ἐπίγειο**[10] (ἀσχολούμενη μὲ τὴν γῆ καὶ τὴν ὕλη).
- **ψυχική**[10] (σαρκικὴ ποὺ ὑποβίβασε τὸν ἄνθρωπο σὲ ἐπίπεδο κτηνώδους ζωῆς)
- **δαιμονιώδη**[10] (ἐπειδὴ στὴν ζωὴ τῶν ἀνθρώπων κυριαρχεῖ ὁ διάβολος καὶ τὸ θέλημά του).

5. Πρὸς Ρωμαίους α΄ 21-22.
6. Πρὸς Ρωμαίους α΄ 23.
7. *«Ἐφθάρη ἡ γῆ ἐναντίον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπλήσθη ἡ γῆ ἀδικίας»* (Γενέσεως στ΄ 11).
8. Πρὸς Ρωμαίους α΄ 24-26.
9. Πρὸς Ρωμαίους α΄ 28.

Μάλιστα ἀπερίφραστα ἐξέφρασε τὴν ἐτυμηγορία Του γιὰ ὅσους ἐπιζητοῦν μιὰ τέτοια σοφία ὅτι «ἐνῶ θριαμβολογοῦσαν γιὰ την σοφία τους, κατάντησαν ἀνόητοι»[11].

Ὁ ἄνθρωπος ἐπιθυμώντας τὴν σοφία μακρυὰ ἀπὸ τὸν Θεὸ ἔφθασε στὴν μωρία.

«Ὁ Θεὸς διακηρύττει στὴν Γραφή: Θὰ ἀφανίσω τὴν σοφία τῶν σοφῶν, καὶ τῶν ἔξυπνων τὴν ἐξυπνάδα θὰ τὴν ἀπορρίψω. Ποῦ, λοιπόν, νὰ βρεθεῖ σοφός; ποῦ νὰ βρεθεῖ ἔμπειρος στὶς Γραφές; ποῦ νὰ βρεθεῖ ἀπολογητὴς αὐτοῦ ἐδῶ τοῦ αἰώνα; Ὁ Θεὸς ἀπέδειξε πὼς ἡ σοφία αὐτοῦ τοῦ κόσμου εἶναι μωρία»[12].

Σ' αὐτὴ τὴν τραγικὴ κατάσταση ὁδήγησε τὸν ἄνθρωπο ἡ συμβουλὴ τοῦ διαβόλου στὴν Εὔα:

«Καὶ εἶπε ὁ ὄφις στὴν γυναίκα: καθόλου δὲν θὰ πεθάνετε. Ἀλλὰ ξέρει ὁ Θεὸς ὅτι τὴν ἡμέρα, ποὺ θὰ φᾶτε ἀπ' αὐτὸν θὰ ἀνοιχτοῦν τὰ μάτια σας καὶ θὰ εἶστε σὰν θεοί, γνωρίζοντες τὸ καλὸ καὶ τὸ κακό»[13].

10. Ἰακώβου γ΄ 15.

11. «*Φάσκοντες εἶναι σοφοὶ ἐμωράνθησαν*» (πρὸς Ρωμαίους α΄ 22).

12. «*Γέγραπται γάρ· ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν ἀθετήσω. ποῦ σοφός; ποῦ γραμματεύς; ποῦ συζητητὴς τοῦ αἰῶνος τούτου; οὐχὶ ἐμώρανεν ὁ Θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου τούτου;*» (πρὸς Κορινθίους Α΄ α΄ 19-20).

13. «*Καὶ εἶπεν ὁ ὄφις τῇ γυναικί· οὐ θανάτῳ ἀποθανεῖσθε· ᾔδει γὰρ ὁ Θεὸς, ὅτι ᾗ ἂν ἡμέρᾳ φάγητε ἀπ' αὐτοῦ, διανοιχθήσονται ὑμῶν οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ ἔσεσθε ὡς θεοί, γινώσκοντες καλὸν καὶ πονηρόν*» (Γενέσεως γ΄ 4-5).

γ΄. Ὁ Ἰησοῦς Χριστός «ἔγινε σὲ μᾶς τοὺς πιστοὺς σοφία»[14]

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος μᾶς διδάσκει, ὅτι ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ἡ σοφία γιὰ μᾶς.

Αὐτὸς εἶναι ἡ ἐνυπόστατη Σοφία γιὰ τὴν ὁποία μιλάει ἡ Παλαιὰ Διαθήκη:

«Ὁ Θεὸς καὶ Πατέρας μου μὲ γέννησε πρὶν ἀπὸ ὅλους τοὺς αἰῶνες ὡς Υἱὸ καὶ Λόγο αὐτοῦ καὶ μὲ κατέστησε ἐν χρόνῳ δημιουργικὴ αἰτία ὅλης τῆς δημιουργίας. Προαιώνια καὶ πρὶν ἀρχίσει ὁ χρόνος καὶ προτοῦ νὰ δημιουργήσει τὴν γῆ. Καὶ προτοῦ ἀκόμη νὰ δημιουργήσει τὶς θάλασσες καὶ τοὺς ὠκεανούς, καὶ προτοῦ ἀρχίσουν ἀκόμη οἱ πηγὲς νὰ ἀναβλύζουν νερό, καὶ προτοῦ ἀκόμη βάλει στὴν θέση τους καὶ στερεώσει τὰ ὑψηλὰ ὄρη, πρωτύτερα ἀπὸ ὅλα τὰ βουνά, μὲ γέννησε ἀχρόνως. Ὁ Κύριος ἔκαμε τὶς χῶρες ποὺ κατοικοῦνται, καθὼς καὶ τοὺς ἀκατοίκητους τόπους καὶ τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης, ποὺ εἶναι κάτω ἀπὸ τὸν οὐρανό, καὶ τὰ ὁποῖα εἶναι κατοικημένα. Ὅταν κατασκεύαζε τὸν οὐρανὸ μὲ ὅλα ὅσα ὑπάρχουν σ' αὐτόν, ἤμουν μαζί του (διαιωνίζουσα), καθὼς ἐπίσης καὶ ὅταν ὅριζε καὶ στήριζε τὸν θρόνο Του ἐπάνω στοὺς ἀνέμους. Ὅταν στερεοποιοῦσε καὶ ἔκανε ἰσχυρὰ τὰ ὑπεράνω τῶν κεφαλῶν μας νέφη, γιὰ νὰ κρατοῦν ὠκεανοὺς ὑδάτων, καὶ ὅταν κατασφάλιζε κατάλληλα τὰ ἐπίγεια ὑδραγωγεῖα, καὶ ὅταν ἔκανε ἰσχυρὰ τὰ θεμέλια τῆς γῆς, ἐγὼ (ἡ Σοφία) εὑρισκόμουν στὸ πλευρό του καὶ ἐγὼ

14. *«Ἐγενήθη ἡμῖν σοφία»* (πρὸς Κορινθίους Α΄ α΄ 30).

συναρμολογοῦσα μὲ ἁρμονία καὶ τάξη τὰ ὄντα, ὡς ἀρχιτεχνίτης. Γιὰ μένα ἔχαιρε ὁ Πατέρας εὑρισκόμενος πολὺ πλησίον μου. Διαπαντὸς δὲ καὶ ἐγὼ κατὰ τὶς ἕξι ἡμέρες τῆς δημιουργίας χαιρόμουν μὲ τὸν Πατέρα μου καὶ δοκίμαζα ἀνέκφραστη ἀγαλλίαση, διότι ἔβλεπα νὰ συντελεῖται βαθμιαῖα τὸ καλὸ *λίαν ἔργον* τῆς δημιουργίας. Τώρα λοιπόν, παιδί μου, ἄκουσε: εὐτυχισμένοι εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ φυλάσσουν τὶς ἐντολές του. Ἀκούσατε τὴν σοφία ποὺ σᾶς παιδαγωγεῖ καὶ γίνετε πραγματικὰ σοφοί. Καὶ μὴν κλείνετε τὴν καρδιά σας. Εὐτυχισμένος εἶναι ὁ ἄνθρωπος ποὺ μὲ ἀκούει, καὶ εὐτυχισμένος εἶναι αὐτὸς ποὺ θὰ φυλάξει τὶς ἐντολές μου καὶ θὰ στέκεται ἄγρυπνος στὰ κατώφλια τῶν θυρῶν μου καὶ θὰ παρακολουθεῖ με προσοχὴ ποῦ θὰ σταθῶ καὶ πότε θὰ μπῶ στὸ σπίτι μου. Θὰ εἶναι εὐτυχής, διότι ἡ ἔκβαση, στὴν ὁποία ἐγὼ ὁδηγῶ καὶ κατευθύνω τοὺς ἀνθρώπους, εἶναι ἔκβαση ποὺ καταλήγει σὲ εὐτυχισμένη ζωή. Γ' αὐτὸν δὲ ποὺ μὲ ἀκολουθεῖ, ἑτοιμάζεται ἀπὸ τὸν Κύριο πλήρης ἀνάπαυση καὶ ἱκανοποίηση τῆς θελήσεώς του. Ὅσοι δὲ ἁμαρτάνουν ἐνώπιόν μου, ἀσεβοῦν καὶ ἁμαρτάνουν σὲ βάρος καὶ ζημιὰ τῆς ἀθάνατης ψυχῆς τους· καὶ ὅσοι μὲ μισοῦν καὶ μὲ ἀποστρέφονται, ἀγαποῦν τὸν αἰώνιο θάνατο»[15].

15. «*Κύριος ἔκτισέ με ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ εἰς ἔργα αὐτοῦ, πρὸ τοῦ αἰῶνος ἐθεμελίωσέ με ἐν ἀρχῇ, πρὸ τοῦ τὴν γῆν ποιῆσαι καὶ πρὸ τοῦ τὰς ἀβύσσους ποιῆσαι, πρὸ τοῦ προελθεῖν τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, πρὸ τοῦ ὄρη ἑδρασθῆναι, πρὸ δὲ πάντων βουνῶν γεννᾷ με. Κύριος ἐποίησε χώρας καὶ ἀοικήτους καὶ ἄκρα οἰκούμενα τῆς ὑπ' οὐρανόν. ἡνίκα ἡτοίμαζε τὸν οὐρανόν, συμπαρήμην αὐτῷ, καὶ ὅτε ἀφώριζε τὸν ἑαυτοῦ θρόνον ἐπ' ἀνέμων· ἡνίκα ἰσχυρὰ ἐποίει*

Στοὺς στίχους αὐτοὺς μᾶς δίνεται μιὰ τέλεια περιγραφὴ τῆς ἐνυπόστατης Σοφίας τοῦ Θεοῦ, ποὺ εἶναι ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς ποὺ ἐμφανίζεται:

Ὡς προϋπάρχων πάσης δημιουργίας (ς΄ 22)

Ὡς Δημιουργός (ς΄ 30)

Ὡς ἀγαπῶν τὸν ἄνθρωπο (ς΄ 31).

Μιὰ σύγκριση τοῦ κειμένου τοῦ ὄγδοου κεφαλαίου τῶν Παροιμιῶν μὲ τὸ πρῶτο κεφάλαιο τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου εἶναι πολὺ ἐνδιαφέρουσα, διότι τὸ πρῶτο ἐμφανίζει τὸν Ἰησοῦ ὡς *τὴν Σοφία τοῦ Θεοῦ* καὶ τὸ δεύτερο ὡς *τὸν Λόγο τοῦ Θεοῦ*.

Ἡ *Σοφία* αὐτὴ παρουσιάζεται στὴν Παλαιὰ Διαθήκη ταυτόσημη μὲ τὸν Λόγο[16].

Αὐτὸς ὁ Λόγος ὅταν ἦρθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου «ἔγινε ἄνθρωπος καὶ ἔστησε τὴν σκηνή του ἀνάμεσά μας»[17].

τὰ ἄνω νέφη, καὶ ὡς ἀσφαλεῖς ἐτίθει πηγὰς τῆς ὑπ᾽ οὐρανὸν καὶ ἰσχυρὰ ἐποίει τὰ θεμέλια τῆς γῆς, ἥμην παρ᾽ αὐτῷ ἁρμόζουσα. ἐγὼ ἥμην ᾗ προσέχαιρε, καθ᾽ ἡμέραν δὲ εὐφραινόμην ἐν προσώπῳ αὐτοῦ ἐν παντὶ καιρῷ ὅτε ἐνευφραίνετο τὴν οἰκουμένην συντελέσας, καὶ ἐνευφραίνετο ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων. νῦν οὖν, υἱέ, ἄκουέ μου καί μακάριοι, οἳ ὁδούς μου φυλάσσοντες, ἀκούσατε παιδείαν καὶ σοφίσθητε καὶ μὴ ἀποφραγῆτε. μακάριος ἀνήρ, ὃς εἰσακούσεταί μου, καὶ ἄνθρωπος, ὃς τὰς ἐμὰς ὁδοὺς φυλάξει ἀγρυπνῶν ἐπ᾽ ἐμαῖς θύραις καθ᾽ ἡμέραν, τηρῶν σταθμοὺς ἐμῶν εἰσόδων· αἱ γὰρ ἔξοδοί μου ἔξοδοι ζωῆς, καὶ ἑτοιμάζεται θέλησις παρὰ Κυρίου, οἱ δὲ ἁμαρτάνοντες εἰς ἐμὲ ἀσεβοῦσιν εἰς τὰς ἑαυτῶν ψυχάς, καὶ οἱ μισοῦντές με ἀγαπῶσι θάνατον» (Παροιμιῶν η΄ 22-36).

16, Παροιμιῶν η΄ 22-36. Ἰωάννου α΄ 1).

17. «*Ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν*» (Ἰωάννου α΄ 14).

Ὁ Θεὸς πού «τὰ παλιὰ χρόνια εἶχε λαλήσει *πολλὲς φορὲς καὶ μὲ ποικίλους τρόπους… τώρα μίλησε σὲ μᾶς μέσω τοῦ υἱοῦ του*»[18].

Ὁ ἀπόστολος Ἰάκωβος, ὁ ἀδελφὸς τοῦ Κυρίου, περιγράφοντας τὴν «*ἄνωθεν Σοφία*» μᾶς χαρίζει ἕνα θαυμαστὸ πορτραῖτο τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Κυρίου μας. Οἱ χαρακτηρισμοὶ τῆς σοφίας ὡς «*ἁγνῆς, εἰρηνικῆς, ἐπιεικοῦς, εὐπειθοῦς, μεστῆς ἐλέους καὶ καρπῶν ἀγαθῶν, ἀδιακρίτου καὶ ἀνυποκρίτου*» ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ἠθικό τους παράγγελμα συνθέτουν καὶ τὴν μορφὴ τοῦ Κυρίου.

Ὁ σαρκωμένος Λόγος τοῦ Θεοῦ, ποὺ εἶναι ὁ μόνος «*εἰς τὸν κόλπον τοῦ Πατρός*»[19], μᾶς ἔδωσε μιὰ αὐθεντικὴ φανέρωση τοῦ προσώπου καὶ τῶν σχεδίων τοῦ Θεοῦ γιὰ τὸν ἄνθρωπο.

δ΄. *Ἡ σοφία τοῦ Σταυροῦ*

Ἡ ἀνθρώπινη (ἐπίγειος, κτηνώδης, δαιμονιώδης) σοφία ἦταν ἀδύνατο νὰ δεχθεῖ αὐτὴ τὴν φανέρωση, τὸ μυστήριο τῆς ἐνανθρωπήσεως, ἰδιαιτέρως μάλιστα τὸ μοναδικὸ καὶ κορυφαῖο γεγονὸς τῆς σταυρώσεως τῆς Σοφίας, τοῦ Λόγου, τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

Στὸν εἰδωλολατρικὸ κόσμο, ἐκπροσωπούμενο ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ σοφία, ὁ Σταυρὸς μὲ τὸ περιεχόμενό Του

18. *Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως πάλαι ὁ Θεὸς λαλήσας… ἐπ᾽ ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν υἱῷ*» (πρὸς Ἑβραίους α΄ 1).

19. Ἰωάννου α΄ 18.

ἦταν «*μωρία*». Στὸν θρησκευόμενο κόσμο, ἐκπροσωπούμενο ἀπὸ τὸν Ἰουδαῖο καὶ τὶς ἐσφαλμένες μεσσιανικὲς προσδοκίες του, ἕνας Θεὸς σταυρωμένος ἀποτελοῦσε «*σκάνδαλο*»[20]. Δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ εἶναι «*ὁ Κύριος τῆς δόξης*»[21] ἐσταυρωμένος.

Μὲ τήν σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου, διὰ τῆς σταυρικῆς θυσίας τοῦ Υἱοῦ Του, ὁ Θεὸς ἀπεκάλυψε:

Τὴν ἀγάπη Του, κατὰ τὸν λόγο Του «μεγαλύτερη ἀγάπη πρὸς τοὺς φίλους του κανεὶς δὲν ἔχει ἀπὸ αὐτή, δηλαδὴ ἀπὸ τὸ νὰ δώσει τὴν ζωή του χάρη τῶν φίλων του»[22].

Τὴν δικαιοσύνη Του, ποὺ δὲν παρεῖδε τὴν ἁμαρτία καὶ ἐνήργησε τὴν σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ θεληματικὰ κατεχόταν ἀπὸ τὴν ἁμαρτία καὶ τὸν θάνατο.

Τὴν δύναμή Του, ἀφοῦ μόνο ἕνας Παντοδύναμος Θεὸς μποροῦσε νὰ ἐκτελέσει ἕνα τέτοιο ἔργο, δηλαδή, τὴν ἀνάπλαση τοῦ ἀνθρώπου.

Τὴν Σοφία Του, ποὺ αὐτὴ μόνη μπροστὰ στὸ ἀδιέξοδο ποὺ δημιούργησε ἡ ἀνθρώπινη παράβαση σχεδίασε ἕνα τόσο τέλειο καὶ εὐλογημένο ἔργο.

Εἶχε λοιπὸν δίκαιο ὁ ἀπόστολος Παῦλος ὅταν μὲ καύχηση Χριστοῦ βροντοφώναζε, ἄσχετα μὲ τὴν ἐκτίμηση τοῦ Ἰουδαίου ἢ τοῦ εἰδωλολάτρη, καὶ ἐκήρυττε «τὸν Σωτήρα Χριστό, καὶ μάλιστα σταυρωμένο, ἕνα κήρυγμα

20. Πρὸς Κορινθίους Α΄ α΄ 23.
21. Πρὸς Κορινθίους Α΄ β΄ 8.
22. «*Μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ*» (Ἰωάννου ιε΄ 13),

προσβλητικὸ γιὰ τοὺς Ἰουδαίους καὶ ἀνόητο γιὰ τοὺς ἐθνικούς· γι᾽ αὐτοὺς ὅμως ποὺ κάλεσε ὁ Θεός, Ἰουδαίους καὶ ἐθνικούς, ὁ Χριστός ποὺ κηρύττουμε εἶναι τοῦ Θεοῦ ἡ δύναμη καὶ τοῦ Θεοῦ ἡ σοφία»[23].

ε΄. *Σοφία θεία ἢ ἀνθρωπίνη;*

Ὁ ἄνθρωπος ἂν στολισθεῖ μὲ τὴν κατὰ Θεὸ σοφία θὰ γίνει:

- Σοφὸς στὴν καρδιά[24].
- Φρόνιμος ἐν Χριστῷ[25].
- Σοφὸς γιὰ τὴν σωτηρία[26].
- Σοφὸς γιὰ τὸ ἀγαθό[27].
- Φρόνιμος σὰν τοὺς ὄφεις[28].

Ὁ ἄνθρωπος ποὺ θὰ ἀποκτήσει τὴν δεύτερη θὰ εἶναι:

- Φρόνιμος στὰ μάτια του[29].

23. «*Χριστὸν ἐσταυρωμένον, Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον, Ἕλλησι δὲ μωρίαν, αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς, Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησι, Χριστὸν Θεοῦ δύναμιν καὶ Θεοῦ σοφίαν*» (πρὸς Κορινθίους Α΄ α΄ 23-24).

24. «Σοφὸς καρδίᾳ δέξεται ἐντολάς» (Παροιμιῶν ι΄ 8).

25. «*Φρόνιμοι ἐν Χριστῷ*» (πρὸς Κορινθίους Α΄ δ΄ 10).

26. «*Τὰ δυνάμενά σε σοφίσαι εἰς σωτηρίαν*» (πρὸς Τιμόθεον Β΄ γ΄ 15).

27. «*Θέλω δὲ ὑμᾶς σοφοὺς μὲν εἶναι εἰς τὸ ἀγαθόν*» (πρὸς Ρωμαίους ις΄ 19).

28. «*Γίνεσθε οὖν φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις*» (Ματθαίου ι΄ 16).

29. «*Μὴ ἴσθι φρόνιμος παρὰ σεαυτῷ*». (Παροιμιῶν γ΄ 7).

❄ Σοφὸς γιὰ τὸν ἑαυτό του[30].

❄ Σοφὸς γιὰ τοὺς ἀνθρώπους μὲ τὸ ἁμαρτωλὸ φρόνημα[31].

❄ Σοφὸς στὸν κόσμο τοῦτο[32].

❄ Σοφὸς στὸ νὰ πράττει τὸ κακό[33].

Ἐμεῖς ἔχουμε τὴν δυνατότητα καὶ τὴν εὐθύνη νὰ διαλέξουμε, νὰ τοποθετηθοῦμε, νὰ ζήσουμε.

30. *«Σοφὸς παρ᾽ ἑαυτῷ ἀνὴρ πλούσιος»* (Παροιμιῶν κη΄ 11).

31. *«Οὐ πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρκα»* (πρὸς Κορινθίους Α΄ α΄ 26).

32. *«Ἡ γὰρ σοφία τοῦ κόσμου τούτου μωρία παρὰ τῷ Θεῷ ἐστίν»* (πρὸς Κορινθίους Α΄ γ΄ 19).

33. *«Διότι οἱ ἡγούμενοι τοῦ λαοῦ μου ἐμὲ οὐκ ἤδεισαν, υἱοὶ ἄφρονές εἰσι καὶ οὐ συνετοί· σοφοί εἰσιτοῦ κακοποιῆσαι, τὸ δὲ καλῶς ποιῆσαι οὐκ ἐπέγνωσαν»* (Ἱερεμίου δ΄ 22).

7. ΙΗCΟΥC ΧΡΙCΤΟC

ὁ Κύριός μας

τὸ ὑπερῶο τῆς Ἱερουσαλήμ, τὴν τελευταία νύκτα τῆς ἐπιγείου ζωῆς Του, ὁ Κύριός μας δέχθηκε ἐνώπιον τῶν μαθητῶν Του ὅτι εἶναι ὁ Διδάσκαλος καὶ ὁ Κύριος. Εἶπε:

«Ἐσεῖς μὲ ὀνομάζετε ὁ Διδάσκαλος καὶ ὁ Κύριος, καὶ σωστὰ τὸ λέτε· διότι πράγματι εἶμαι»[1].

Αὐτὴ ἡ παραδοχὴ καὶ ἡ ἀναγνώριση μᾶς ἐπιβάλλει νὰ θεωρήσουμε τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ ὡς «*Κύριο*».

α΄. Σημασία καὶ κατάχρηση τοῦ ὅρου

Κύριος θεωρεῖται καὶ ὀνομάζεται αὐτὸς ποὺ ἔχει ἀπεριόριστη ἐξουσία καὶ κυριότητα σὲ πρόσωπο ἢ σὲ πρᾶγμα.

Αὐτὴ ἡ ἰδιότητα τοῦ κυρίου ἀποδίδεται, ἀπὸ τὴν διδασκαλία τῆς ἁγίας Γραφῆς, κατ᾽ ἀπόλυτον ἔννοια στὸν Τριαδικὸ Θεό.

---

1. «*Ὑμεῖς φωνεῖτέ με, ὁ Διδάσκαλος καὶ ὁ Κύριος, καὶ καλῶς λέγετε· εἰμὶ γάρ*» (Ἰωάννου ιγ΄ 13).

Καὶ οἱ πρόγονοί μας προσφωνοῦσαν τὸν Δία «Ζεύς, ὁ πάντων Κύριος». Ἀκόμη γι' αὐτοὺς ἦταν «Κρόνος Κύριος, Ζεὺς Κύριος, Ἄρτεμις Κυρία».

Ἦταν δηλαδὴ ἐπώνυμο ποὺ ἀποδιδόταν σὲ θεότητες.

Ἀπὸ ἐπώνυμο ποὺ ἀναφερόταν σὲ θεότητες καὶ τίτλος ἀναγνωρίσεως τῆς κυριότητος μετατράπηκε σὲ συμβατικὸ τίτλο εὐγένειας ποὺ φέρουν καὶ οἱ ἄνθρωποι.

β΄. *Μαρτυρίες γιὰ τὸν Ἰησοῦ Χριστό*

Ἡ ἁγία Γραφὴ μαρτυρεῖ ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ Χριστὸς Κύριος.

✺ Ὁ Ἄγγελος εὐαγγελίστηκε στοὺς ποιμένες τῆς Βηθλεέμ, ὅτι «γεννήθηκε γιὰ σᾶς σήμερα Σωτήρας, καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ Χριστός, ὁ Κύριος»[2].

Αὐτὸς εἶναι ὁ Ἐμμανουήλ κατὰ τὴν προφητεία τοῦ Ἡσαΐου:

«Διὰ τοῦτο θὰ δώσει μόνος του αὐτὸς ὁ Κύριος σ' ἐσᾶς θαῦμα ὑπερφυσικό· ἰδοὺ ἡ παρθένος θὰ συλλάβει ὑπερφυσικὰ καὶ θὰ γεννήσει υἱὸ καὶ θὰ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ· δηλαδή, μαζί μας ὁ Θεός»[3].

«Τοῦ Ὁποίου ἡ ἐξουσία καὶ ἡ ἰσχὺς θά ὑπάρχουν ἐπὶ τοῦ ὤμου του»[4].

2. «*Ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτήρ, ὅς ἐστι Χριστὸς Κύριος*» (Λουκᾶ β΄ 11).

3. «*Διὰ τοῦτο δώσει Κύριος αὐτὸς ὑμῖν σημεῖον· ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἕξει, καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ*» (Ἡσαΐου ζ΄ 14).

Εἶναι ἕνας δυνατὸς Θεός, «*Θεὸς ἰσχυρός*»[5]. Κυρίαρχος, πραγματικὰ *Κύριος πάντων*, πού «αἰφνίδια θὰ ἔρθει στὸν ναό Του»[6].

Αὐτὸς ἦταν (γιὰ τὸν ἄγγελο) ὁ πραγματικὸς Κύριος, ὁ Ἕνας καὶ Μοναδικός, ἀφοῦ ἦταν ὁ Δημιουργός «ὁ Λόγος διὰ τοῦ Ὁποίου ἔγιναν ὅλα τὰ δημιουργήματα»[7] ἀφοῦ ἦταν Αὐτὸς ποὺ ἔχει τά «*ἴσα Θεῷ*»[8].

«*Τὴν ὁδὸν Κυρίου*»[9], δηλαδή τὴν εἴσοδο στὸν κόσμο Αὐτοῦ τοῦ Κυρίου ἦρθε νὰ προετοιμάσει ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής.

✺ Στὶς παραβολές Του ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς αὐτοαποκαλεῖται Κύριος.

Στὴν παραβολὴ τῶν ταλάντων αὐτοαποκαλεῖται *Κύριος τῶν δούλων* ποὺ ἔρχεται νὰ κρίνει τὴν πιστότητά τους.

«Ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ μοιάζει μ' ἕναν ἄνθρωπο ὁ ὁποῖος φεύγοντας γιὰ ταξίδι, κάλεσε τοὺς δούλους του καὶ τοὺς ἐμπιστεύτηκε τὰ ὑπάρχοντά του. Σὲ ἄλλον ἔδωσε πέντε τάλαντα, σὲ ἄλλον δύο, σὲ ἄλλον ἕνα, στὸν καθένα ἀνάλογα μὲ τὴν ἱκανότητά του, κι ἔφυγε ἀμέσως γιὰ τὸ ταξίδι. Αὐτὸς ποὺ ἔλαβε τὰ πέντε τάλαντα πῆγε,

4. «*Οὗ ἡ ἀρχὴ ἐγενήθη ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ*» (Ἡσαΐου θ΄ 6).
5. Ἡσαΐου θ΄ 5.
6. «*Ἐξαίφνης ἥξει εἰς τὸν ναὸν ἑαυτοῦ Κύριος*» (Μαλαχίου γ΄ 1).
7. «Ὁ *Λόγος, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο*» (πρβλ. Ἰωάννου α΄ 1, 3).
8. Πρὸς Φιλιππησίους β΄ 6.
9. Ματθαίου γ΄ 3.

τὰ ἐκμεταλλεύτηκε καὶ κέρδισε ἄλλα πέντε. Κι ἐκεῖνος ποὺ ἔλαβε τὰ δύο τάλαντα κέρδισε ἐπίσης ἄλλα δύο. Ἐκεῖνος ὅμως ποὺ ἔλαβε τὸ ἕνα τάλαντο πῆγε κι ἔσκαψε στὴ γῆ καὶ ἔκρυψε τὰ χρήματα τοῦ κυρίου του.

Ὕστερα ἀπὸ ἕνα μεγάλο χρονικὸ διάστημα, γύρισε ὁ κύριος ἐκείνων τῶν δούλων καὶ ἔκανε λογαριασμὸ μαζί τους. Παρουσιάστηκε τότε ἐκεῖνος ποὺ εἶχε λάβει τὰ πέντε τάλαντα καὶ τοῦ ἔφερε ἄλλα πέντε, λέγοντας: Κύριε, μοῦ ἐμπιστεύτηκες πέντε τάλαντα· κοίτα, κέρδισα μὲ αὐτὰ ἄλλα πέντε. Τοῦ εἶπε ὁ κύριός του: Εὖγε, καλὲ καὶ ἔμπιστε δοῦλε! Ἀποδείχτηκες ἀξιόπιστος σὲ μικρὲς ὑποθέσεις, γι' αὐτὸ θὰ σοῦ ἐμπιστευτῶ μεγαλύτερες. Ἔλα νὰ γιορτάσεις μαζί μου. Παρουσιάστηκε καὶ ὁ ἄλλος μὲ τὰ δύο τάλαντα καὶ εἶπε: Κύριε, μοῦ ἐμπιστεύτηκες δύο τάλαντα· κοίτα, κέρδισα ἄλλα δύο. Τοῦ εἶπε ὁ κύριός του: Εὖγε, καλὲ καὶ ἔμπιστε δοῦλε! Ἀποδείχτηκες ἀξιόπιστος σὲ μικρές ὑποθέσεις, γι' αὐτὸ θὰ σοῦ ἐμπιστευτῶ μεγαλύτερες. Ἔλα νὰ γιορτάσεις μαζί μου. Παρουσιάστηκε κι ἐκεῖνος ποὺ εἶχε λάβει τὸ ἕνα τάλαντο καὶ εἶπε: Κύριε, ἤξερα πὼς εἶσαι σκληρὸς ἄνθρωπος. Θερίζεις ἐκεῖ ὅπου δὲν ἔσπειρες καὶ συνάζεις καρποὺς ἐκεῖ ποὺ δὲ φύτεψες. Γι' αὐτὸ φοβήθηκα καὶ πῆγα κι ἔκρυψα τὸ τάλαντό σου στὴ γῆ. Νά, ἔχεις τὸ δικό σου. Καί τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ κύριός του: Δοῦλε κακὲ καὶ ὀκνηρέ, ἤξερες πὼς θερίζω ὅπου δὲν ἔσπειρα καὶ συνάζω καρποὺς ἀπ' ὅπου δὲ φύτεψα! Τότε ἔπρεπε νὰ βάλεις τὰ χρήματά μου στὴν τράπεζα, κι ἐγὼ ὅταν θὰ γυρνοῦσα πίσω θὰ τὰ ἔπαιρνα μὲ τόκο. Πάρτε του, λοιπόν, τὸ τάλαντο καὶ δῶστε το σ' αὐτὸν ποὺ ἔχει τὰ δέκα τάλαντα. Γιατὶ σὲ καθέναν ποὺ ἔχει θὰ τοῦ

δοθεῖ μὲ τὸ παραπάνω καὶ θὰ ἔχει περίσσευμα· ἐνῶ ἀπ' ὅποιον δὲν ἔχει, θὰ τοῦ πάρουν καὶ τὰ λίγα ποὺ ἔχει. Καὶ αὐτὸν τὸν ἄχρηστο δοῦλο πετάξτε τον ἔξω στὸ σκοτάδι. Ἐκεῖ θὰ εἶναι ὁ θρῆνος καὶ τὸ τρίξιμο τῶν δοντιῶν»[10].

10. *«Ὥσπερ γὰρ ἄνθρωπος ἀποδημῶν ἐκάλεσε τοὺς ἰδίους δούλους καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, καὶ ᾧ μὲν ἔδωκε πέντε τάλαντα, ᾧ δὲ δύο, ᾧ δὲ ἕν, ἑκάστῳ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν, καὶ ἀπεδήμησεν εὐθέως. πορευθεὶς δὲ ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν εἰργάσατο ἐν αὐτοῖς καὶ ἐποίησεν ἄλλα πέντε τάλαντα. ὡσαύτως καὶ ὁ τὰ δύο ἐκέρδησε καὶ αὐτὸς ἄλλα δύο. ὁ δὲ τὸ ἓν λαβὼν ἀπελθὼν ὤρυξεν ἐν τῇ γῇ καὶ ἀπέκρυψε τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ. μετὰ δὲ χρόνον πολὺν ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δούλων ἐκείνων καὶ συναίρει μετ' αὐτῶν λόγον. καὶ προσελθὼν ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν προσήνεγκεν ἄλλα πέντε τάλαντα λέγων· κύριε, πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε ἄλλα πέντε τάλαντα ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς. ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ! ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὰ δύο τάλαντα λαβὼν εἶπε· κύριε, δύο τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε ἄλλα δύο τάλαντα ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς. ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ! ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὸ ἓν τάλαντον εἰληφὼς εἶπε· κύριε, ἔγνων σε ὅτι σκληρὸς εἶ ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου οὐκ ἔσπειρας καὶ συνάγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισας· καὶ φοβηθεὶς ἀπελθὼν ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῇ· ἴδε ἔχεις τὸ σόν. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ· πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρέ! ᾔδεις ὅτι θερίζω ὅπου οὐκ ἔσπειρα καὶ συνάγω ὅθεν οὐ διεσκόρπισα! ἔδει οὖν σε βαλεῖν τὸ ἀργύριόν μου τοῖς τραπεζίταις, καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ. ἄρατε οὖν ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον καὶ δότε τῷ ἔχοντι τὰ δέκα τάλαντα. τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ δοθήσεται καὶ περισσευθήσεται, ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων».* (Ματθαίου κε΄ 14-30).

Ὡς *Κύριος τῶν δούλων* ἔρχεται, σὲ ἄλλη παραβολή, νὰ διαπιστώσει ποιός ἄραγε εἶναι ὁ ἔμπιστος καὶ συνετὸς δοῦλος:

«Ποιός ἄραγε εἶναι ὁ ἔμπιστος καὶ συνετὸς δοῦλος ποὺ ὁ κύριός του τὸν ἔκανε ἐπιστάτη τῶν δούλων του, νὰ τοὺς δίνει τὴν τροφὴ τὶς ὁρισμένες ὧρες; Μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ποὺ ὅταν ἔρθει ὁ κύριός του, θὰ τὸν βρεῖ νὰ κάνει σωστὰ τὴ δουλειά του. Σᾶς βεβαιώνω πὼς θὰ τὸν βάλει ὑπεύθυνο σ' ὅλα του τὰ ὑπάρχοντα. Ἂν ὅμως ὁ κακὸς ἐκεῖνος δοῦλος πεῖ μέσα του: ἀργεῖ νὰ ἔρθει ὁ κύριός μου καὶ ἀρχίσει νὰ χτυπάει τοὺς συνδούλους του καὶ νὰ τρώει καὶ νὰ πίνει μαζὶ μὲ μέθυσους καὶ ἔρθει ὁ κύριός του, τὴν ἡμέρα ποὺ δὲν τὸν περιμένει καὶ σὲ ὥρα ποὺ δὲν τὴν ξέρει, θὰ τοῦ ἐπιβάλει σκληρὴ τιμωρία καὶ θὰ τὸν ρίξει στὸν τόπο ὅπου τιμωροῦνται οἱ ὑποκριτές. Ἐκεῖ θὰ εἶναι ὁ θρῆνος καὶ τὸ τρίξιμο τῶν δοντιῶν»[11].

Ὡς *Κύριος τῶν δούλων* σὲ ἄλλη παραβολή τιμωρεῖ τὸν ἀνελεήμονα δοῦλο Του ποὺ δὲν συγχωρεῖ τὸν σύνδουλό του.

11. *«Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς δοῦλος καὶ φρόνιμος, ὃν κατέστησεν ὁ κύριος αὐτοῦ ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ τοῦ διδόναι αὐτοῖς τὴν τροφὴν ἐν καιρῷ; μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὑρήσει ποιοῦντα οὕτως. ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ κακὸς δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, χρονίζει ὁ κύριός μου ἐλθεῖν, καὶ ἄρξηται τύπτειν τοὺς συνδούλους αὐτοῦ, ἐσθίῃ δὲ καὶ πίνῃ μετὰ τῶν μεθυόντων, ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ᾗ οὐ προσδοκᾷ καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ γιγνώσκει, καὶ διχοτομήσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ὑποκριτῶν θήσει· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων»* (Ματθαίου κδ΄ 45-51).

«Γι' αὐτὸ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μοιάζει μ' ἕνα βασιλιά, ποὺ θέλησε νὰ τοῦ ἀποδώσουν λογαριασμὸ οἱ δοῦλοι του. Μόλις ἄρχισε νὰ κάνει τὸν λογαριασμό, τοῦ φέρανε κάποιον ποὺ ὄφειλε δέκα χιλιάδες τάλαντα. Ἐπειδὴ δὲν μποροῦσε νὰ τὰ ἐπιστρέψει, ὁ κύριός του διέταξε νὰ πουλήσουν τὸν ἴδιο, τὴ γυναίκα του, τὰ παιδιά του κι ὅλα τὰ ὑπάρχοντά του καὶ νὰ τοῦ δώσουν τὸ ποσὸ ἀπὸ τὴν πώληση. Ὁ δοῦλος τότε ἔπεσε στὰ πόδια του, τὸν προσκυνοῦσε κι ἔλεγε· δεῖξε μου μακροθυμία καὶ θὰ σοῦ τὰ δώσω ὅλα τὰ χρέη μου πίσω. Τὸν λυπήθηκε λοιπὸν ὁ κύριός του ἐκεῖνον τὸν δοῦλο καὶ τὸν ἄφησε νὰ φύγει· τοῦ χάρισε μάλιστα καὶ τὸ χρέος. Βγαίνοντας ἔξω ὁ ἴδιος δοῦλος, βρῆκε ἕναν ἀπὸ τοὺς συνδούλους του, ποὺ τοῦ ὄφειλε μόνο ἑκατὸ δηνάρια· τὸν ἔπιασε καὶ τὸν ἔσφιγγε νὰ τὸν πνίξει λέγοντάς του· ξόφλησέ μου αὐτὰ ποὺ μοῦ χρωστᾶς. Ὁ σύνδουλός του τότε ἔπεσε στὰ πόδια του καὶ τὸν παρακαλοῦσε·δεῖξε μου μακροθυμία καὶ θὰ σοῦ τὰ ξεπληρώσω. Ἐκεῖνος ὅμως δὲν δεχόταν, ἀλλὰ πῆγε καὶ τὸν ἔβαλε στὴ φυλακή, ὥσπου νὰ ξεπληρώσει ὅ,τι τοῦ χρωστοῦσε. Ὅταν τὸ εἶδαν αὐτὸ οἱ σύνδουλοί του, λυπήθηκαν πάρα πολύ, καὶ πῆγαν καὶ διηγήθηκαν στὸν κύριό τους ὅλα ὅσα ἔγιναν. Τότε ὁ κύριος τὸν κάλεσε καὶ τοῦ λέει· κακὲ δοῦλε, σοῦ χάρισα ὅλο ἐκεῖνο τὸ χρέος, ἐπειδὴ μὲ παρακάλεσες· δὲν ἔπρεπε κι ἐσὺ νὰ σπλαχνιστεῖς τὸν σύνδουλό σου, ὅπως κι ἐγὼ σπλαχνίστηκα ἐσένα; Καὶ ὀργισμένος τὸν παρέδωσε στοὺς βασανιστές, ὥσπου νὰ ξεπληρώσει ὅσα τοῦ χρωστοῦσε. Ἔτσι θὰ κάνει καὶ σὲ σᾶς ὁ οὐράνιος Πατέρας μου, ἂν ὁ καθένας σας δὲν συγχωρεῖ τὰ παραπτώ-

ματα τοῦ ἀδελφοῦ του μὲ ὅλη του τὴν καρδιά»[12].

✺ Ὡς Κύριο Τὸν ὁμολόγησαν καὶ Τὸν κήρυξαν οἱ Ἀπόστολοι.

Ὁ ἀπόστολος Θωμᾶς βλέποντας τὸν ἀναστημένο Ἰησοῦ Χριστὸ ὁμολογεῖ ἐνώπιον καὶ τῶν ἄλλων μαθητῶν «*ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου*»[13].

Στὸ πρῶτο του κήρυγμα τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς στὰ Ἱεροσόλυμα ὁ ἀπόστολος Πέτρος διεκήρυξε στὸ συγκεντρωμένο πλῆθος:

12. «*Διὰ τοῦτο ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησεν συνᾶραι λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ. ἀρξαμένου δὲ αὐτοῦ συναίρειν προσηνέχθη αὐτῷ εἷς ὀφειλέτης μυρίων ταλάντων. μὴ ἔχοντος δὲ αὐτοῦ ἀποδοῦναι ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ πραθῆναι καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὰ τέκνα καὶ πάντα ὅσα εἶχε, καὶ ἀποδοθῆναι. πεσὼν οὖν ὁ δοῦλος προσεκύνει αὐτῷ λέγων· κύριε, μακροθύμησον ἐπ᾽ ἐμοί καὶ πάντα σοι ἀποδώσω. σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἀπέλυσεν αὐτόν, καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν αὐτῷ. ἐξελθὼν δὲ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος εὗρεν ἕνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ, ὃς ὤφειλεν αὐτῷ ἑκατὸν δηνάρια, καὶ κρατήσας αὐτὸν ἔπνιγεν λέγων· ἀπόδος μοι εἴ τι ὀφείλεις. πεσὼν οὖν ὁ σύνδουλος αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ παρεκάλει αὐτὸν λέγων· μακροθύμησον ἐπ᾽ ἐμοί καὶ ἀποδώσω σοι· ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν, ἀλλὰ ἀπελθὼν ἔβαλεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν ἕως οὗ ἀποδῷ τὸ ὀφειλόμενον. ἰδόντες δὲ οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γενόμενα ἐλυπήθησαν σφόδρα, καὶ ἐλθόντες διεσάφησαν τῷ κυρίῳ ἑαυτῶν πάντα τὰ γενόμενα. τότε προσκαλεσάμενος αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ λέγει αὐτῷ· δοῦλε πονηρέ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφῆκά σοι, ἐπεὶ παρεκάλεσάς με· οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι τὸν σύνδουλόν σου, ὡς καὶ ἐγὼ σὲ ἠλέησα; καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος αὐτοῦ παρέδωκεν αὐτὸν τοῖς βασανισταῖς ἕως οὗ ἀποδῷ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον αὐτῷ. Οὕτω καὶ ὁ πατήρ μου ὁ ἐπουράνιος ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφῆτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν τὰ παραπτώματα αὐτῶν*» (Ματθαίου ιή΄ 23-35).

13. Ἰωάννου κ΄ 28.

«Ἂς γνωρίζει, λοιπόν, μὲ βεβαιότητα ὁ κάθε Ἰσραηλίτης ὅτι αὐτὸν τὸν Ἰησοῦ, ποὺ ἐσεῖς τὸν σταυρώσατε, ὁ Θεὸς τὸν ἀνέδειξε Κύριο καὶ Μεσσία»[14].

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος διδάσκει, ὅτι ἐπειδὴ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ταπεινώθηκε, γιὰ τοῦτο ὑψώθηκε ἀπὸ τὸν Θεὸ Πατέρα ὥστε «κάθε γλῶσσα θὰ ὁμολογήσει ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός εἶναι Κύριος, γιὰ νὰ δοξάζεται ἔτσι ὁ Θεὸς Πατέρας»[15].

✺ Ὡς Κύριο Τὸν ἀνεγνώρισαν καὶ Τὸν ὁμολόγησαν οἱ πρῶτοι μαθητὲς καὶ ἡ Ἐκκλησία στοὺς ἀποστολικοὺς χρόνους, ὅπως ἀναφέρεται σὲ πλῆθος χωρίων τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων.

✺ Ὡς Κύριο Τὸν λατρεύουν καὶ Τὸν προσκυνοῦν οἱ πιστοὶ στοὺς αἰῶνες ψάλλοντες στὴν θεία Λειτουργία.

«Εἷς ἅγιος, εἷς Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, εἰς δόξαν Θεοῦ Πατρός».

✺ Ὡς Κύριος θὰ ἐμφανισθεῖ στὴ δευτέρα Παρουσία Του. «*Πιστὸς καὶ Ἀληθινός*, καὶ κρίνει καὶ πολεμάει μὲ δικαιοσύνη»[16], πού «πάνω στὴν στολὴ καὶ στὸ μηρό του ἔχει γραμμένο τὸ ὄνομα· Βασιλέας τῶν βασιλέων καὶ Κύριος τῶν κυρίων»[17].

14. «*Ἀσφαλῶς οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ ὅτι καὶ Κύριον καὶ Χριστὸν αὐτὸν ὁ Θεὸς ἐποίησε, τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε*» (Πράξεων β΄ 36).

15. «*Πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσηται ὅτι Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς δόξαν Θεοῦ πατρός*» (πρὸς Φιλιππησίους β΄ 11).

16. «*Πιστὸς καὶ ἀληθινός, καὶ ἐν δικαιοσύνῃ κρίνει καὶ πολεμεῖ*» (Ἀποκαλύψεως ιθ΄ 11),

17. «*Ἔχει ἐπὶ τὸ ἱμάτιον καὶ ἐπὶ τὸν μηρὸν αὐτοῦ ὄνομα γεγραμμένον, Βασιλεὺς βασιλέων καὶ Κύριος κυρίων*» (Ἀποκ. ιθ΄ 16).

γ΄. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι Κύριος

Ὑπάρχουν τουλάχιστον πέντε λόγοι, ποὺ ἀναδεικνύουν τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ οὐσιαστικὰ ὅσο καὶ εὐλογημένα *«κτήτορα»* καὶ *«Κύριο πάντων»*.

Ὅταν τοὺς θυμηθοῦμε καὶ τοὺς συνειδητοποιήσουμε, τότε ἡ σχέση μας μαζί Του θὰ εἶναι σωστότερη καὶ ἡ ἀσφάλεια ποὺ θὰ νοιώσουμε μέσα μας θὰ εἶναι μεγαλύτερη.

Ἡ προσωπικότητά Του

Ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης μᾶς παρουσιάζει τὴν μοναδικὴ προσωπικότητα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Εἶναι ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ συνάναρχος Θεὸς μὲ τὸν Θεὸ Πατέρα, ὁ Ὁποῖος δημιούργησε τὰ πάντα.

«Κατὰ τὴν ἀρχὴ τῆς δημιουργίας ὑπῆρχε ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ποὺ γεννήθηκε ἀπὸ τὸν Πατέρα ὡς ἄπειρος καὶ ζωντανὸς Λόγος ἀπὸ ἄπειρο καὶ πάνσοφο Νοῦ. Καὶ ὁ Λόγος, ὡς δεύτερο πρόσωπο τῆς θεότητος, ὑπῆρχε ἀχώριστος ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ ἦταν πάντοτε μαζὶ μὲ Αὐτόν. Καὶ ἦταν Θεὸς τέλειος ὁ Λόγος. Αὐτὸς ὑπῆρχε ἑνωμένος μὲ τὸν Θεό. Ὅλα τὰ δημιουργήματα ἔγιναν μὲ τὴν συνεργασία Του μὲ τὸν Πατέρα καὶ χωρὶς αὐτὸν δὲν ἔγινε οὔτε τὸ παραμικρὸ ἀπὸ ὅσα ἔχουν γίνει. Εἶχε μέσα Του ζωή, καὶ αὐτὸς ὡς πηγὴ τῆς ζωῆς δημιούργησε καὶ συντηρεῖ κάθε ζωή. Γιὰ τοὺς λογικοὺς δὲ ἀνθρώπους ἦταν ἐξ ἀρχῆς τὸ πνευματικὸ φῶς, ποὺ φωτίζει τὸν νοῦ τους καὶ τοὺς ὁδηγεῖ στὴν ἀλήθεια»[18].

18. *«Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος, καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος. Οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν Θεόν. Πάντα δι' αὐτοῦ*

Εἶναι ὁ Υἱὸς ποὺ ἀποκαλύπτει αὐθεντικὰ τὸν Πατέρα ἐφ᾽ ὅσον «ὁ μονογενὴς Υἱός, ποὺ εἶναι μέσα στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Πατέρα, ἐκεῖνος μᾶς τὸν ἔκανε γνωστό»[19].

«Αὐτὸς εἶναι εἰκόνα τοῦ ἀοράτου Θεοῦ»[20].

Ἐὰν λοιπόν, ὅπως ἐξήγησε ὁ Ἴδιος ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς στὸν ἀπόστολο Φίλιππο, «αὐτὸς ποὺ ἔχει δεῖ ἐμένα ἔχει δεῖ τὸν Πατέρα»[21] τότε εἶναι Θεὸς Κύριος ποὺ «φανερώθηκε σὲ μᾶς»[22].

Ὁ Δημιουργὸς πάντων

Ὅλος ὁ κόσμος ποὺ μᾶς περιβάλλει, μέσα στὸν ὁποῖο κατοικοῦμε, κινούμαστε καὶ εὑρισκόμαστε, ἔχει τὴν σφραγίδα τοῦ κατασκευαστοῦ του, ἀφοῦ «κάθε οἰκία κατασκευάζεται ἀπὸ κάποιον· ἀλλὰ ἐκεῖνος ποὺ δημιούργησε τὰ πάντα εἶναι Θεός»[23].

«Γιατὶ τὰ πάντα δι᾽ αὐτοῦ ἦρθαν στὴν ὕπαρξη, ὅσα ὑπάρχουν στὸν οὐρανὸ καὶ ὅσα εἶναι στὴν γῆ, τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα, θρόνοι καὶ κυριότητες, ἀρχὲς καὶ ἐξουσίες, ὅ,τι ὑπάρχει εἶναι πλασμένο δι᾽ αὐτοῦ καὶ αὐτὸν ἔχει σκοπό του»[24].

ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγονεν. Ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων» (Ἰωάννου α΄ 1-4).

19. *«Ὁ μονογενὴς Υἱὸς ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Πατρός, ἐκεῖνος ἐξηγήσατο»* (Ἰωάννου α΄ 18).

20. *«Ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀοράτου»* (πρὸς Κολασσαεῖς α΄ 15).

21. *«Ὁ ἑωρακὼς ἐμὲ ἑώρακε τὸν πατέρα»* (Ἰωάννου ιδ΄ 9).

22. *«Ἐπέφανεν ἡμῖν»* (Ψαλμοῦ 117 (118) 27).

23. *«Πᾶς γὰρ οἶκος κατασκευάζεται ὑπό τινος, ὁ δὲ τὰ πάντα κατασκευάσας Θεός»* (πρὸς Ἑβραίους γ΄ 4).

24. *«Ὅτι ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα, τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ*

Τὰ δημιουργήματα ἀποκαλύπτουν τὶς ἰδιότητες τοῦ Θεοῦ κατὰ τὸν ἀπόστολο Παῦλο: «Παρ' ὅτι εἶναι ἀόρατες καὶ ἡ αἰώνια δύναμη τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ θεϊκή του ἰδιότητα, βλέπονται καθαρὰ μέσω τῶν δημιουργημάτων, ἀπὸ τότε ποὺ ἔγινε ὁ κόσμος»[25].

Ὁ Συντηρητὴς καὶ Κυβερνήτης πάντων

Ὁ ἀποστολικὸς λόγος ὅτι «τὰ πάντα δι' Αὐτοῦ δημιουργήθηκαν»[26], ἀσφαλῶς ἀναφέρεται στὴν αἰτία καὶ τὸν σκοπὸ τῆς Δημιουργίας, ἀφοῦ «ὅ,τι ὑπάρχει εἶναι πλασμένο δι' αὐτοῦ καὶ αὐτὸν ἔχει σκοπό του»[27].

Ἕνας ἄλλος ὅμως ἀποστολικὸς λόγος, ποὺ παρουσιάζει τὸν χαρακτήρα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀναφέρει ὅτι «Αὐτὸς συγκρατεῖ τὸ σύμπαν μὲ τὴν δύναμη τοῦ λόγου του»[28].

Ἕνας Ψαλμὸς τοῦ Δαβὶδ ἀναφέρεται στὴ συνεχῆ κραταιὰ μέριμνά Του γιὰ τὰ δημιουργήματά Του ἕνεκα τῆς ὁποίας Τὸν εὐλογοῦν.

«Δοξολόγει ἀκατάπαυστα, ὦ ψυχή μου, τὸν Κύ-

τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα, εἴτε θρόνοι εἴτε κυριότητες εἴτε ἀρχαὶ εἴτε ἐξουσίαι· τὰ πάντα δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν ἔκτισται» (πρὸς Κολασσαεῖς α΄ 16).

25. «*Τὰ γὰρ ἀόρατα αὐτοῦ ἀπὸ κτίσεως κόσμου τοῖς ποιήμασι νοούμενα καθορᾶται, ἥ τε ἀΐδιος αὐτοῦ δύναμις καὶ θειότης*» (πρὸς Ρωμαίους α΄ 20).

26. «*Πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο*» (Ἰωάννου α΄ 3).

27. «*Τὰ πάντα δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν ἔκτισται*» (πρὸς Κολασσαεῖς α΄ 16).

28. «*Φέρων τὰ πάντα τῷ ῥήματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ*» (πρὸς Ἑβραίους α΄ 3).

ριο. Κύριε καὶ Θεέ μου, ἀσύγκριτο καὶ ἄφθαστο εἶναι τὸ μεγαλεῖο σου. Σὰν ἄλλο ἱμάτιο περιβλήθηκες τὴν δόξα καὶ μεγαλοπρέπεια. Σύ, ποὺ ἀκτινοβολεῖς ὁλόγυρά σου τὸ φῶς, σὰν νὰ τὸ ἔχεις ἐνδυθεῖ ὡς ἔνδυμα· ἁπλώνεις τὸν οὐρανὸ ἀπὸ τὸ ἕνα ἄκρο τοῦ ὁρίζοντος ὥς τὸ ἄλλο σὰν πολύτιμο δερμάτινο κάλυμμα σκηνῆς. Ὁ Κύριος εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος στεγάζει τὰ ἀνώτερα στρώματα τοῦ οὐρανοῦ μὲ ὕδατα νεφῶν, αὐτὸς ποὺ ἐπιβαίνει πάνω στὰ νέφη σὰν σὲ πολυτελῆ ταχέα ἅρματα· αὐτὸς ποὺ περπατεῖ ταχέως φερόμενος πάνω στὶς πτέρυγες τῶν ἀνέμων. Αὐτὸς εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἔπλασε τοὺς ἀγγέλους ταχεῖς σὰν τοὺς ἀνέμους καὶ τοὺς ἀσώματους λειτουργούς του δραστήριους καὶ φωτεινοὺς σὰν τὴν φλόγα τοῦ πυρός. Αὐτὸς εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος θεμελίωσε σὲ ἀσφαλεῖς βάσεις τὴν γῆ ,ὥστε ποτὲ στὸν αἰῶνα νὰ μὴ κλονισθεῖ. Τὴν γῆ τὴν σκέπαζε ἄλλοτε ἄβυσσος ὑδάτων σὰν ἱμάτιο, καὶ τὴν κάλυπταν καὶ τὰ πιὸ ψηλὰ βουνὰ ὡς καὶ τὶς κορυφές τους.

Ὅταν ὅμως ἀντηχήσει ἡ προσταγή σου, Κύριε, τὰ ὕδατα θὰ ὑποχωρήσουν, θὰ φύγουν, θὰ κατεβοῦν στὶς πεδιάδες, θὰ καταλήξουν στὶς θάλασσες. Ἡ βροντερὴ φωνή σου τὰ ἀναγκάζει νὰ ὑποχωρήσουν καὶ νὰ φανεῖ ἡ ξηρά. Ἀνυψώνονται τὰ ὄρη πρὸς τὰ ἄνω καὶ οἱ πεδιάδες φέρονται πρὸς τὰ κάτω, τὸ καθένα στοὺς τόπους ὅπου σὺ τὰ θεμελίωσες. Ἔθεσες ὅριο ἀνάμεσα στὴν θάλασσα καὶ τὴν ξηρά, τὸ ὁποῖο τὰ ὕδατα τῆς θάλασσας δὲν θὰ ὑπερβοῦν, οὔτε θὰ ἐπιστρέψουν πλέον νὰ κατακλύσουν τὴν γῆ. Αὐτὸς εἶναι, ποὺ ἔστειλε καὶ καθόρισε τὶς πηγὲς νὰ ἀναβλύζουν ἀνάμεσα στὰ φαράγγια καὶ ἔτσι διὰ

μέσου τῶν ὀρέων διέρχονται τὰ ὕδατά τους. Τὰ ὕδατα αὐτὰ ποτίζουν τὰ θηρία τῆς ὑπαίθρου καὶ οἱ ἄγριοι ὄνοι σβήνουν τὴν δίψα τους σὲ αὐτά. Πάνω στὰ δένδρα, ποὺ φυτρώνουν καὶ μεγαλώνουν κοντὰ στὰ νερά, τὰ πτηνὰ τοῦ οὐρανοῦ κτίζουν τὶς φωλιές τους καὶ ἀπὸ τοὺς γύρω βράχους σκορπίζουν τὸ κελάδημά τους. Ὁ Κύριος εἶναι, ποὺ κάνει νὰ ἐκβλαστάνει ἀπὸ τὴ γῆ τὸ χόρτο γιὰ τὰ φυτοφάγα ζῶα καὶ ἡ χλόη γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση τῶν ἀναγκῶν τοῦ ἀνθρώπου, ὥστε ἀπὸ τὴ γῆ νὰ προμηθεύεται ὁ ἄνθρωπος τὸ ψωμί του. Ἀλλὰ καὶ τὸ κρασί, ποὺ εὐφραίνει τὴν καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ τὸ λάδι ποὺ κάνει τὸ πρόσωπο τοῦ ἀνθρώπου εὐχάριστο καὶ τὸ ψωμί ποὺ στηρίζει τὴν καρδιά του. Θὰ χορτάσουν ἀπὸ ὕδατα τὰ δέντρα τῆς ὑπαίθρου, ὅπως καὶ οἱ πελώριοι κέδροι τοῦ Λιβάνου, τὶς ὁποῖες σὺ ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς φύτευσες. Στοὺς κλάδους τῶν δέντρων τὰ μικρὰ στρουθία θὰ στήνουν τὶς φωλιές τους, πάνω δὲ ἀπὸ αὐτὲς ψηλότερα θὰ προεξέχει ἡ φωλιὰ τοῦ ἐρωδιοῦ. Τὰ ψηλὰ χλοερὰ βουνὰ ὅρισε ὁ Κύριος σὰν τόπο κατοικίας τῶν ἐλαφιῶν, τὰ δὲ πετρώδη ἄδεντρα μέρη σὰν καταφύγιο τῶν λαγῶν. Ὁ Κύριος δημιούργησε τὴν σελήνη, γιὰ νὰ προσδιορίζει τὶς ἐποχές. Ὁ ἥλιος γνωρίζει τὸ σημεῖο, στὸ ὁποῖο θὰ δύσει. Σύ, Κύριε, διατάζεις τὸ σκοτάδι καὶ γίνεται νύκτα, κατὰ τὴν ὁποία τριγυρίζουν ὅλα τὰ θηρία τοῦ δάσους. Τὰ λιονταράκια ἐξέρχονται στὰ δάση, γιὰ νὰ ἁρπάξουν τὴν λεία τους καὶ βρυχῶνται σὰν νὰ ζητοῦν ἀπὸ τὸν Θεὸ τὴν τροφή τους. Ὅταν ἀνατέλει ὁ ἥλιος, τὰ ἄγρια θηρία συγκεντρώνονται στὶς σπηλιές τους, γιὰ νὰ κοιμηθοῦν. Τότε, κατὰ τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου, ἐξέρχεται ὁ ἄνθρω-

πος ἀπὸ τὸ σπίτι του γιὰ νὰ πάει στὴν δουλειά του καὶ θὰ ἀσχοληθεῖ μὲ αὐτὴ μέχρι τὸ βράδυ. Πόσο μεγαλειώδη εἶναι, Κύριε, τὰ ἔργα σου! Ὅλα τὰ δημιούργησες μὲ ἄπειρη σοφία. Ἡ γῆ εἶναι γεμάτη ἀπὸ τὰ πολυάριθμα κτίσματά σου, ποὺ μαρτυροῦν τὴν πανσοφία, τὴν παντοδυναμία καὶ τὴν ἀγαθότητά σου. Νά, μπροστά μας ἁπλώνεται αὐτὴ ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη καὶ εὐρύχωρη. Ἐκεῖ ὑπάρχουν ἀναρίθμητα ψάρια, μέσα σ᾽ αὐτὴ ζοῦν καὶ κινοῦνται μικρὰ καὶ μεγάλα ζῶα. Αὐτὴ διασχίζουν πρὸς διάφορες διευθύνσεις τὰ πλοῖα. Ἐκεῖ ζεῖ τὸ μέγα θαλάσσιο κῆτος, τὸ ὁποῖο σὺ ἔπλασες τόσο ἰσχυρό, ὥστε νὰ ἐμπαίζει τὰ κύματα τῆς θάλασσας.

Ὅλα αὐτὰ τὰ ζῶα τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς καὶ τῆς θάλασσας ἀπὸ σένα περιμένουν νὰ τοὺς δώσεις στὴν κατάλληλη ὥρα τὴν τροφή τους. Ὅταν δὲ σὺ τοὺς τὴν δώσεις ἐκεῖνα θὰ τρέξουν νὰ τὴν πάρουν. Καὶ ὅταν ἐσὺ θὰ ἀνοίξεις τὸ πλουσιόδωρο χέρι σου, τὰ σύμπαντα θὰ γεμίζουν ἀπὸ τὰ ἀγαθά σου. Ὅταν ὅμως ἀποστρέψεις τὸ πρόσωπό σου, θὰ γεμίσουν τὰ πάντα ἀπὸ ταραχὴ καὶ τρόμο. Τοὺς ἀφαιρεῖς τὴν ζωογόνο πνοὴ καὶ σβήνουν ἀπὸ τὴν ζωὴ καὶ ἐπιστρέφουν στὸ χῶμα, ἀπὸ τὸ ὁποῖο πλάσθηκαν. Ὅταν ἀποστείλεις ὅμως πάλι σὲ αὐτὰ τὸ ζωογόνο πνεῦμα σου θὰ ἀναδημιουργηθοῦν καὶ ἔτσι θὰ ξανακαινουργώνεις τὸ πρόσωπο τῆς γῆς. Ἂς εἶναι, λοιπόν, ἡ δόξα τοῦ Κυρίου αἰωνία καὶ ὁ Κύριος ἂς εὐφραίνεται βλέποντας τὴν σκοπιμότητα καὶ ὡραιότητα τῶν θαυμασίων ἔργων του. Ὁ Κύριος εἶναι τόσο ἰσχυρός, ποὺ μὲ ἕνα βλέμμα του στὴ γῆ τὴν κάνει νὰ τρέμει. Ἀγγίζει μόνο τὰ ὄρη καὶ ἐκεῖνα πυρακτώνονται καὶ

καπνίζονται. Θὰ ψάλλω σὲ ὅλη μου τὴ ζωὴ πρὸς τὸν Κύριο. Θὰ ὑμνολογῶ τὸν Θεό μου ὅσο ὑπάρχω. Εἴθε νὰ δοκιμάζω πάντοτε ἰδιαίτερη γλυκύτητα καὶ χαρά, διαλεγόμενος μὲ τὸν Κύριο. Καὶ θὰ εὐφραίνομαι δοξολογώντάς τον. Εἴθε νὰ λείψουν ἐντελῶς οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ τὴν γῆ καὶ οἱ ἄνομοι, ὥστε νὰ μὴν ὑπάρχουν πλέον, ἀλλὰ νὰ ἐξαφανισθοῦν ἐξ ὁλοκλήρου. Δοξολόγει, σύ, ὦ ψυχή μου, τὸν Κύριον»[29].

29. *Εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριο. Κύριε ὁ Θεός μου, ἐμεγαλύνθης σφόδρα· ἐξομολόγησιν καὶ μεγαλοπρέπειαν ἐνεδύσω ἀναβαλλόμενος φῶς ὡς ἱμάτιον, ἐκτείνων τὸν οὐρανὸν ὡσεὶ δέρριν· ὁ στεγάζων ἐν ὕδασι τὰ ὑπερῷα αὐτοῦ, ὁ τιθεὶς νέφη τὴν ἐπίβασιν αὐτοῦ, ὁ περιπατῶν ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων· ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα. ὁ θεμελιῶν τὴν γῆν ἐπὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτῆς, οὐ κλιθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. ἄβυσσος ὡς ἱμάτιον τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ, ἐπὶ τῶν ὀρέων στήσονται ὕδατα· ἀπὸ ἐπιτιμήσεώς σου φεύξονται, ἀπὸ φωνῆς βροντῆς σου δειλιάσουσιν. ἀναβαίνουσιν ὄρη καὶ καταβαίνουσι πεδία, εἰς τὸν τόπον, ὃν ἐθεμελίωσας αὐτά· ὅριον ἔθου, ὃ οὐ παρελεύσονται, οὐδὲ ἐπιστρέψουσι καλύψαι τὴν γῆν. ὁ ἐξαποστέλλων πηγὰς ἐν φάραγξιν, ἀνὰ μέσον τῶν ὀρέων διελεύσονται ὕδατα· ποτιοῦσι πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, προσδέξονται ὄναγροι εἰς δίψαν αὐτῶν· ἐπ᾽ αὐτὰ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσει, ἐκ μέσου τῶν πετρῶν δώσουσι φωνήν. ποτίζων ὄρη ἐκ τῶν ὑπερῴων αὐτοῦ, ἀπὸ καρποῦ τῶν ἔργων σου χορτασθήσεται ἡ γῆ. ὁ ἐξανατέλλων χόρτον τοῖς κτήνεσι καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων· τοῦ ἐξαγαγεῖν ἄρτον ἐκ τῆς γῆς, καὶ οἶνος εὐφραίνει καρδίαν ἀνθρώπου, τοῦ ἱλαρῦναι πρόσωπον ἐν ἐλαίῳ, καὶ ἄρτος καρδίαν ἀνθρώπου στηρίζει. χορτασθήσονται τὰ ξύλα τοῦ πεδίου, αἱ κέδροι τοῦ Λιβάνου, ἃς ἐφύτευσας. ἐκεῖ στρουθία ἐννοσσεύουσι, τοῦ ἐρωδιοῦ ἡ οἰκία ἡγεῖται αὐτῶν. ὄρη τὰ ὑψηλὰ ταῖς ἐλάφοις, πέτρα καταφυγὴ τοῖς λαγωοῖς. ἐποίησε σελήνην εἰς καιρούς, ὁ ἥλιος ἔγνω τὴν δύσιν αὐτοῦ. ἔθου σκότος, καὶ ἐγένετο νύξ· ἐν αὐτῇ διελεύσονται πάντα τὰ θηρία τοῦ δρυμοῦ. σκύμνοι ὠρυόμενοι τοῦ*

Αὐτὴ τὴν μέριμνα τοῦ Κυρίου γιὰ τὰ δημιουργήματά Του ὁμολογεῖ καὶ διακηρύττει ὁ προφητικὸς λόγος:

«Ἀνοίγεις σὺ τὸ πατρικό σου χέρι καὶ γεμίζεις κάθε δημιούργημά σου μὲ καθετὶ ποὺ τοῦ χρειάζεται καὶ ἐπιθυμεῖ.[30]

Κύριος τῶν ψυχῶν μας

Ἡ θεόπνευστος Γραφὴ ἱστορεῖ καὶ μαρτυρεῖ τὸ μυστήριο τῆς θείας οἰκονομίας, ποὺ πραγματοποιήθηκε ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ Χριστὸ καὶ στὸν Ὁποῖον ὀφείλουμε τὴν σωτηρία μας.

ἁρπάσαι καὶ ζητῆσαι παρὰ τῷ Θεῷ βρῶσιν αὐτοῖς. ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος, καὶ συνήχθησαν καὶ εἰς τὰς μάνδρας αὐτῶν κοιτασθήσονται. ἐξελεύσεται ἄνθρωπος ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ ἕως ἑσπέρας. ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε· πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας, ἐπληρώθη ἡ γῆ τῆς κτίσεώς σου. αὕτη ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη καὶ εὐρύχωρος, ἐκεῖ ἑρπετά, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός, ζῶα μικρὰ μετὰ μεγάλων· Ἐκεῖ πλοῖα διαπορεύονται, δράκων οὗτος, ὃν ἔπλασας ἐμπαίζειν αὐτῇ. πάντα πρὸς σὲ προσδοκῶσι δοῦναι τὴν τροφὴν αὐτῶν εἰς εὔκαιρον. δόντος σου αὐτοῖς συλλέξουσιν· ἀνοίξαντός σου τὴν χεῖρα τὰ σύμπαντα πλησθήσονται χρηστότητος. ἀποστρέψαντος δὲ σου τὸ πρόσωπον ταραχθήσονται· ἀνταναλεῖς τὸ πνεῦμα αὐτῶν, καὶ ἐκλείψουσι καὶ εἰς τὸ χοῦν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν. ἐξαποστελεῖς τὸ πνεῦμα σου, καὶ κτισθήσονται καὶ ἀνακαινιεῖς τὸ πρόσωπον τῆς γῆς. ἤτω ἡ δόξα Κυρίου εἰς τοὺς αἰῶνας, εὐφρανθήσεται Κύριος ἐπὶ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ· ὁ ἐπιβλέπων ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ποιῶν αὐτὴν τρέμειν, ὁ ἁπτόμενος τῶν ὀρέων καὶ καπνίζονται. ἄσω τῷ Κυρίῳ ἐν τῇ ζωῇ μου, ψαλῶ τῷ Θεῷ μου, ἕως ὑπάρχω· ἡδυνθείη αὐτῷ ἡ διαλογή μου, ἐγὼ δὲ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ Κυρίῳ. ἐκλείποιεν ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἄνομοι, ὥστε μὴ ὑπάρχειν αὐτούς· εὐλόγει, ἡ ψυχή μου, τὸν Κύριον» (Ψαλμὸς ργ΄ (ρδ΄) 103).

30. «*Ἀνοίγεις σὺ τὴν χεῖρά σου καὶ ἐμπιπλᾷς πᾶν ζῷον εὐδοκίας*» (Ψαλμός ρμδ΄ (ρμε΄) 144, 16).

Αὐτὸς ὁ Κύριος σὲ κάποια στιγμή «ὅταν ἔφτασε ἡ ὥρα ποὺ εἶχε καθορίσει ὁ Θεός»[31], «ἀπέβαλε τὴν θεϊκὴ δόξα Του. Τὰ ἀπαρνήθηκε ὅλα καὶ πῆρε μορφὴ δούλου»[32]. Καὶ «ἔγινε ἄνθρωπος»[33].

Μὲ τὴν ἐνέργειά Του αὐτὴ μᾶς ἐλευθέρωσε ἀπὸ τὴν δουλεία τῆς ἁμαρτίας. Μὲ τὸ τίμιο Αἷμα Του καὶ μὲ τὴν θυσία τῆς ζωῆς Του «ὁ Χριστὸς μᾶς ἐξαγόρασε ἀπὸ τὴν κατάρα τοῦ νόμου»[34].

Γι᾽ αὐτὸ ὁ ἀπόστολος Παῦλος θὰ κηρύξει στοὺς πιστούς «σᾶς ἀγόρασε ὁ Θεὸς καὶ πλήρωσε τὸ τίμημα»[35].

Ὁ ἀπόστολος Πέτρος θὰ ἐλέγξει τοὺς ψευδοπροφῆτες ὅτι «ἀπαρνοῦνται τὸν Κύριο, ποὺ τοὺς ἐλευθέρωσε ἀπὸ τὴν ἁμαρτία»[36].

Οἱ δίκαιοι ποὺ θὰ δοξαστοῦν μαζὶ μὲ τὸ Νικητὴ Κύριό τους θὰ δοξολογοῦν αἰώνια τὸν Σωτήρα τους, ψάλλοντας:

«Θυσιάστηκε καὶ μὲ τὸ αἷμα Του μᾶς ἐξαγόρασε γιὰ τὸ Θεό, ἀπὸ κάθε φυλή, γλώσσα, λαὸ καὶ ἔθνος»[37].

31. «*Ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου*» (πρὸς Γαλάτας δ΄ 4).

32. «*Ἐπτώχευσε*» (πρὸς Κορινθίους Β΄ η΄ 9), «*ἑαυτὸν ἐκένωσε μορφὴν δούλου λαβών*» (πρὸς Φιλιππησίους β΄ 7).

33. «*Ἐγένετο σάρξ*» (Ἰωάννου α΄ 14).

34. «*Χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου*» (πρὸς Γαλάτας γ΄ 13).

35. «*Ἠγοράσθητε γὰρ τιμῆς*» (πρὸς Κορινθίους Α΄ ς΄ 20).

36. *Τὸν ἀγοράσαντα αὐτοὺς δεσπότην ἀρνούμενοι*» (Β΄ Πέτρου β΄ 1).

37. «*Ἐσφάγη καὶ ἠγόρασε τῷ Θεῷ αὐτοὺς ἐν τῷ αἵματί Του ἐκ πάσης φυλῆς καὶ γλώσσης καὶ λαοῦ καὶ ἔθνους*» (πρβλ. Ἀποκαλύψεως ε΄ 9).

Ὁ ἀπόστολος Πέτρος ἐπισημαίνει στοὺς πιστούς:

«Ξέρετε καλὰ τί πληρώθηκε ὡς ἀντάλλαγμα γιὰ νὰ ἀπελευθερωθεῖτε ἀπὸ τὸ μάταιο τρόπο ζωῆς, ποὺ κληρονομήσατε ἀπὸ τοὺς προπάτορές σας. Δὲν ἦταν κάτι ποὺ φθείρεται, ὅπως τὸ ἀσήμι ἢ τὸ χρυσάφι, ἀλλὰ τὸ ἀνεκτίμητο αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ποὺ θυσιάστηκε σὰν ἄμωμος καὶ ἄσπιλος ἀμνός»[38].

Συνεπῶς εἶναι ὁ Κύριός μας. Τοῦ ἀνήκουμε. Νά, γιατὶ ὁ Παῦλος στὶς ἐπιστολὲς καυχᾶται, ὅταν δίνει τὴν πνευματικὴ ταυτότητά του: «Παῦλος, δοῦλος Χριστοῦ» καὶ μαζί του καυχῶνται ὅλοι οἱ πιστοί.

Κύριος τῆς Ἐκκλησίας

Στὶς ἐπιστολές του ὁ ἀπόστολος Παῦλος διδάσκει ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι «ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας»[39], καὶ ὅτι οἱ πιστοὶ ἀνήκουν σὲ Αὐτόν, πού «εἶναι ὁ σωτήρας τοῦ σώματός του, τῆς Ἐκκλησίας»[40].

«Ὁ Χριστὸς ἀγάπησε τὴν Ἐκκλησία καὶ πρόσφερε τὴν ζωή του γι' αὐτήν. Ἤθελε ἔτσι νὰ τὴν ἐξαγιάσει, ἀφοῦ τὴν καθάρισε μὲ τὸ λουτρὸ τοῦ βαπτίσματος καὶ μὲ τὸν λόγο, ὥστε ἡ Ἐκκλησία νὰ τοῦ ἀνήκει ὡς νύμφη μὲ ὅλη της τὴν λαμπρότητα, τὴν καθαρότητα καὶ ἁγιότητα, χωρὶς ψεγάδι ἢ ἐλάττωμα ἢ κάτι παρόμοιο»[41].

38. «*Εἰδότες ὅτι οὐ φθαρτοῖς, ἀργυρίῳ, ἢ χρυσίῳ, ἐλυτρώθητε ἐκ τῆς ματαίας ὑμῶν ἀναστροφῆς πατροπαραδότου, ἀλλὰ τιμίῳ αἵματι ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου Χριστοῦ*» (Α΄ Πέτρου α΄ 18-19).

39. Πρὸς Κολασσαεῖς α΄ 18.

40. «*Ἐστὶ σωτὴρ τοῦ σώματος*» (πρὸς Ἐφεσίους ε΄ 23).

41. «*Ὁ Χριστὸς ἠγάπησε τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἑαυτὸν παρέδω-*

δ΄. *Δοῦλοι Χριστοῦ*

Σὰν δοῦλοι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ ὀφείλουμε συνειδητὰ καὶ μὲ ταπείνωση, ἐν παντὶ καιρῷ καὶ τόπῳ:

* Νὰ Τὸν ὁμολογοῦμε Κύριό μας γιὰ νὰ μᾶς σώσει, ὅπως διδάσκει ὁ ἀπόστολος Παῦλος:

«Ἂν ὁμολογήσεις μὲ τὸ στόμα σου πὼς ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Κύριος καὶ πιστέψεις μὲ τὴν καρδιά σου πὼς ὁ Θεὸς τὸν ἀνέστησε ἀπὸ τοὺς νεκρούς, θὰ βρεῖς τὴν σωτηρία»[42].

* Νὰ Τὸν δοξολογοῦμε στὰ βάθη τῆς ὑπάρξεώς μας ὅπως μᾶς προτρέπει ὁ ἀπόστολος Πέτρος:

«Τὸν Κύριο, τὸν Θεό, νὰ τὸν τιμᾶτε μὲ ὅλη σας τὴν καρδιά»[43].

* Νὰ Τοῦ δίνουμε τὴν θέση ποὺ δικαιοῦται στὴν λατρεία καὶ στὴν ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας, ἀφοῦ εἶναι ἡ κεφαλή Της, ὅπως συμβουλεύει ὁ ἀπόστολος Παῦλος:

«Ἔχοντας τὴν ἀληθινὴ πίστη καὶ τὴν ἀγάπη, ἂς αὐξηθοῦμε πνευματικὰ σὲ ὅλα γιὰ χάρη του, ποὺ εἶναι ἡ κεφαλή, ὁ Χριστός»[44].

κεν ὑπὲρ αὐτῆς, ἵνα αὐτὴν ἁγιάσῃ καθαρίσας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι, ἵνα παραστήσῃ αὐτὴν ἑαυτῷ ἔνδοξον τὴν ἐκκλησίαν, μὴ ἔχουσαν σπίλον ἢ ῥυτίδα ἤ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἵνα ᾖ ἁγία καὶ ἄμωμος» (πρὸς Ἐφεσίους ε΄ 25-27).

42. *«Ἐὰν ὁμολογήσῃς ἐν τῷ στόματί σου Κύριον Ἰησοῦν, καὶ πιστεύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὅτι ὁ Θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ»* (πρὸς Ρωμαίους ι΄ 9).

43. *«Κύριον δὲ τὸν Θεὸν ἁγιάσατε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν»* (Α΄ Πέτρου γ΄ 15).

44. *«Ἀληθεύοντες δὲ ἐν ἀγάπῃ αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλή, ὁ Χριστός»* (πρὸς Ἐφεσίους δ΄ 15).

* Νὰ Τὸν προσμένουμε ὡς τὸν ἐρχόμενο Κύριό μας ποὺ θὰ κατεβεῖ ἀπὸ τὸν οὐρανό:

«Γιατί, ὁ ἴδιος ὁ Κύριος μὲ πρόσταγμα, μὲ φωνὴ ἀρχαγγέλου καὶ μὲ σάλπιγγα Θεοῦ θὰ κατεβεῖ ἀπὸ τὸν οὐρανό»[45].

Ἐνώπιόν Του «καθένας μας, θὰ δώσει λόγο στὸ Θεὸ γιὰ τὸν ἑαυτό του»[46].

Καὶ ἐνώπιον τοῦ δικοῦ του ἐνδόξου Βήματος «ὅλοι μας θὰ σταθοῦμε γιὰ νὰ δώσουμε λόγο»[47].

Μὲ εὐγνωμοσύνη ἡ Ἐκκλησία καλεῖ ὅλη τὴ δημιουργία νὰ δοξάσει τὸν ΕΝΑ ΚΥΡΙΟ μὲ τὸ πρόσταγμά Της:

«Ὅλα τὰ ἔργα Κυρίου, εὐλογεῖτε τὸν Κύριο· ὑμνεῖτε καὶ δοξολογεῖτε Αὐτὸν πέρα ἀπὸ κάθε μέτρο στοὺς ἀπέραντους αἰῶνες»[48].

Καὶ τὰ δημιουργήματα ἀπαντοῦν ἐν χορῷ:

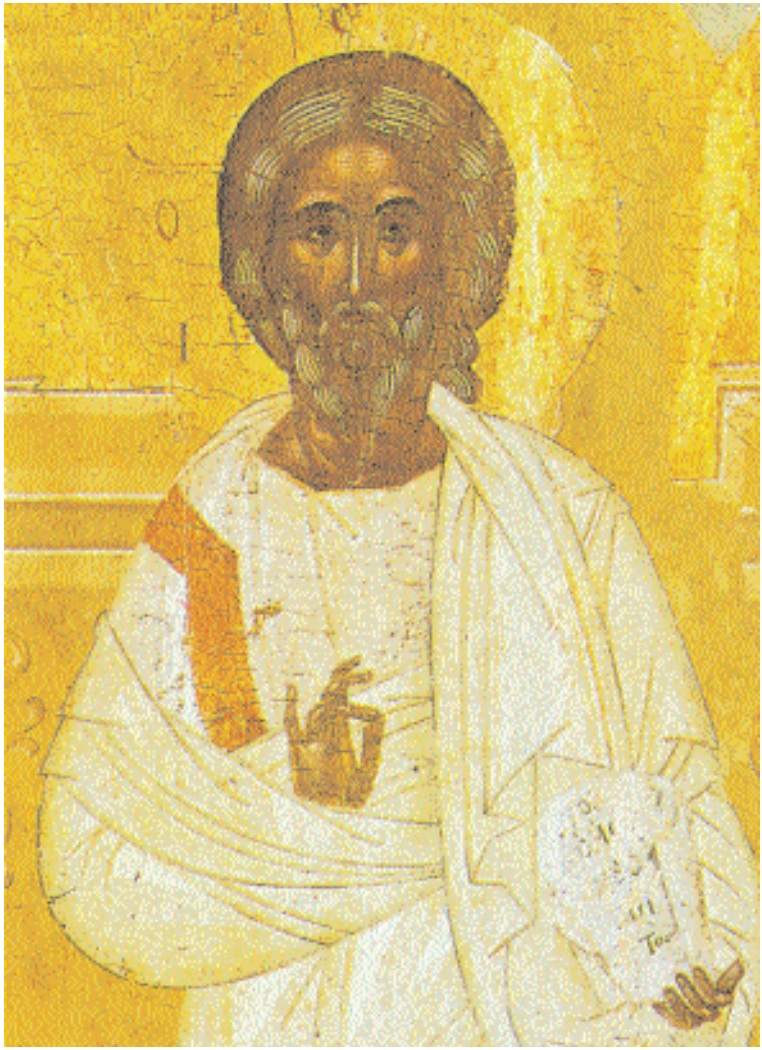
«Τὸν Κύριον ὑμνοῦμεν καὶ δοξολογοῦμεν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας».

45. *«Ὅτι αὐτὸς ὁ Κύριος ἐν κελεύσματι, ἐν φωνῇ ἀρχαγγέλου καὶ ἐν σάλπιγγι Θεοῦ καταβήσεται ἀπ᾽ οὐρανοῦ»* (πρὸς Θεσσαλονικεῖς Α΄ δ΄ 16).

46. *«Ἕκαστος ἡμῶν περὶ ἑαυτοῦ λόγον δώσει τῷ Θεῷ»* (πρὸς Ρωμαίους ιδ΄ 12).

47. *«Πάντες γὰρ παραστησόμεθα τῷ βήματι τοῦ Χριστοῦ»* (πρὸς Ρωμαίους ιδ΄ 10).

48. *«Εὐλογεῖτε, πάντα τὰ ἔργα Κυρίου τὸν Κύριον· ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε Αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας»* (Δανιὴλ γ΄/προσ. 34).

Ὁ Θεὸς Πατέρας.
Λεπτομέρεια ἀπὸ τὴν Ἁγία Τριάδα. Πρώτη πενταετία τοῦ 16οῦ αἰ.
Μουσεῖο Μπενάκη, 2979 Ἀθήνα,

8. ΙΗCΟΥC ΧΡΙCΤΟC

Ἡ Εἰκόνα τοῦ Θεοῦ Πατέρα

Μὲ τὶς μελέτες ποὺ προηγήθηκαν γνωρίσαμε τὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό. Μὲ αὐτὴ ποὺ ἀκολουθεῖ θὰ γνωρίσουμε τὸν Θεὸ Πατέρα, ὅπως ἀποκαλύπτεται στὸ πρόσωπο τοῦ Υἱοῦ Του καὶ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ὁ ἀπόστολος καὶ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης διδάσκει ὅτι «τὸν Θεὸ κανεὶς ποτὲ δὲν ἔχει δεῖ. Ὁ Υἱὸς ὁ μονογενής, ποὺ ὑπάρχει προαιώνια πάντοτε στὸν κόλπο τοῦ Πατέρα, ἐκεῖνος φανέρωσε σὲ μᾶς καὶ κατέστησε γνωστὸ τὸν Θεό»[1].

Ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς μᾶς κατέστησε γνωστὸ τὸν Θεὸ Πατέρα, ὥστε, ὅπως εἶπε στὸν ἀπόστολο Φίλιππο, «ἐκεῖνος ποὺ εἶδε ἐμένα καὶ εἰσεχώρησε στὸ μυστήριο τῆς ἐνανθρωπήσεώς μου, εἶδε τὸν Πατέρα»[2].

Ἂς δοκιμάσουμε λοιπὸν νὰ δοῦμε, νὰ γνωρίσουμε τὸν Θεὸ Πατέρα ὅπως ἀποκαλύφθηκε στὸ πρόσωπο τοῦ Θεοῦ Υἱοῦ.

1. «*Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακε πώποτε· Ὁ μονογενὴς Υἱὸς ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Πατρός, ἐκεῖνος ἐξηγήσατο*» (Ἰωάννου α΄ 18).
2. «*Ὁ ἑωρακὼς ἐμὲ ἑώρακε τὸν Πατέρα*» (Ἰωάννου ιδ΄ 9).

Στὸ πρόσωπο τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ βλέπουμε:

α΄. Τελειότητα

Στὸ χωρίο τῆς πρὸς Κορινθίους Β΄ ἐπιστολῆς τοῦ ἀποστόλου Παύλου, διαβάζουμε γιὰ ἐκεῖνον πού «ἔχει τυφλώσει τὶς διάνοιες καὶ τὶς σκέψεις τῶν ἀπίστων, ὥστε νὰ μὴ λάμψει σὲ αὐτοὺς τὸ φῶς τοῦ Εὐαγγελίου»[3].

Στὴ συνέχεια ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀναφέρεται στὸν Δημιουργὸ Θεό, ποὺ δημιούργησε τὸν ἥλιο λέγοντας «νὰ λάμψει φῶς»[4], ὥστε μὲ τὰ μάτια τοῦ σώματός μας νὰ βλέπουμε τὸν ὁρατὸ κόσμο. Αὐτὸς ὁ Ἴδιος Θεὸς ἔδωσε τὸν Χριστό γιὰ νὰ ζοῦμε πνευματικά.

Στὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ βλέπουμε τὴν δόξα τοῦ Θεοῦ, τὶς ἔνδοξες τελειότητές Του «ὁ ὁποῖος εἶναι εἰκόνα τοῦ Θεοῦ»[5].

β΄. Ἁγιότητα

Ὅταν στὸ σπήλαιο τῆς Πάτμου ὁ ἀπόστολος Ἰωάννης εἶδε τὰ ὁράματα τῆς Ἀποκαλύψεως ἀναφέρει ὅτι: «Ἄκουσα πίσω μου φωνὴ μεγάλη, σὰν φωνὴ σάλπιγγος ἡ ὁποία ἔλεγε· γράψε αὐτά, ποὺ τώρα βλέπεις, σὲ βιβλίο»[6].

3. «*Ἐτύφλωσε τὰ νοήματα τῶν ἀπίστων εἰς τὸ μὴ αὐγάσαι αὐτοῖς τὸν φωτισμὸν τοῦ Εὐαγγελίου*» (πρὸς Κορινθίους Β΄ δ΄ 4).

4. «*Ἐκ σκότους φῶς λάμψαι*» (πρός Κορινθίους Β΄ δ΄ 6).

5. «*Ὅς ἐστιν εἰκὼν Θεοῦ*» (πρός Κορινθίους Β΄ δ΄ 4).

«Καὶ στράφηκα νὰ δῶ τὴν φωνὴ ποὺ μίλησε μαζί μου· καὶ καθὼς στράφηκα εἶδα ἑπτὰ λυχνίες χρυσές, καὶ στὸ μέσον τῶν ἑπτὰ λυχνιῶν, εἶδα ἕναν, ὅμοιον μὲ υἱὸ ἀνθρώπου, ντυμένο μὲ ποδήρη χιτῶνα, καὶ περιζωσμένο μὲ χρυσαφένια ζώνη κοντὰ στὸ στῆθος· τὸ κεφάλι του καὶ οἱ τρίχες ἦταν λευκὲς σὰν ὁλόλευκο μαλλί, σὰν χιόνι· τὰ πόδια του ἔμοιαζαν μὲ χρυσάφι πυρωμένο σὲ καμίνι. Ἡ φωνή του ἠχοῦσε σὰν τὴν βουὴ καταρράκτη. Στὸ δεξί του χέρι εἶχε ἀστέρια ἑπτά, καὶ ἀπὸ τὸ στόμα του ἔβγαινε μιὰ αἰχμηρὴ δίστομη ρομφαία. Καὶ ἡ ὄψη του ἔλαμπε ὅπως λάμπει ὁ ἥλιος μέσα στὴν λαμπρότητά του»[7].

Φῶς καὶ φωτιὰ εἶναι οἱ εἰκόνες τοῦ χαρακτήρα τοῦ Θεοῦ ποὺ φανερώνουν τὴν ἁγιότητά Του.

Αὐτὴ τὴν ἁγιότητα τοῦ Θεοῦ ψάλλουν μὲ καλυμμένα πρόσωπα καὶ πόδια τὰ Σεραφὶμ στὸ οὐράνιο θυσιαστήριο· «*ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος σαβαώθ*»[8].

---

6. «*Ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος λεγούσης· ὃ βλέπεις γράψον εἰς βιβλίον*» (Ἀποκαλύψεως α΄ 10-11).

7. Εἶδε λοιπὸν καὶ ἔγραψε ὅτι «*Καὶ ἐκεῖ ἐπέστρεψα βλέπειν τὴν φωνὴν ἥτις ἐλάλει μετ᾽ ἐμοῦ· καὶ ἐπιστρέψας εἶδον ἑπτὰ λυχνίας χρυσᾶς, καὶ ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ λυχνιῶν ὅμοιον υἱῷ ἀνθρώπου, ἐνδεδυμένον ποδήρη καὶ περιεζωσμένον πρὸς τοῖς μαστοῖς ζώνην χρυσῆν· ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ καὶ αἱ τρίχες λευκαὶ ὡς ἔριον λευκόν, ὡς χιών, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς φλὸξ πυρός, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ, ὡς ἐν καμίνῳ πεπυρωμένοι, καὶ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ὡς φωνὴ ὑδάτων πολλῶν, καὶ ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ αὐτοῦ ἀστέρας ἑπτά, καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ρομφαία δίστομος ὀξεῖα ἐκπορευομένη, καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος φαίνει ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ*» (Ἀποκαλύψεως α΄ 12-16).

8. Ἡσαΐου ς΄ 3.

Αὐτὴ τὴν τρισάγιο δοξολογία καὶ μεῖς ἀναπέμπουμε, ὅταν ψάλλουμε τὸ «*ἅγιος ὁ Θεός, ἅγιος Ἰσχυρός, ἅγιος Ἀθάνατος*» διακηρύσσοντας τὴν ἁγιότητα τοῦ Θεοῦ.

γ΄. Ἀγάπη

Ἡ Καινὴ Διαθήκη ἀναφέρει, ὅτι ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς ἔκλαψε τρεῖς φορές.

✺ Ἔκλαψε γιὰ τὴν Ἱερουσαλήμ· «ὅταν εἶδε τὴν πόλη ἔκλαψε γι᾽ αὐτήν»[9].

Ἡ ἀπιστία τῶν Ἱεροσολυμιτῶν κίνησε τὰ δάκρυα τοῦ Λυτρωτοῦ, ποὺ Τὸν ἀπέρριψαν καὶ Τὸν κατεδίκασαν, ἀποκλεισμένοι ἀπὸ τὴν σωτηρία.

✺ «*Ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς*»[10] στὸν τάφο τοῦ Λαζάρου, ποὺ ὁ Ἴδιος τὸν ἀποκάλεσε μὲ τὸν πιὸ τιμητικὸ χαρακτηρισμό: «*Ὁ φίλος μας*»[11].

Αὐτὰ τὰ δάκρυα φανέρωσαν τὴν ἀγάπη ποὺ εἶχε γιὰ τὸν φίλο Του ὥστε «οἱ Ἰουδαῖοι ἔλεγαν, δὲς πόσο τὸν ἀγαποῦσε»[12].

✺ Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀναφέρει, ὅτι «ὁ Ἰησοῦς Χριστός, κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ἐπίγειας ζωῆς Του καὶ κυρίως στὴν Γεθσημανῆ, μὲ δυνατὲς κραυγὲς καὶ δάκρυα

9. «*Ἰδὼν τὴν πόλιν ἔκλαυσεν ἐπ᾽ αὐτῇ*» (Λουκᾶ ιθ΄ 41).
10. Ἰωάννου ια΄ 35.
11. «*Ὁ φίλος ἡμῶν*» (Ἰωάννου ια΄ 11).
12. «*Ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· ἴδε πῶς ἐφίλει αὐτόν*» (Ἰωάννου ια΄ 36).

ἀπηύθυνε προσευχὲς καὶ ἱκεσίες στὸν Θεό, ποὺ μποροῦσε νὰ Τὸν σώσει ἀπὸ τὸν θάνατο. Καὶ εἰσακούστηκε ἀπὸ τὸν Θεὸ γιὰ τὴν εὐλάβειά Του»[13].

Αὐτὰ τὰ δάκρυα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ φανερώνουν τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ Πατέρα γιὰ τὸν Ὁποῖο γράφουν οἱ Ἀπόστολοι:

❁ Ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης: «διότι τόσο πολὺ ἀγάπησε ὁ Θεὸς τὸν κόσμο τῶν ἀνθρώπων, ποὺ ζοῦσε στὴν ἁμαρτία, ὥστε παρέδωκε σὲ θάνατο τὸν μονάκριβο Υἱό Του»[14].

❁ Καί ὁ ἀπόστολος Παῦλος: «Ὁ Θεός, ἔδειξε τὴν ἀγάπη Του γιὰ μᾶς, γιατὶ ἐνῶ ἐμεῖς ζούσαμε ἀκόμη στὴν ἁμαρτία, ὁ Χριστὸς ἔδωσε τὴν ζωή Του γιὰ μᾶς»[15].

δ΄. *Ἀποφασιστικότητα*

Τὸ κολοσσιαῖο καὶ μοναδικὸ ἔργο τῆς λυτρώσεως δὲν προέκυψε ὡς ἀποτέλεσμα ἑνὸς ἔντονου συναισθηματισμοῦ ποὺ ἐκδηλώθηκε μιὰ τυχαία στιγμή.

Προετοιμάσθηκε μυστικὰ ἀπὸ τὸν Θεὸ Πατέρα καὶ

13. «*Ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς αὐτοῦ δεήσεις τε καὶ ἱκετηρίας πρὸς τὸν δυνάμενον σῴζειν αὐτὸν ἐκ θανάτου μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ δακρύων προσενέγκας, καὶ εἰσακουσθεὶς ἀπὸ τῆς εὐλαβείας*» (πρὸς Ἑβραίους ε΄ 7).

14. «*Οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν*» (Ἰωάννου γ΄ 16).

15. «*Συνίστησι δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ Θεὸς, ὅτι ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν Χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανε*» (πρὸς Ρωμαίους ε΄ 8).

κατὰ τὴν ἐν χρόνῳ φανέρωσή Του[16] καὶ πραγματοποίησή Του ἀντιμετώπισε τὴν μανιασμένη λύσσα τοῦ ἐχθροῦ.

Τὸ τελείωσε ὅμως θριαμβευτικὰ μὲ μιὰ θεϊκή, ἀταλάντευτη ἀποφασιστικότητα, ὅταν ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ σταυροῦ τὸ ἐπεσφράγισε μὲ τό «*τετέλεσται*»[17].

Πορεύθηκε στὸ μαρτύριο ἀποφασισμένος νὰ τὸ ὑποστεῖ, ὅπως φανερώνει ὁ εὐαγγελικὸς λόγος:

«Ὅταν δὲ πλησίαζε νὰ συμπληρωθοῦν οἱ ἡμέρες, ἔπειτα ἀπὸ τὶς ὁποῖες θὰ γινόταν ἡ ἀνάληψή του στοὺς οὐρανούς, καὶ αὐτὸς ἔστρεψε σταθερὰ τὸ πρόσωπό Του μὲ ἀπόφαση ἀκλόνητη νὰ πάει στὰ Ἱεροσόλυμα, ὅπου θὰ Τὸν σταύρωναν»[18].

Γι᾽ αὐτὸ καὶ δὲν ἐπέτρεψε σὲ κανένα νὰ Τὸν ἐμποδίσει νὰ πραγματοποιήσει καὶ νὰ ὁλοκληρώσει τὸ ἔργο γιὰ τὸ ὁποῖο ἦρθε στὸν κόσμο:

«Ἀπὸ τότε ἄρχισε ὁ Ἰησοῦς νὰ φανερώνει στοὺς

16. «*Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑμᾶς στηρίξαι κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου καὶ τὸ κήρυγμα Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατὰ ἀποκάλυψιν μυστηρίου χρόνοις αἰωνίοις σεσιγημένου, φανερωθέντος δὲ νῦν, διά τε γραφῶν προφητικῶν κατ᾽ ἐπιταγὴν τοῦ αἰωνίου Θεοῦ εἰς ὑπακοὴν πίστεως εἰς πάντα τὰ ἔθνη γνωρισθέντος*» (πρὸς Ρωμαίους ιδ΄ 24-25).

«*Ὃ ἑτέραις γενεαῖς οὐκ ἐγνωρίσθη τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων ὡς νῦν ἀπεκαλύφθη τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις αὐτοῦ καὶ προφήταις ἐν Πνεύματι,... καὶ φωτίσαι πάντας τίς ἡ οἰκονομία τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀποκεκρυμμένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ Θεῷ, τῷ τὰ πάντα κτίσαντι διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ*» (πρὸς Ἐφεσίους γ΄ 5, 9).

17. Ἰωάννου ιθ΄ 30.

18. «*Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὰς ἡμέρας τῆς ἀναλήψεως αὐτοῦ καὶ αὐτὸς ἐστήριξε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τοῦ πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ*» (Λουκᾶ θ΄ 51).

μαθητές Του, ὅτι πρέπει νὰ μεταβεῖ στὰ Ἱεροσόλυμα καὶ νὰ πάθει πολλὰ ἀπὸ τοὺς πρεσβυτέρους, τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς καὶ νὰ θανατωθεῖ καὶ τὴν τρίτη ἡμέρα ἀπὸ τὸν θάνατό Του νὰ ἀναστηθεῖ. Καὶ ὁ Πέτρος τοῦ εἶπε· ὁ Θεὸς νὰ σὲ φυλάξει ἀπ᾽ ὅλα αὐτά. Τότε ὁ Κύριος τὸν ἐπετίμησε αὐστηρὰ καὶ τοῦ εἶπε, ὅτι δὲν φρονεῖς ὅ,τι εἶναι εὐάρεστο στὸν Θεό, ἀλλὰ ὅ,τι ἀρέσει στοὺς ἀνθρώπους»[19].

ε΄. *Λύτρωση*

Τὸ πρόσωπο τοῦ Λυτρωτοῦ δὲν θὰ τὸ δοῦμε στὴν Βηθλεὲμ οὔτε στὸ ὄρος τῆς Μεταμορφώσεως.

Θὰ τὸ δοῦμε στὸ μαρτύριο, γιὰ τὸν Ὁποῖον προφητικὰ λέγεται ὅτι:

«Θὰ καταπλαγοῦν καὶ θὰ σκανδαλιστοῦν γιὰ σένα πολλοί (Ἰουδαῖοι) τόσο πολὺ θὰ δυσφημηθεῖ ἡ ὑπόληψή σου ἀπὸ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων»[20].

«Τὸν ἀναγγείλαμε σὰν παιδὶ μικρὸ καὶ ἀφανὲς ἐνώ-

19. *«Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς δεικνύειν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι δεῖ αὐτὸν ἀπελθεῖν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ πολλὰ παθεῖν ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων καὶ ἀποκτανθῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι. καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ λέγων· ἵλεώς σοι, Κύριε· οὐ μὴ ἔσται σοι τοῦτο. ὁ δὲ στραφεὶς εἶπε τῷ Πέτρῳ· ὕπαγε ὀπίσω μου, σατανᾶ· σκάνδαλόν μου εἶ· ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων»* (Ματθαίου ις΄ 21-23).

20. *«Ὃν τρόπον ἐκστήσονται ἐπὶ σὲ πολλοί, οὕτως ἀδοξήσει ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τὸ εἶδός σου καὶ ἡ δόξα σου ἀπὸ υἱῶν ἀνθρώπων»* (Ἡσαΐου νβ΄ 14).

πιον τοῦ λαοῦ, σὰν ρίζα στὴν γῆ στερουμένη ὕδατος καὶ ἀτροφική. Δὲν ὑπῆρχε σὲ αὐτὸν μορφὴ εὐπρεπὴς οὔτε ὡραιότητα καὶ λαμπρότητα προσώπου. Καὶ τὸν εἴδαμε καὶ δὲν εἶχε πρόσωπο οὔτε κάλλος. Ἀλλὰ τὸ πρόσωπό του ἀτιμασμένο καὶ ἀνυπόστατο ἀνάμεσα σὲ ὅλους τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων. Ἄνθρωπος πληγωμένος καὶ συνηθισμένος νὰ βαστάζει τοὺς ἐξ ἀσθενείας πόνους. Ἐπειδὴ κατέστη ἀντικείμενο ἀποστροφῆς τὸ πρόσωπό του, ἀτιμάσθηκε καὶ δὲν λογαριάστηκε ὡς ὑπάρχων»[21].

Θὰ δοῦμε τὸ πρόσωπο τοῦ Λυτρωτή, ἂν γονατίσουμε μπροστά Του, ὅταν διαβάζουμε ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι στὸ Μέγα Συνέδριο «τὸν ἔφτυσαν στὸ πρόσωπο καὶ τὸν κτύπησαν, ἐνῶ ἄλλοι τοῦ ἔδιναν ραπίσματα»[22].

Οἱ ἐμπτυσμοί, τὰ κολαφίσματα καὶ τὰ ραπίσματα ἔγιναν ἡ λύτρωση καὶ σωτηρία μας.

Στὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ποὺ «ἔγινε ἄνθρωπος»[23], ποὺ καταφρονήθηκε καὶ οἱ ἄνθρωποι δὲν Τὸν ὑπελόγισαν ὅτι ἔχει κάποια ἀξία[24], ἀποκαλύφθηκε ὁ Λυτρωτὴς Θεὸς Πατέρας.

21. «*Ἀνηγγείλαμεν ὡς παιδίον ἐναντίον αὐτοῦ, ὡς ρίζα ἐν γῇ διψώσῃ. οὐκ ἔστιν εἶδος αὐτῷ οὐδὲ δόξα· καὶ εἴδομεν αὐτόν, καὶ οὐκ εἶχεν εἶδος οὐδὲ κάλλος· ἀλλὰ τὸ εἶδος αὐτοῦ ἄτιμον καὶ ἐκλεῖπον παρὰ πάντας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων· ἄνθρωπος ἐν πληγῇ ὢν καὶ εἰδὼς φέρειν μαλακίαν, ὅτι ἀπέστραπται τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἠτιμάσθη καὶ οὐκ ἐλογίσθη*» (Ἡσαΐου νγ΄ 2, 3).

22. «*Ἐνέπτυσαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἐκολάφισαν αὐτόν, οἱ δὲ ἐρράπισαν*» (Ματθαίου κς΄ 67).

23. «*Θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκί*» (πρὸς Τιμόθεον Α΄ γ΄ 16).

24. Ἡσαΐου νγ΄ 3.

στ΄. *Συγχωρητικότητα*

Σὲ ὅλη τὴν ζωὴ τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ διαπιστώνουμε τὴν συγχωρητικότητα μὲ τὴν ὁποία ἀντιμετώπισε τοὺς ἁμαρτωλούς. Τοὺς συγχωροῦσε.

Ἀπὸ τὴν μοιχαλίδα πρὸς τὴν ὁποία εἶπε «οὔτε ἐγὼ σὲ καταδικάζω· πήγαινε καὶ ἀπὸ δῶ καὶ πέρα μὴν ἁμαρτάνεις πιά»[25], ἕως τοὺς σταυρωτές Του γιὰ τοὺς ὁποίους ἔλεγε «Πατέρα, συγχώρεσέ τους, δὲν ξέρουν τί κάνουν»[26].

Γι' αὐτὸ ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ποὺ εἶδε διάσπαρτη σὲ ὅλη τὴν ζωὴ τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ τὴν συγχωρητικότητά Του, προέτρεπε τοὺς πιστοὺς τῆς Κορίνθου νὰ δείξουν τὴν ἴδια συμπεριφορὰ καὶ νὰ συγχωρήσουν τὸν ἁμαρτήσαντα ἀδελφό τους βεβαιώνοντάς τους, ὅτι τὸ ἴδιο θὰ πράξει καὶ αὐτός. Τοὺς γράφει, ὅτι «σὲ ὅποιον δὲ παρέχετε χάρη καὶ συγνώμη σὲ κάτι, δίνω καὶ ἐγὼ χάρη. Διότι καὶ ἐγώ, ἂν ἔχω χαρίσει κάτι, σὲ ὅποιον τὸ ἔχω χαρίσει, γιὰ σᾶς τὸ χάρισα, ἐνώπιον τοῦ Χριστοῦ»[27].

Στὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ βλέπουμε καὶ γνωρίζουμε, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι «*οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος*»[28].

25. «*Οὐδὲ ἐγώ σε κατακρίνω· πορεύου καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν μηκέτι ἁμάρτανε*» (Ἰωάννου η΄ 11).

26. «*Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦσι*» (Λουκᾶ κγ΄ 34).

27. «Ὃ *δέ τι χαρίζεσθε, καὶ ἐγώ· καὶ γὰρ ἐγὼ εἴ τι κεχάρισμαι ᾧ κεχάρισμαι, δι' ὑμᾶς ἐν προσώπῳ Χριστοῦ* » (πρὸς Κορινθίους Β΄ β΄ 10).

28. Ψαλμοῦ ρβ΄ (ργ΄) 102, 8.

ζ΄. Ἐπικοινωνία

Μετὰ τὸν ἀποκλεισμὸ ποὺ ἐπέφερε ἡ ἁμαρτία στὸν ἄνθρωπο καὶ τὴν διακοπὴ τῆς κοινωνίας του μὲ τὸν Δημιουργὸ Θεό, ἡ θυσία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ κατέστησε δυνατὴ τὴν ἐπικοινωνία τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸν Θεό.

Διδάσκει ὁ ἀπόστολος Παῦλος:

«Ἀδελφοί, σύμφωνα μὲ ὅσα εἴπαμε, ἔχουμε θάρρος καὶ πεποίθηση, ὅτι θὰ εἰσέλθουμε στὰ ἀληθινὰ Ἅγια, τουτέστιν στὸν οὐρανὸ διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Ἰησοῦ· τὴν εἴσοδο δὲ αὐτὴ στὸν οὐρανὸ ἐγκαινίασε καὶ ἄρχισε πρῶτος γιὰ μᾶς ὁ Χριστὸς καὶ ἄνοιξε αὐτὴ σὰν δρόμο νέο, ποὺ ὁδηγεῖ στὴν αἰώνια ζωή· καὶ εἰσῆλθε αὐτὸς διὰ μέσου τοῦ καταπετάσματος, τουτέστιν διὰ τῆς σαρκός Του καὶ τοῦ αἵματός Του· καὶ ἀφοῦ ἔχουμε καὶ ἱερέα μέγα, τὸν Ἰησοῦ ἐγκατεστημένο πάνω στὸ σπίτι τοῦ Θεοῦ, δηλαδὴ στὴν Ἐκκλησία τῶν πιστῶν, ἂς προσερχόμαστε μὲ εἰλικρινὴ καρδιά, μὲ πίστη ἀδίστακτη, ραντισμένοι καὶ καθαρισμένοι μὲ τὸ Αἷμα του κατὰ τὸ ἐσωτερικὸ τῶν καρδιῶν μας, ὥστε νὰ εἴμαστε ἐλεύθεροι ἀπὸ κακὲς διαθέσεις, καὶ λουσμένοι στὸ σῶμα μὲ νερὸ καθαρό, δηλαδὴ μὲ τὸ ἅγιο Βάπτισμα. Ἂς μένουμε σταθεροὶ στὴν ἐλπίδα ποὺ ὁμολογοῦμε, γιατὶ Ἐκεῖνος ποὺ ἔδωσε τὶς ὑποσχέσεις κρατάει τὸ λόγο Του»[29].

29. *«Ἔχοντες οὖν, ἀδελφοί, παρρησίαν εἰς τὴν εἴσοδον τῶν Ἁγίων ἐν τῷ αἵματι τοῦ Ἰησοῦ, ἣν ἐνεκαίνισεν ἡμῖν ὁδὸν πρόσφατον καὶ ζῶσαν διὰ τοῦ καταπετάσματος, τοῦτ' ἔστι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ ἱερέα μέγαν ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, προσερχώμεθα μετὰ ἀληθινῆς καρδίας ἐν πληροφορίᾳ πίστεως ἐρραντισμένοι τὰς καρδίας ἀπὸ συνειδήσεως πονηρᾶς, καὶ λελουσμένοι τὸ σῶμα*

Στὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔχουμε «Θεὸ ποὺ εὑρίσκεται κοντά μας, καὶ ὄχι Θεὸ ποὺ στέκεται καὶ παρακολουθεῖ ἀπὸ μακρυά»[30].

Στὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ Πατέρα μας ἡ κοινωνία μας μαζί Του θὰ εἶναι «*πρόσωπον πρὸς πρόσωπον*»[31]. Τότε «θὰ δοῦμε τὸν Θεό, ὅπως πραγματικὰ εἶναι»[32].

8. *Κρίση*

Συνήθως ἀναφερόμαστε στὴν συγχωρητικότητα καὶ τὴν μακροθυμία τοῦ Θεοῦ Πατέρα μας.

Αὐτὸ μᾶς συμφέρει. Τὸ Εὐαγγέλιο, ὅπως παρουσιάζει τὸν Θεὸ Πατέρα ὡς Θεὸ ἀγάπης, Τὸν παρουσιάζει ταυτόχρονα καὶ ὡς Θεὸ ἁγιότητος καὶ κρίσεως.

Ὁ Κύριος δίδαξε, ὅτι ὁ Θεὸς Πατέρας τοῦ ἔδωσε τὴν ἐξουσία τῆς κρίσεως[33].

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὅταν κήρυξε ἀπὸ τὸν Ἄρειο Πάγο στοὺς Ἀθηναίους, μεταξὺ ἄλλων ἀνέφερε, ὅτι ὁ Θεὸς θὰ κρίνει τοὺς ἀνθρώπους καὶ κριτής τους θὰ εἶναι ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός[34].

ὕδατι καθαρῷ κατέχωμεν τὴν ὁμολογίαν τῆς ἐλπίδος ἀκλινῆ· πιστὸς γὰρ ὁ ἐπαγγειλάμενος» (πρὸς Ἑβραίους ι΄ 19-23).

30. «*Θεὸς ἐγγίζων ἐγώ εἰμι, λέγει Κύριος, καὶ οὐχὶ Θεὸς πόρρωθεν*» (Ἱερεμίου κγ΄ 23).

31. Πρὸς Κορινθίους Α΄ ιγ΄ 12.

32. «*Ὀψόμεθα αὐτὸν καθώς ἐστι*» (Ἰωάννου Α΄ γ΄ 2).

33. Ἰωάννου ε΄ 26-27.

34. «*Διότι ἔστησεν ἡμέραν ἐν ᾗ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ, ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὥρισε, πίστιν παρασχὼν πᾶσιν ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν*» (Πράξεων ιζ΄ 31).

Ὅταν ἄνοιξε ἡ ἕκτη σφραγίδα τῆς Ἀποκαλύψεως μιὰ κραυγὴ ἀκούστηκε ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ «ἔλεγαν στὰ βουνὰ καὶ στὶς πέτρες· πέσατε πάνω μας καὶ κρύψατέ μας ἀπὸ τὸ φοβερὸ πρόσωπο ἐκείνου, ποὺ κάθεται ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ ἀπὸ τὴν ὀργὴ τοῦ ἀρνίου. Διότι ἦρθε ἡ ἡμέρα ἡ μεγάλη, ποὺ θὰ ξεσπάσει ἡ ὀργή του καὶ ποιός μπορεῖ νὰ σταθεῖ καὶ νὰ τὴν ἀντικρύσει; »[35].

Αὐτὴ ἡ ὀργὴ θὰ ἐκδηλωθεῖ ἐναντίον ὅσων δὲν φρόντισαν νὰ γνωρίσουν καὶ νὰ δεχθοῦν τὴν ἀγάπη καὶ λύτρωση τῆς θυσίας Του.

Ὁ Χριστός «εἶναι εἰκόνα τοῦ ἀόρατου Θεοῦ»[36]: «Αὐτὸς εἶναι ἡ ἀκτινοβολία τοῦ θεϊκοῦ μεγαλείου καὶ ἡ τέλεια ἔκφραση τῆς θεϊκῆς ὑποστάσεως»[37].

Σπούδασε μέσα στὸ Εὐαγγέλιο καὶ γνώρισε στὸ πρόσωπο τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τὸν ἀληθινὸ καὶ ζωντανὸ Θεὸ καὶ Πατέρα σου.

35. «*Λέγουσι τοῖς ὄρεσι καὶ ταῖς πέτραις· Πέσατε ἐφ' ἡμᾶς καὶ κρύψατε ἡμᾶς ἀπὸ προσώπου τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ ἀπὸ τῆς ὀργῆς τοῦ ἀρνίου, ὅτι ἦλθεν ἡ ἡμέρα ἡ μεγάλη τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ τίς δύναται σταθῆναι;*» (Ἀποκαλύψεως ς΄ 16-17).

36. «*Ἐστὶ εἰκὼν τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀοράτου*». (πρὸς Κολασσαεῖς α΄ 15).

37. «*Ἀπαύγασμα τῆς δόξης του καὶ χαρακτὴρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ*» (πρὸς Ἑβραίους α΄ 3).

Ἐπίλογος

ετὰ τὴν παρουσίαση αὐτῶν τῶν μικρῶν μελετῶν γιὰ τὸ πρόσωπο τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, οἱ πιστοὶ σὰν τοὺς τρεῖς μαθητὲς στὸ ὄρος τῆς Μεταμορφώσεως βλέπουν μὲ μεγαλοπρέπεια καὶ δόξα «*Τὸν Ἰησοῦν μόνον*»[1].

Καὶ ἐπιθυμοῦμε νὰ εἴμαστε μαζί Του, ἀφοῦ εἶναι ὁ Μεσίτης μας, ὁ Ἀρχιερέας μας, ὁ Σωτήρας μας, ὁ Ἁγιασμός μας, ἡ Δικαιοσύνη μας, ἡ Σοφία μας, ὁ Κύριός μας καὶ ἡ εἰκόνα τοῦ ἀοράτου Θεοῦ Πατέρα.

1. Ματθαίου ιζ΄ 8.

Τὸ βιβλίο αὐτὸ προσφέρεται δωρεὰν ἀπὸ τὴν ἐνορία κατὰ τὴν πανήγυρι τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, ὡς εὐλογία γιὰ τὴν πνευματικὴ κατάρτιση τῶν ἐνοριτῶν καὶ ἀντίδωρον τῆς ἀγάπης τους καὶ τῆς προσφορᾶς τους πρὸς αὐτήν.